ΕΠΙΚΑΙ, ΚΑΙ ΕΛΕΓΕΙΑΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ.

EPICÆ ET ELEGIACÆ SENTENTIÆ

MINORUM POETARUM GRÆCORUM,

Pythagoræ sc.	Solonis
Phocylidis,	Tyrtæi, &
Theognidis,	Aliorum.

Addita Monosticha Incertorum a GROTIO *collecta, & nonnulla Epigrammata Moralia excerpta ex* ANTHOLOGIA, GRÆCE, *&* LATINE.

IN USUM SCHOLARUM.

VENETIIS, MDCCXLVI.
Apud SIMONEM OCCHI.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

Nobili & Eximio Adoleſcenti

ANTONIO ABBATI REDETTO

MARCI PATRICII VENETI FILIO.

SIMON OCCHI.

F.

AUdivi ſæpenumero doctorum hominum querelas, plurimos quidem eſſe, qui ad literarum ſtudia confluerent, paucos admodum, qui eruditiores redirent: aut ſi variam eloquentiæ, doctrinæ, ſcientia-

tiarumque referrent supellectilem, non tamen prudentia, & moribus meliores fierent, in vivendi immo ratione, officiisque colendis turpius cæteris aberrarent. Incusabant alii quorumdam perversam docendi methodum, qua diutius in verborum, phrasiumque tricis & ambagibus fatigatis tenellis puerorum mentibus, desperatione prope ducti in ipso curriculo iidem deserunt studia, vel tarde nimis ad graviores disciplinas adducti, vix iis e limine salutatis ex scholis exeunt, e quibus nil aliud tot laboribus, tanto impendio, tamque diuturno tempore sentiunt se retulisse, nisi inanem & puerilem doctrinam, turgidam inflatamque facundiam, & mentis, quandam levitatem, atque intemperiem. Dolebant nonnulli juvenes ingenii acumine perspicuaque præditos mente, omnibus iis litteris, quæ humaniores dicuntur, optime imbutos, Poetarum, & Historicorum lectione instructos, scientiarum etiam præstantissimarum doctrinis ornatos, cum ex umbratili schola deducuntur in fori celebritatem, & in mediam reipublicæ lucem, arrogantiam simul, aliorum contemptum, indocilitatem, inurbanitatem, licentiam, pluraque id genus vitia, & vitæ pestes afferre: quasi ex humanioribus litteris non humaniores fieri mores, & ex sapientum scriptorum quotidiano commercio non debeant expoliri. Ajebant itaque animos hominum non legum numero, nec pœnarum metu, sed recta institutione, & virtutis persuasione efformandos esse; a puerorum optima educatione ordiendum, quorum ingenia curis cæte-

ris

ris vacua, & ad concipienda, quæ audierint, retinendaque omnino comparata, idonea sunt, in quibus sanioris doctrinæ semina coalescant, altisque jactis radicibus uberrimos deinde proferant fructus. Laudabant propterea doctorum illorum diligentiam, qui dum pueris latini sermonis elementa demonstrarent, iis statim meliores scriptores, ad eorumque captum magis accommodatos legendos traderent, a quibus non tam vocabula, & dicendi genera haurirent, quam recte vivendi præcepta, sententiasque ad mores instituendos ediscerent, quæ ex nitidissimis Phædri fabulis, elegantissimisque Publii Syri Mimis peti solent: exigui fortasse momenti studia, dum in scholarum cancellis, & parietibus clauduntur, maximi certe ad reliquos vitæ usus, ut quodcumque sint iter ingressi, demandato munere melius fungantur, sibique, familiæ, hominum societati, patriæ utiliores reddantur. Sed cum Latinæ literæ a Græcis, e quibus fluxerunt, minime sejungendas, & nonnisi inanem, atque exsuccam sine harum ope eloquentiam comparari posse dictitarent, deplorabant miseram Italiæ vicem, ad quam e transalpinis gentibus perraro, difficili negotio, magnoque pretio melioris notæ libri, & Græcorum præcipue auctorum advehebantur, ut præter alias non sit hæc postrema causa, cur fere scholis exulet eorum lectio: maximeque optandum fore facilem, & in promptu esse libellum Græci alicujus auctoris, qui puerorum manibus teri posset, ac una cum suavissimis Æsopicis fabulis eandem

dem præstarent Græce discentibus utilitatem, quam Latine Phædrus, & Syrus; idest præter simplicem, nitidam, & sermoni familiari similem locutionem, honeste etiam vivendi præcepta suppeditarent, quæ veluti accensa face in omni vitæ genere adolescentes perducerent, & admonerent. Repetitis hisce sermonibus, quo publicæ utilitati inservirem, optimæque adolescentum primæ institutioni consulerem, facile adductus sum, ut libellum hunc ederem, quo faciliori, ac magis compendiosa via optatum finem assequerentur. Doctissimorum itaque hominum sequutus vestigia, Neandri, Crispini, Sylburgii, præcipuos Græcorum Gnomographos collegi, Pythagoræ scilicet, Theognidis, Phocylidis carmina, Solonis, Tyrtæi, aliorumque minorum poetarum fragmenta, quæ exquisitas de moribus leges, & officiorum præcepta exhibent ligatæ orationis suavitate condita. Quæ Grotius acerrimi judicii vir ex incertis excerpta collegit, addere placuit, atque ex Anthologia selectiora desumpsi epigrammata ad mores pertinentia, &, cum commode fieri licuit, metrice a viris celebrioribus versa, quæ & incipientibus pro communis vitæ regula, & provectioribus in hujusce generis poesi pro optimis haberi possent exemplis. Ut autem libellum hunc tibi, eximiæ spei Adolescens, inscriberem, facile suasit mea erga te observantia, animique propensio, quam publico aliquo officio jamdiu declarare cupiebam, qui dum inter multorum manus versaretur, nomen tuum passim, præclarumque de te judicium circumferret. Nec ad

in-

institutionem tuam parum certe proderit lectio hæc ætati tuæ aptissima, qua sensim, ac veluti nec opinanter eam excoles feracissimam Philosophiæ partem, quæ brevioribus simul, simul gravissimis sententiis jucunde a sensibus ad honestatem perducat. Non desunt tibi magistri optimi, qui te ad rerum divinarum, humanarumque scientiam faciliori methodo traducant: non deerunt viri omni eruditionis genere præstantissimi, qui tenellam ætatem tuam exquisitioribus doctrinis exornent: domi, & in schola præceptis, institutisque abundabis. Quid autem desit, si cum præclara tua indole, optimaque natura, si cum doctrina, studiisque tuis domesticum Illustrissimi ac Reverendissimi Episcopi patrui tui illustre conjungas exemplum? Illum si spectes, ad cujus non solum consuetudinem, verum etiam ad victum, & contubernium vocatus es, doctrinam eximiam, sapientissima consilia, instituta sanctissima, quam diu voles, edisces. Habes quem magna cum laude imitari possis, quemque si ducem sequaris, singularem in Deum pietatem, morum integritatem, innocentiam, probitatem, in hominibus excipiendis humanitatem, in juvandis benignitatem, comitatem, gravitatem, miram denique animi ad optima quæque propensionem percipies. Et quoniam id vitæ genus es amplexus, quæ a rebus humanis aversa, eorumque, quæ cæteri admirantur, contemptrix tota in virtute, & divina prope consuetudine defixa est, enitere, ut quantum ipsi sanguine, & naturæ arctissimo vinculo conjunctus es, sis etiam morum,

& virtutum similitudine conjunctissimus. Praclara autem tuæ indoli, præclarissimis his præceptis, & exemplis quanta ex optimis studiis accessio fiet? Habebis hic bene vivendi, recteque faciendi consilia; unde ducas, quove referas officia intelliges; quæ bona inseverit natura, meliora efficere poteris; si quid vitii aut mala consuetudo, aut depravatæ opiniones ingesserint, evellere, atque eradicare; ea denique, quæ ad Dei cultum, ad hominum tuendam societatem conferunt, habebis. Omnia enim communis vitæ præcepta, omnia virtutum genera, & officia nihilo melius a Philosophis, quam a Poetis docentur, quorum præcipuus est finis, non inanibus fabellis, ut in vulgus creditur, levibusque ad voluptatem fictis imaginibus animos demulcere, sed eos virtutum semine, & sapientiæ institutis informare, atque exornare. Nam Homerus Poetarum parens ad vitam hominum instituendam sic totam accomodavit poesim suam, ut ea dicta sit a Magno Basilio laus esse virtutis, & ab Anassagora circa justitiam maxime virtutemque versari; multa vero, & egregia passim interseruit apohthegmata, quæ deinde, ut animadvertit immortalis hujusce viri vitæ scriptor anonymus, ii, qui Sapientes appellari sunt, adoptarunt, quippe in illis pars antiquæ sapientiæ maxima continetur. Fuit enim vetus consuetudo, ac prima Philosophia brevibus dictis immensam prope doctrinam concludere. Multas aut ab se primum propositas, aut ex antiquioribus collectas sententias omnium sapientissimus Rex Salomoniis

mo-

monumentis consignavit, & libris, quos non modo legimus, verum etiam veneramur, per excellentiam quamdam a Patribus Panaretos dictos, quasi virtutum omnium thesaurum & doctrinam; multas docti homines a Poetis, Historicis, Philosophis enunciatas conservare, & ad posteritatem propagare studuerunt; optimeque instituerunt majores nostri, ut eorum scripta exponerentur in scholis, ac juventuti sedulo discenda proponerentnr. Hoc & primæ Ecclesiæ Doctores, Patres, & Theologos Græcos non improbasse videmus, qui multas ex iis sententias non modo in sanctissimis scriptis suis protulerunt, ut Cyrillus, Theodoricus, Chrysostomus, sed idem scribendi genus sæpissime imitari sunt. Testes sunt Maximi Episcopi de Charitate Centuriæ, Thalassii Cæsariensis Episcopi Hecatondes sententiarum, Nili Paræneses, cæterisque omissis Gregorii Nazianzeni Carmina, & Basilii Magni ex Novo Testamento sententiæ. His itaque subsidiis te non jam optima tantum promittere, sed adhuc optima facere, & quod a te postulat nobilitas generis, institutique ratio, quæ non humilia, non vulgaria, sed singularia quædam, ac illustria requirit, te abunde præstare omnes facile intelligent. Hoc autem, qualecumque sit, officii mei, animique erga te testimonium, ut benigne excipias, oro, & tuæ humanitatis magnitudine ejusdem tenuitatem amplifices.

EX SUIDÆ LEXICO

DE HUJUS LIBELLI

auctoribus præcipuis.

PYTHAGORAS.

Pythagoras Samius conscripsit tres tantum libros, *Institutorium*, *Politicum*, *Physicum*. Quidam vero ei tribuunt etiam *Aurea carmina*. Floruit autem (*inquit Diogenes Laertius*) circa sexagesimam Olympiadem: & collegium ab eo institutum perduravit usque ad XIX. generationes.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

Πυθαγόρας Σάμιος συνέγραψε μόνα τρία βιβλία, Παιδευτικὸν, Πολιτικὸν, Φυσικόν. τινὲς δὲ αὐτῷ ἀνατιθέασιν καὶ τὰ Χρυσᾶ ἔπη. ἤκμασε δὲ (inquit Diogenes Laertius) κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν ὀλυμπιάδα· καὶ αὐτοῦ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα.

PHOCYLIDES.

Phocylides, philosophus Milesius, eodem cum Theognide vixit tempore uterque 647. annis post res ad Trojam gestas Olimpiade 59. Scripsit *Carmina hexametra* & *Elegias*, *Adhortationes* sive *Sententias*: quæ *Capita* inscribunt, surrepta autem sunt e Sibyllinis.

ΦΩΚΥΛΙΔΗΣ.

Φωκυλίδης Μιλήσιος φιλόσοφος, σύγχρονος Θεόγνιδος. ἦν δὲ ἑκάτερος μετὰ χμζ´ ἔτη τῶν Τρωϊκῶν· Ολυμπιάδι γεγονότες νθ´. ἔγραψεν ἔπη καὶ ἐλεγείας, παραινέσεις ἤτοι γνώμας· ἅστινας Κεφάλαια ἐπιγράφουσιν. εἰσὶ δὲ ἐκ τῶν Σιβυλλιακῶν κεκλεμμένα.

THEOGNIS.

Theognis Megarensis,

ΘΕΟΓΝΙΣ.

Θέογνις Μεγαρεὺς, τῶν

ex Siciliæ Megaris; vixit 59. Olimpiade. Scripsit *Elegiam* in eos qui e Syracusarum obsidione servati sunt incolumes; *Sententiasque elegiacas*, ad versus 2800. & ad Cyrnum amasium suum *Gnomologiam* elegiacis versibus, aliaque *Præcepta adhortatoria*; carmine omnia. Et Adhortationes quidem scripsit Theognis: sed interspersæ eis sunt impuritates & puerorum amores, & alia quæ virtutem sequens vita aversatur.

ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων, γεγονὼς ἐν τῇ νθ΄ Ὀλυμπιάδι. ἔγραψεν ἐλεγείαν εἰς τοὺς σωθέντας τῶν Συρακουσίων ἐν τῇ πολιορκίᾳ. γνώμας δι' ἐλεγείας εἰς ἔπη βω. καὶ πρὸς Κύρνον τὸν αὐτοῦ ἐρώμενον γνωμολογίαν δι' ἐλεγείων, καὶ ἑτέρας ὑποθήκας παραινετικάς· τὰ πάντα ἐπικῶς. καὶ παραινέσεις μὲν ἔγραψε Θέογνις· ἀλλ' ἐν μέσῳ τούτων παρεσπαρμέναι εἰσὶ μιαρίαι καὶ παιδικοὶ ἔρωτες, καὶ ἄλλα ὅσα ὁ ἐνάρετος ἀποστρέφεται βίος.

SOLON.

Solon, philosophus Atheniensis, legislator & actor popularis. Vixit Olympiade 47. ut alii tradunt, 56. Scripsit Leges; qui AXONES nominati sunt: Carmen item versibus elegiacis, quod SALAMIS inscribitur: *Præcepta* quoque versibus elegiacis, & alia. Est vero & hic unus e Septem qui nominantur Sapientibus.

ΣΟΛΩΝ.

Σόλων Ἀθηναῖος φιλόσοφος, νομοθέτης καὶ δημαγωγός. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς μζ΄ Ὀλυμπιάδος, οἱ δὲ νς΄. ἔγραψε νόμους. οἵτινες ἄξονες ὠνομάσθησαν. ποίημα δὲ δι' ἐλεγείων, ὃ Σαλαμὶς ἐπιγράφεται· ὑποθήκας δὲ (f. δι') ἐλεγείας. καὶ ἄλλα. ἔστι δὲ καὶ οὗτος εἷς τῶν ἑπτὰ ὀνομαζομένων σοφῶν.

Ex Suida.

Tyrtæus, Archimbrot filius, Lacon aut Milefius Elegiarum Scriptor, & tibicen, qui carminibus fuis fertur Lacedæmoniis, cum adverfus Meffenios bellum gererent, victoriæ author fuiffe. Eft autem vetuftiffimus, utpote qui eodem tempore cum feptem (qui vocantur) fapientibus vixerit, aut etiam antiquior. Floruit faltem circa 35. Olymp. Scripfit præcepta vitæ verfibus Elegiacis, & carmina de bello lib. 5.

Ἐκ τῶν Σουίδα.

Τυρταῖος Ἀρχιμβρότυ, Λάκων, ἢ Μιλήσιος, ἐλεγειοποιὸς, καὶ αὐλητὴς, ὃν λόγος, τοῖς μέλεσι χρησάμενον, Λακεδαιμονίυς πολεμῦντας Μεσσηνίοις ἐπικρατεςέρυς ποιῆσαι. ἐςὶ δὲ παλαίτατος, σύγχρνος τοῖς ἑπτὰ κληθεῖσι σοφοῖς. ἢ καὶ παλαίτερος, ἤκμαζε γοῦν κατὰ τὴν λέ Ὀλιμπιάδα. ἔγραψεν ὑποθήκας δι ἐλεγείας, καὶ μέλη πολεμιςήεια εἰς βιβλία έ.

Ex Suida de SimonEide.

Suidas enumerans multos Simonides, poftremum his notis defcribit.

Simonides, Crinei filius, Amorginus, carminum Jambicorum fcriptor, fcripfit Elegiam duobus libris, & Jambos. Floruit autem 406. annis poft bellum Trojanum. Primus Jambos fcripfit fecundum quofdam.

Ἐκ τῶν Σουίδα.

Περὶ Σιμωνίδυ.

Σιμωνίδης Κρίνεω, Ἀμοργῖνος, ἰαμβογράφος. ἔγραψεν ἐλεγείαν ἐν βιβλίοις β'. ἰάμβους. γέγονε δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ υ' καὶ ς' ἔτη τῶν Τρωϊκῶν. ἔγραψεν ἰάμβυς πρῶτος αὐτὸς κατά τινας.

Ex

Ἐκ

Ex Suida.

De Rhiano.

Rhianus Cretensis Benæus (Bene enim urbs est Cretæ) nonnulli Ceræten, alii vero ex Ithaca vel Messene ipsum natum esse memoriæ prodiderunt. Hic prius palæstræ custos, & servus fuit; postea vero edoctus Grammaticus factus est contemporaneus Eratostheni. Scripsit carmine Heracliada libris quattuor.

Ἐκ τῶν Σουίδα.

Περὶ Ῥιανοῦ.

Ῥιανός, ὁ Κρὴς ὢν Βηναῖος (Βήνη δὲ πόλις Κρήτης) τινὲς δὲ Κεραίτην, ἄλλοι γὲ Ἰθάκης, ἢ τῆς Μεσσήνης αὐτὸν ἱστόρησαν. οὗτος δὲ ἦν τῆς παλαίστρας πρότερον φύλαξ, καὶ δοῦλος. ὕστερον δὲ παιδευθεὶς ἐγένετο γραμματικὸς, σύγχρονος Ἐρατοσθένους. ἔγραψεν ἔμμετρα ποιήματα Ἡρακλειάδα ἐν βιβλίοις τέσσαρσι.

Ex Suida.

De Mimnermo.

Mimnermus Ligyrtiadæ filius, Colophonius, aut Smyrnæus, aut Astypaliensis, Elegiarum Scriptor. Vixit Olympiade 37. ita ut præcesserit septem sapientes. Nonnulli vero dicunt eum eodem tempore cum illis vixisse. Vocatus etiam fuit Ligyastades ob ejus industriam & suavitatem.

Ἐκ τῶν Σουίδα.

Περὶ Μιμνέρμου.

Μίμνερμος, Λιγυρτιάδου, Κολοφώνιος, ἢ Σμυρναῖος, ἢ Ἀστυπαλιεύς, ἐλεγειοποιός. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς λζʹ Ὀλυμπιάδος, ὡς προτερεύειν τῶν ζʹ σοφῶν. τινὲς δὲ αὐτοῖς συγχρονεῖν λέγουσιν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Λιγυαστάδης, διὰ τὸ ἐμμελὲς, καὶ λιγύ.

CATALOGUS EORUM

Quæ in hoc volumine continentur.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. *Fra Paulo Tommaso Manuelli Inquisitore di Venezia* nel Libro intitolato *Epicæ, & Elegiacæ Sententiæ Græcorum Poetarum &c. Græce & Latine*, non v'essere cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica; e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concediamo licenza a *Simone Occhi Stampatore in Venezia*, che possa essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Data li 5. Febbraro 1745.

(
(Gio: Alvise Mocenigo 2. Riff.
(Giovanni Querini Proc. Riff.

Michel Angelo Marino Segr.

Registrato in Libro a C. 19. al N. 148.

P Y-

PYTHAGORÆ

AUREA CARMINA.

PRimum deos immortales, ut lege illis ordinatum est,
Cole;& jusjurandum observa:deinde heroas pręclaros,
Et inferos dæmonas venerare,legitima (eis sacra) faciens.
Parentesque honora,& qui genere tibi proximi sunt.
Cęterorum vero tibi amicum virtute fac quisquis(est) optimus.
Lenibus cede verbis factisque utilibus.
Nec oderis amicum tuum exigui peccati causa,
Quoad poteris:potētia enim prope necessitatē habitat.
Hæc quidē sic teneas.Cæterū his superior esse assuesce:
Ventre quidem primum, & somno, & libidine,
Et iracundia. Turpe vero quidpiam numquam facies nec cum alio,
Nec tecum: sed omnium maxime teipsum reverere.
Deinde justitiam exerce, & verbis & factis.
Neque inconsiderate te in ulla re gerere assuesce:
Sed noris quod omnibus fato destinatum sit mori:
Pecuniæ vero alias acquiri solent, alias perdi.
Quasque divina sorte homines calamitates habent,
Earum quamcumque portionem habes, leniter fer, nec indignare:
Mederi tamē(illis)decet,quantū potes.Sic vero cogita:
Non admodum multum bonis(viris)Parca de illis tribuit.
Multi vero inter homines tā mali quā boni sermones

In-

ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς, νόμῳ ὡς * διάκειται,
Τίμα, καὶ σέβου ὅρκον· ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυοὺς,
Τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων.
Τούς τε γονεῖς τίμα, τούς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας.
Τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιοῦ φίλον ὅστις ἄριστος.
Πραέσι δ' εἶκε λόγοις, ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
Ὄφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κρατεῖν * δὲ ἐθίζεο τῶνδε.
Γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε,
Καὶ θυμοῦ· πρήξεις δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου,
Μήτ' * ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.
Εἶτα δικαιοσύνην * ἀσκεῖν ἔργῳ τε λόγῳ τε.
Μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε.
Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι.
Χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.
Ὅσσά τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὧν ἂν μοῖραν ἔχῃς, πράως φέρε, μηδ' ἀγανάκτει.
Ἰᾶσθαι δὲ πρέπει καθόσον δύνῃ· ὧδε δὲ φράζευ.
Οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς τούτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοί

Incidunt: quibus neque exterrearis, neque finas
Te dimoveri [ab instituto.] Mendacii vero si quid dicatur,
Leniter sustine. Quod autem [nunc] dicam, per omnia perficitor:
Nemo tibi neque verbis, neque factis persuadeat,
Ut facias dicasve quod tibi non sit commodum.
Consulta ante opus, ut ne stulta [inde] exsistant.
Stolidi utique est viri & facere & dicere inconsiderata.
Verum ea perage, quæ te postea non molestent.
Nihil autem illorum age quæ ignoras: sed disce
Quæcumque opus est: atque ita jucundissimam vitam transiges.
Neque sanitatem quæ corpori debetur, neglectui haberi oportet:
Sed modum in potu, cibo, & exercitiis
Adhibeas: Modum autem voco id quod tibi dolorem non pariat.
Sed assuesce victum habere purum, non deliciosum.
Et cave ea facere quæcumque invidiam habent
Nec sũptus importune facias, velut honesti ignarus;
Nec illiberalis sis: Modus quippe in omnibus optimus.
Fac ea quæ tibi non noceant: & ante opus delibera.
Neque somnum mollibus oculis admittas,
Priusquam diurnorum operum singula ter [animo] percurras:
Ubi transilii? quid feci? quid mihi, cum oporteret, non peractum est?
Exorsus autem a primo percense, & deinde
Turpibus quidem perpetratis, increpare; bonis vero, delectare.
Hæc elabora; hæc meditare; hæc te amare oportet:
Hæc te in divinæ virtutis vestigia constituent.
Ita certe per eum qui animæ nostræ tribuit quaternũ,
Fon-

Προσπίπτωσ' ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσῃς
Εἴργεσθαι σαυτόν· ψεῦδος δ' ὥσπερ τι λέγηται,
Πράως * ἴχ'. ὃ δέ τοι ἐρέω, ἐπὶ * παντὶ τελείσθω.
Μηδεὶς μήτε λόγῳ σὲ παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ,
Πρῆξαι μηδ' εἰπεῖν ὅ τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.
Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται.
Δειλοῦ τοι πρήσσειν τε λέγειν τ' ἀνόητα πρὸς ἀνδρός.
Ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ.
Πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι, ἀλλὰ διδάσκου
Ὅσσα χρεὼν· καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.
Οὐδ' ὑγιείης τῆς περὶ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχειν χρή.
Ἀλλὰ ποτοῦ τε μέτρον καὶ σίτου γυμνασίων τε
Ποιεῖσθαι· μέτρον δὲ λέγω τόδ', ὃ μή σ' ἀνιήσῃ.
Εἰθίζου δὲ δίαιταν ἔχειν καθάρειον, ἄθρυπτον.
Καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν ὁπόσα φθόνον ἴσχει.
Μὴ δαπανᾶν παρὰ καιρὸν, ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων.
Μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι· μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.
Πρῆσσε δὲ ταῦθ' ἅ σε μὴ βλάψῃ· λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.
* Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.
Πῆ παρέβην, τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη,
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου, ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα,
Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπου.
Ταῦτα πόνει, ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾶν σε.
Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.
* Ναὶ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν,

Fontem perennis naturę. Cęterum ad opus accede,
Deos ut [id] perficiant precatus. Hęc adeptus,
Cognoſces & immortalium deorum & mortalium hominum
Conſiſtentiam, qua & tranſeunt ſingula, & continētur.
Cognoſceſq; qua fas eſt, naturam in omni re ſimilem
Ut neque ſperes non ſperanda, neque quicquam [te] lateat.
Cognoſces quoque homines ſua ſponte accerſita mala habere.
Miſeri, qui bona cum prope ſunt, non inſpiciunt,
Neque audiunt. Malorum vero ſolutionem pauci intelligunt.
Talis ſors hominū lędit mentes: illi vero cylindris
Alias alio feruntur, infinita habentes mala.
Triſtis enim comes lis latenter nocet, (fugere
Congenita: quam non decet accerſere, ſed cedendo
Jupiter pater, aut multis omnes ſolveres malis,
Aut omnibus, quali fortuna ſint uſuri, monſtrares.
Sed tu confide; quandoquidem divinum eſt mortalibus genus.
Quibus ſancta proferens natura oſtendit ſingula.
Quorum ſi qua tibi portio eſt, tenebis quæ te jubeo
Medela adhibita, & animam ab iſtis ærumnis liberabis.
Sed abſtine edulibus quæ diximus, cum in purgationibus.
Tum in animæ ſolutione dijudicans; & ſingula conſidera,
Auriga ſuperne conſtituta optima ratione.
Quod ſi relicto corpore ad liberum æthera perveneris,
Eris immortalis, Deus incorruptibilis, nec amplius mortalis.

Ejuſ-

Παγαὶ ἀενάου φύσεως. ἀλλ' ἔρχευ ἐπ' ἔργον,
Θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι· τούτων δὲ κρατήσας,
Γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
Σύστασιν, ᾗ τε ἕκαστα διέρχεται, ᾗ τε κρατεῖται.
Γνώσῃ δ', ᾗ θέμις ἐστὶ, φύσιν περὶ παντὸς ὁμοίην.
Ως τέ σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας.
Τλήμονες, οἵτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων, οὐκ ἐσορῶσιν,
Οὔτε κλύουσι· λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασι.
Τοίη μοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· οἱ δὲ κυλίνδροις
Αλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
Λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθεν
Σύμφυτος· ἣν οὐ δεῖ προσάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν.
Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν γε κακῶν λύσειας ἅπαντας,
Η πᾶσιν δείξαις οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
Αλλὰ σὺ θάρσει· ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν,
Οἷς ἱερὰ προφέρουσα φύσις δείκνυσιν ἕκαστα.
Ων εἴ σοί τι μέτεστι, κρατήσεις ὧν σε κελεύω,
Εξακέσας, ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Αλλ' εἴργου βρωτῶν ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς,
Εν τε λύσει ψυχῆς κρίνων· καὶ φράζευ ἕκαστα,
Ηνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθεν ἀρίστην.
Ην δ' ἀπολείψας σῶμα ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Εσσεαι ἀθάνατος θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

Ejusdem.

Parce tuæ vitæ, ne ipsam animi affectibus devores.

PHOCYLIDIS POEMA

ADMONITORIUM.

Nec furtivas nuptias quære, nec masculam venerem exerce.
Ne fraudes necte, neque sanguine manus pollue.
Ne ditescas injuste, sed ex juste partis vive.
Esto contentus præsentibus, & ab alienis abstine.
Mendacia ne dixeris, sed vera omnia loquere.
Primum Deum cole; postea vero tuos parentes.
Omnibus justa tribue, neq; judiciũ ad gratiam trahe.
Ne abjicias paupertatem injuste, ne judica personam:
Quod si tu male judicaveris, Deus te postea judicabit.
Testimonium mendax fugito, & justa loquere.
Virginitatem custodi, fidemque in omnibus serva.
Mensuras tribue justas: quoniam modus in omnibus bonus [est.]
Lancem ne impellas in alteram libræ partem, sed æqualem trahe.
Nec pejeraveris, neque inscienter, neque sponte:
Falsum juramentum odit Deus immortalis, quicumque juraverit.
Semina ne furare: exsecrabilis [est] quisquis abstulerit.
Mercedem laboranti da; ne affige pauperem.
Linguæ mentem adhibe; occultum verbum in pectore contine.
Nec injurius velis esse; neq; item injuste agentem sinas.
Mendico statim da, neque cras venire jube.

Im-

τοῦ αὐτοῦ.
Φείδεο τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς.

ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ

ΠΟΙΗΜΑ ΝΟΥΘΕΤΙΚΟΝ.

Μήτε γαμοκλοπέειν, * μήτ' ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν.
Μήτε δόλους ῥάπτειν, μήθ' αἵματι χεῖρα μιαίνειν.
Μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.
Ἀρκεῖσθαι παρεοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι.
Ψεύδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν.
Πρῶτα θεὸν τίμα, μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας.
Πᾶσι δίκαια νέμειν, μὴ δὲ κρίσιν ἐς χάριν ἕλκειν.
Μὴ ῥίψῃς πενίην ἀδίκως, μὴ κρῖνε πρόσωπον.
Ἢν σὺ κακῶς δικάσῃς, σὲ θεὸς μετέπειτα δικάσσει.
Μαρτυρίην ψευδῆ φεύγειν, τὰ δίκαι' ἀγορεύειν.
Παρθενίην τηρεῖν, πίστιν δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν.
Μέτρα νέμειν τὰ δίκαια· καλὸν δ' ἐπὶ μέτρον ἅπασι.
Σταθμὸν μὴ κρούειν ἑτερόζυγον, ἀλλ' ἴσον ἕλκειν.
Μήτ' ἐπιορκήσῃς, μήτ' ἀγνὼς, μήτε ἑκοντί.
Ψεύδορκον στυγέει θεὸς ἄμβροτος ὅστις ὀμόσσῃ.
Σπέρματα μὴ κλέπτειν· ἐπαράσιμος ὅστις ἀρεῖται.
Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου· μὴ θλῖβε πένητα.
Γλώσσῃ νοῦν ἐχέμεν, κρυπτὸν λόγον ἐν φρεσὶν ἴσχειν.
Μήτ' ἀδικεῖν ἐθέλῃς, μήτ' οὖν ἀδικοῦντα ἐάσῃς.
Πτωχῷ δ' εὐθὺ δίδου, μήτ' αὔριον ἐλθέμεν εἴπῃς.

Impleta manu tua, misericordiam egeno exhibe;
Exsulem in domum excipe; & cęcum in viam duc.
Naufragorum miserere; quoniã navigatio incerta est.
Manum lapso porrige; serva cui nemo assistit, virum.
Communes casus omnium; vita trochus; instabilis felicitas.
Si divitias possides, tuam manũ pauperibus porrige.
Quæ tibi dedit Deus, de his egentibus præbe.
Sit communis omnis vita, & concordia omnia.
Gladium accinge, non ad cædem, sed ad ultionem:
Utinam vero non indigeas [hoc,] neque legitime, neque injuste.
Nam etiamsi hostem occideris, manum tuam polluis.
Ab agro vicino abstine, neque transeas.
Omnium optimus modus est; transgressiones vero vitiosæ.
Non crescentem adhuc agri fructum lædes.
Sint in pari honore advenæ cum civibus:
Omnes enim paupertatem experimur vagam:
Regioque nullum stabile habet solum hominibus.
Avaritia mater est mali omnis:
Aurum semper inescatio est, & argentum, hominibus.
O aurum malorum dux, vitæ corruptela, omnia convellens.
Utinam non esses mortalibus malum desiderabile.
Tua enim caussa pugnæ, prædæ, cædesque [sunt;]
Infensi parentibus liberiq; fratresque consanguineis.
Neq; aliam occulta in corde sententiam, aliam effare.
Neque ut saxis adhærens polypus, pro loco muteris:
[Sed omnibus simplex esto; & ex animo loquere.]
Qui volens injuste agit, malus vir [est:] sed qui ex necessitate,
Non dico prorsus [malum:] sed institutum examina cujusque.

Ne

Πληρώσας σέο χεῖρ', ἔλεον χρήζοντι παράσχου.
Ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι, καὶ τυφλὸν ὁδήγει.
Ναυηγοὺς οἴκτειρον· ἐπεὶ πλόος ἐστὶν ἄδηλος.
Χεῖρα πεσόντι δίδου, σῶσον δ' ἀπερίστατον ἄνδρα.
Κοινὰ πάθη πάντων· ὁ βίος τροχός· ἄστατος ὄλβος.
Πλοῦτον ἔχων, σὴν χεῖρα πενητεύουσιν ὄρεξον.
Ὧν σοι ἔδωκε θεός, τούτων χρήζουσι παράσχου.
Ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος, καὶ ὁμόφρονα πάντα.
Τὸ ξίφος ἀμφιβαλοῦ, μὴ πρὸς φόνον, ἀλλ' ἐς ἄμυναν.
Εἴθε δὲ μὴ χρήζοις, μήτ' ἔννομα, μήτ' ἀδίκως γε.
Ἢν γὰρ ἀποκτείνῃς ἐχθρὸν, σέο χεῖρα μιαίνεις.
Ἀγροῦ * γειτονέοντος ἀπέχεο, μὴ δ' ἄρ ὑπερβῇς.
Πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί.
Μηδέ τιν' αὐξόμενον * καρπὸν λώβησον ἀρούρης.
Ἔστωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις.
Πάντες γὰρ πενίης πειρώμεθα τῆς πολυπλάγκτου.
Χώρη δ' οὔτι βέβαιον ἔχει πέδον ἀνθρώποισιν.
Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης.
Χρυσὸς ἀεὶ δόλος ἐστὶ καὶ ἄργυρος ἀνθρώποισι.
Χρυσὲ κακῶν ἀρχηγὲ, βιοφθόρε, πάντα χαλέπτων.
Εἴθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν.
Σοῦ γὰρ ἕκητι μάχαι τε, λεηλασίαι τε, φόνοι τε.
Ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν, ἀδελφειοί τε συναίμοις.
Μηδ' ἕτερον κεύθῃς κραδίῃ νόον, ἄλλ' ἀγορεύων.
Μηδ' ὡς πετροφυὴς πολύπους κατὰ χῶραν ἀμείβου.
(Πᾶσιν δ' ἁπλόος ἴσθι, τὰ δ' ἐκ ψυχῆς ἀγόρευε.)
Ὅστις ἑκὼν ἀδικεῖ, κακὸς ἀνήρ· ἀλλ' ἐπ' ἀνάγκης,
Οὐκ ἐρέω τὸ τέλος· βουλὴν δ' εὔθυνε ἑκάστου.

Ne efferaris sapientia, neque robore, neque opibus:
Unus Deus est sapiens, potens simul & omnifariam dives.
Neque præteritis malis macera cor tuum:
Nec enim amplius potest, quod [semel] factum est, esse infectum.
Ne (sis) præceps ad manum; sed frena ferocem iram.
Sæpe enim percutiens, invitus cædem perpetraveris.
Passiones sint communes: nihil magnum neque superbum [sit.]
Non bona est redundans mortalibus utilitas.
Nimius autem luxus ad immodicos trahit amores.
Inflat autem nimia opulentia, & ad contumeliam incitat.
Excandescentia subrepens, furorem parit perniciosum.
Ira, cupiditas est; [temporis] vero [modum] excedens, ira inveterata.
Æmulatio bonorum, bona: malorum vero, prava.
Audacia malorum, exitiosa; sed valde juvat bona tractantes.
Virtutis amor, honestus est: at Veneris, auget dedecus.
Voluptas [vir] prudens vocatur inter cives.
Moderate comede, bibe, ac loquere:
Omnium modus optimus, excessus vero vitandus est.
Ne invideas bona sociis, ne reprehensionem affigas:
Sine invidia etiam dii inter se degunt.
Non invidet luna longe præstantioribus solis radiis:
Nec terra altitudini cælesti, licet ipsa sit infra:
Non flumina mari; sed sempiternam concordiam agunt.
Nam si discordia inter deos esset, non consisteret polus.
Temperantiam exerce: & obscenis factis abstine.
Ne sectare malignitatem, sed jure abole vindictam.

Persua-

Μὴ γαυροῦ σοφίῃ, μήτ' ἀλκῇ, μήτ' ἐνὶ πλούτῳ.
Εἷς θεός ἐστι σοφός, δυνατός θ' ἅμα καὶ πολύολβος.
Μηδὲ παροιχομένοισι τρύχου τεὸν ἦτορ.
Οὐκέτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον.
Μὴ προπετὴς ἐς χεῖρα, χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν.
Πολλάκι γὰρ πλήξας, ἀέκων φόνον * ἐξετέλεσσας.
Ἔστω κοινὰ πάθη· μηδὲν μέγα, μηθ' ὑπέροπλον.
Οὐκ ἀγαθὸν πλεονάζον ἔφυ θνητοῖσιν ὄνειαρ.
Ἡ πολλὴ δὲ τρυφὴ πρὸς ἀμέτρους ἕλκει ἔρωτας.
Ὑψαυχεῖ δ' ὁ πολὺς πλοῦτος, καὶ ἐς ὕβριν ἀέξει.
Θυμὸς ὑπερχόμενος, μανίην ὀλοόφρονα τεύχει.
Ὀργὴ δ', ἐστὶν ὄρεξις· ὑπερβαίνουσα δὲ, μῆνις.
Ζῆλος τῶν ἀγαθῶν ἐσθλός, φαύλων δ' ὑπέρεργος.
Τόλμα κακῶν, ὀλοή, μέγ' ὀφέλλει δ' ἐσθλὰ πονοῦντας.
Σεμνὸς ἔρως ἀρετῆς· ὁ δὲ Κύπριδος, αἶσχος ὀφέλλει.
Ἡδὺς ἀγανόφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις.
Μέτρῳ μὲν φαγέειν, πιεῖν, καὶ μυθολογεύειν.
Πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίη δ' * ἀλεγεινή.
Μὴ φθονέῃς δ' ἀγαθῶν ἑτάροις, μὴ μῶμον ἀνάψῃς.
Ἄφθονοι οὐρανίδαι καὶ ἐν ἀλλήλοις τελέθουσιν.
Οὐ φθονέει μήνη πολὺ κρείσσοσιν ἡλίου αὐγαῖς.
Οὐ χθὼν οὐρανίοις ὑψώμασι νέρθεν ἐοῦσα.
Οὐ ποταμοὶ πελάγεσσιν· ἀεὶ δ' ὁμόνοιαν ἔχουσιν.
Εἰ γὰρ ἔρις μακάρεσσιν ἔην, οὐκ ἂν πόλος ἔστη.
Σωφροσύνην δ' ἀσκεῖν, αἰσχρῶν δ' ἔργων ἀπέχεσθαι.
Μὴ μιμοῦ κακότητα, δίκῃ δ' ἀπάλειψον ἄμυναν.

Πειθώ

Persuasio quidem utilitatem, lis vero litem gignit.
Ne credas cito, priusquam certo finem perspicias.
Vincere benefacientes pluribus meritis convenit.
Pulchrius est excipere hospitem statim frugalibus mensis,
Quam pluribus subdolis & tardantibus intempestive.
Numquam fœnerator amarus sis viro pauperi.
Neque quis aves e nido simul omnes auferat;
Sed matrem dimittas, ut rursus habeas ex ea pullos.
Numquam judicare homines siveris imperitos:
Sapientiam sapiens dirigit; artes autem qui ejusdem est artis.
Non capit magnā doctrinam qui non didicit audire:
Nihil enim intelligunt qui numquā bona didicere.
Nec mensipetas adulatores fac sodales.
Multi namque cibi & potus sunt sodales,
Tempori servientes, si habeant unde satientur;
Succensentes paucis, & omnes multis inexplebiles.
Vulgo ne fide: mutabilis ingenio est turba
Vulgus, aqua, & ignis, cohiberi nequeunt.
Neque frustra ad ignem sedens devores carum cor.
Moderata diis præsta: modus enim est optimus.
Terram impartire insepultis cadaveribus.
Ne tumulum mortuorum refodias, neque non aspectanda
Soli monstres, divinamque iram provoces.
Non honestum est hominis compagem resolvere.
Et mox e terra speramus nos in lucem predituros,
Defunctorum reliquias: postea vero dii erunt.
Animæ namque incorruptæ manent in mortuis.
Spiritus enim usui a Deo datus est mortalibus, & imago Dei.
Corpus enim ex terra habemus, & omnes in eam
Resoluti pulvis sumus; cælum vero spiritū recipit.
Divi-

Πειθὼ μὲν γὰρ ὄνειαρ, ἔρις δ᾽ ἔριν ἀντιφυτεύει.
Μὴ πίστευε τάχιστα, πρὶν ἀτρεκέως πέρας ὄψει.
Νικᾶν δ᾽ ἔρδοντας ἐπὶ πλεόνεσσι καθήκει.
Καλὸν ξεινίζειν ταχέως λιταῖσι τραπέζαις,
Ἢ πλείσταις δολίαισι, βραδυνούσαις παρὰ καιρόν.
Μηδέποτε χρήστης πικρὸς γένῃ ἀνδρὶ πένητι.
Μηδέ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἑλέσθω.
Μητέρα δ᾽ ἐκπρολίποις, ἵν᾽ ἔχῃς πάλι τῆσδε νεοττούς.
Μηδέ ποτε κρίνειν ἀδαήμονας ἄνδρας ἐάσῃς.
Τὴν σοφίην σοφὸς ἰθύνει, τέχνας δ᾽ ὁμότεχνος.
Οὐ χωρεῖ μεγάλην διδαχὴν ἀδίδακτος ἀκούειν.
Οὐ γὰρ δὴ νοέουσ᾽ οἱ μηδέποτ᾽ ἐσθλὰ μαθόντες.
Μηδὲ τραπεζοκόρους κόλακας ποιεῖσθαι ἑταίρους.
Πολλοὶ γὰρ πόσιος καὶ βρώσιός εἰσιν ἑταῖροι,
Καιρὸν θωπεύοντες, ἐπὴν κορέσασθαι ἔχωσιν.
Ἀχθόμενοι δ᾽ ὀλίγοις, καὶ πολλοῖς πάντες ἄπληστοι.
Λαῷ μὴ πίστευε· πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος·
Λαός τοι, καὶ ὕδωρ, καὶ πῦρ, ἀκατάσχετα πάντα.
Μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθῃς φίλον ἦτορ.
Μέτρα δὲ τεῦχε θεοῖσι· τὸ γὰρ μέτρον ἐστὶν ἄριστον.
Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι.
Μὴ τύμβον φθιμένων ἀνορύξῃς, μηδ᾽ ἀθέατα
Δείξῃς ἠελίῳ, καὶ δαιμόνιον χόλον ὄρσῃς.
Οὐ καλὸν ἁρμονίην ἀναλυέμεν ἀνθρώποιο.
Καὶ τάχα δ᾽ ἐκ γαίης ἐλπίζομεν ἐς φάος ἐλθεῖν,
Λείψαν᾽ ἀποιχομένων· ὀπίσω δὲ θεοὶ τελέθονται.
Ψυχαὶ γὰρ μίμνουσιν ἀκήριοι ἐν φθιμένοισι.
Πνεῦμα γάρ ἐστι θεοῦ χρῆσις θνητοῖσι καὶ εἰκών.
Σῶμα γὰρ ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πάντες ἐς αὐτὴν
Λυόμενοι κόνις ἐσμέν, ἀὴρ δ᾽ ἀνὰ πνεῦμα δέδεκται.

Πλου-

Divitiis ne parcas; [ſed] recordare quod mortalis es.
Non licet in infernum opes habere, vel pecuniam [eo] vehere.
Omnes vita functi, pares ſunt; animabus autem Deus imperat.
Communia domorum tecta æterna, & patria orcus:
Communis locus univerſis, & pauperibus & regibus.
Non multum temporis vivimus homines, ſed ad tempus:
Anima vero immortalis & ſenectutis expers vivit perpetuo.
Neque malis ſuccumbe, neque item exſulta gaudio:
Sæpe in vita etiam confidentibus diffidendum.
Tempori ſervi, nec refla ventis.
Infortunium & afflictis mali ſolutio venit repente.
Ne grandiloquentiæ indulgens, mente rabioſus fias:
Facundiam exerce, quæ magno omnibus erit emolumento.
Telum ſane homini penetrantius ferro, ſermo eſt.
Arma unicuique tribuit Deus naturam aeriam;
Avibus quidem, magnam celeritatem, & robur leonibus,
Taurisque ſponte fuſa cornua, & aculeos apibus
Innatum dedit tutamen: at ſermo propugnaculum eſt hominibus.
Sed divinitus inſpiratæ ſapientiæ ſermo eſt optimus.
Præſtantior eſt robuſto vir ſapientia præditus:
Agros, urbes, & naves ſapientia gubernat.
Non fas eſt occultare virum ſceleratum, ne puniatur:
Sed maleficum averſari oportet neceſſario.
Sæpe cum malis moriuntur qui cum eis ſunt.
Furacium hominum ne accipe furtivum depoſitum:
Utrique fures ſunt, & qui recipit, & qui furatur.

Su-

Πλούτου μὴ φείδου, μέμνησ' ὅτι θνητὸς ὑπάρχεις.
Οὐκ ἔν' ἐς ᾅδην ὄλβον ἔχειν, καὶ χρήματ' ἄγεσθαι.
Πάντες ἴσοι * νεκύων· ψυχῶν δὲ θεὸς βασιλεύει.
Κοινὰ μέλαθρα δόμων αἰώνια καὶ πατρὶς ᾅδης.
Ξυνὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν.
Οὐ πολὺν ἄνθρωποι ζῶμεν χρόνον, ἀλλ' * ἐπὶ καιρόν.
Ψυχὴ δ' ἀθάνατος, καὶ ἀγήρως ζῇ διὰ παντός.
Μήτε κακοῖς ἄχθου, μήτ' οὖν ἐπαγάλλεο χάρμῃ.
Πολλάκις ἐν βιότῳ καὶ θαῤῥαλέοισιν ἄπιστον.
Καιρῷ λατρεύειν, μηδ' ἀντιπνέειν ἀνέμοισι.
Πῆμα καὶ ἀχθομένοισι κακοῦ λύσις ἤλυθεν ἄφνω.
Μὴ μεγαληγορίῃ τρυφῶν φρένα λυσσωθείης.
Εὐεπίην ἀσκεῖν, ἥτις μάλα πάντας ὀνήσει.
Οπλον τοὶ λόγος ἀνδρὶ τομώτερόν ἐστι σιδήρου.
Οπλον ἑκάστῳ νεῖμε θεὸς φύσιν ἠερόφοιτον,
Ορνισι μὲν πολλὴν ταχυτῆτ', ἀλκὴν τε λέουσι,
Ταύροις δ' * αὐτοχύτοις κεράεσσιν, κέντρα μελίσσαις
Εμφυτον ἄλκαρ ἔδωκε· λόγος δ' ἔρυμ' ἀνθρώποισι.
Τῆς δὲ θεοπνεύστου σοφίης λόγος ἐστὶν ἄριστος.
Βέλτερος ἀλκήεντος ἔφυ σεσοφισμένος ἀνήρ.
Αγροὺς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾷ.
Οὐχ ὅσιον κρύπτειν τὸν ἀπάσθαλον ἄνδρα ἄτιτον.
Αλλὰ χρὴ κακοεργὸν ἀποτροπάασθαι ἀνάγκῃ.
Πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρεόντες.
Φωρῶν μὴ δέξῃ κλοπίμην ἀνδρῶν παραθήκην.
Αμφότεροι κλῶπες, καὶ ὁ δεξάμενος, καὶ ὁ κλέψας.

Μοῖραν

Suum omnibus tribue: æqualitas in omnibus optima.
Incipiens parce cunctis utere, ne tandem egeas.
Ne pecudis mortalis cibum ad mensuram ceperis.
Quod si inimici pecus in via ceciderit, colleva.
Errantemq; hominem & mari jactatum ne devites.
Satius pro hoste amicum nancisci benevolum.
Incipiens malum præcide, & hulceri medere.
Ne-quam a feris depastam comedas carnem, sed velocibus
Reliquias linque canibus: feris feræ vescantur.
Venena ne para: a magicis libris abstine.
Infantulis tenellis ne violenter manum corripueris.
Seditionem & litem declina bello ingruente.
Ne malo bene feceris: idē est ac seminare in ponto.
Opus fac, allaborans ut de propriis vivas:
Omnis enim opus fugitans homo, de furtivis vivit manibus.
Neque de alterius cęna vescaris mensæ rejectamentis;
Sed de propriis facultatibus edas, expers contumeliæ.
Quod si quis non didicit artem, fodiat bidente.
Est vitæ quodcumque opus, si laborare volueris.
Nauta si navigare velis, patet mare spatiosum:
Si vero agriculturam sectari, lati campi.
Nullum opus hominibus facile est sine labore,
Nec diis ipsis: & labor virtutem magnopere adjuvat.
Formicæ, intimis terræ penetralibus relictis,
Prodeunt victus indigentes, quando arva
Segetibus detonsis, fructibus implent areas:
Eædem tritici recens extriti onusculum gestant;
Aut hordei, semperque gestans gestantem urget;
Ex æstate in hiemem victum suum comportantes
Indefessum: natioque parva, laboriosa est.
Operatur quoque aeria optimeque laborans apis;

Si-

Μοῖραν πᾶσι νέμειν· ἰσότης δ' ἐν πᾶσιν ἀρίστη.
Αρχόμενος φείδου πάντων, μὴ τέρμ' ἐπιδεύῃς.
Μὴ κτήνους θνητοῖο βορὴν κατὰ μέτρον ἕληαι.
Κτῆνος δ' ἢν ἐχθροῖο πέσῃ καθ' ὁδὸν, συνέγειρον.
Πλαζόμενόν τε βροτὸν καὶ ἀλίτροπον οὐχ ὑπαλύξεις.
Βέλτερον ἀντ' ἐχθροῦ τυχέειν φίλου δυσμενέοντος.
Αρχόμενον τὸ κακὸν κόπτειν, ἕλκος τ' ἀκέσασθαι.
Μηδέ τι * θηροβόρον δαίσῃ κρέας, ἀργίποσιν δὲ
Λείψανα λεῖπε κυσίν· θηρῶν ἄπο θῆρες ἔδωνται.
Φάρμακα μὴ τεύχου. μαγικῶν βίβλων ἀπέχεσθαι.
Νηπιάχοις ἁπαλοῖς μὴ μάρψῃς χεῖρα βιαίως.
Φεῦγε διχοστασίην καὶ ἔριν πολέμου προσιόντος.
Μὴ κακὸν δ' ἔρξῃς· σπείρειν ἴσον ἐστ' ἐνὶ πόντῳ.
Εργάζου, μοχθῶν ὡς ἐξ ἰδίων βιοτεύσῃς.
Πᾶς γὰρ ἀεργὸς ἀνὴρ ζώει κλοπίμων ἀπὸ χειρῶν.
Μηδ' ἄλλου παρὰ δαιτὸς ἔδοις σκυβάλισμα τραπέ-
ζης.
Αλλ' ἀπὸ * τῶν ἰδίων βιότων φαγέοις ἀνύβριστος.
Εἰ δέ τις οὐ δεδάηκε τέχνην, σκάπτοιτο δικέλλῃ.
Εστι βίῳ πᾶν ἔργον, ἐπὰν μοχθεῖν ἐθέλησθα.
Ναυτίλος εἰ πλώειν ἐθέλεις, εὐρεῖα θάλασσα.
Εἰ δὲ γεωπονίην μεθέπειν, μακραί τοι ἄρουραι.
Οὐδὲν ἄνευ καμάτου πέλει ἀνδράσιν εὐπετὲς ἔργον,
Οὐδ' αὐτοῖς μακάρεσσι· πόνος δ' ἀρετὴν μέγ' ὀφέλλει.
Μύρμηκες, γαίης μυχάτους προλελοιπότες οἴκους,
Ερχονται βιότοιο κεχρημένοι, ὁππότ' ἄρουραι
Λήια κειράμεναι καρπῶν πλήθουσιν ἀλωάς.
Οἱ δ' αὐτοὶ πυροῖο νεοτριβὲς ἄχθος ἔχουσιν.
Η κριθῶν· αἰεὶ δὲ φέρων φορέοντα διώκει,
Εκ θέρεος ποτὶ χεῖμα βορὴν σφετέρην ἐπάγοντες
* Ατρυτον· φῦλον δ' ὀλίγον τελέθει πολύμοχθον.
Κάμνει δ' ἠερόφοιτος ἀριστοπόνος τε μέλισσα,

Sive cavæ petræ in caverna, sive in arundinibus;
Sive in antiquæ quercus cavitate, intra alvearia,
Favis milleforos per flores cereas cellas struens.
Ne maneas cælebs, ne forte sine nomine pereas:
Da quid naturæ & ipse: gigne vicissim, sicut genitus es.
Ne prostituas uxorem, liberis tuis maculam aspergens.
Non enim similes progignunt filios adulterini lecti.
Novercæ ne attinge secundos parentis lectos;
Sed ut matrem cole quæ matris vestigia insistit.
Neque in aversandum sororis cubile venias:
Neque pellicum patris lecto commisceaaris.
Neque mulier conceptum fœtum corrumpat in ventre;
Neque post partum canibus projiciat aut vulturibus lacerandum.
Neque ullus suæ conjugi gravidæ manum afferat.
Nec item generationi aptum puerum marem umquam exseca:
Nec cum brutis animalibus initorium in torum venias.
Ne petulanter mulierem viola ob pudendum concubitum.
Ne naturæ toros transilias ad venerem nefariam:
Ne ipsis quidem feris masculi complacuerunt tori.
Nec item fęminæ masculorum concubitus imitentur.
Neque amore mulieris totus diffluas effreni:
Non enim amor deus est, sed affectus occultus omnium.
Neque fratrum uxorum conscende cubilia:
Tuam ama conjugem. Quid enim suavius & præstantius,
Quam si viro consentit cara uxor usque ad senectam,
Et

Ἠὲ πέτρης κοίλης καὶ χηραμὸν, ἢ δονάκεσσιν,
Ἢ δρυὸς ὠγυγίης καὶ κοιλάδος, ἔνδοθι σίμβλων
Σμήνεσι * μυριότρητα κατ' ἄνθεα κηροδομοῦσα.
Μὴ μείνῃς ἄγαμος, μή πως νώνυμος ὄληαι.
Δός τι φύσει καὐτός· τέκε δ' ἔμπαλιν ὡς ἐλοχεύθης.
Μὴ προαγωγεύσῃς ἄλοχον, σέο τέκνα μιαίνων.
Οὐ γὰρ τίκτει παῖδας ὁμοίους μοιχικὰ λέκτρα.
Μητρυιῆς μὴ ψαῦε γε δεύτερα λέκτρα γονῆος.
Μητέρα δ' ὡς τίμα, τὴν μητέρος ἴχνια βᾶσαν.
Μὴ δὲ κασιγνήτης ἐς ἀπότροπον ἐλθέμεν εὐνήν.
Μηδ' ἐπὶ παλλακίοισι πατρὸς λεχέεσσι μιγείης.
Μηδὲ γυνὴ φθείρῃ βρέφος ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός.
Μηδὲ τεκοῦσα κυσὶ ῥίψῃ καὶ γυψὶν ἕλωρα.
Μηδέ τις ἢ ἀλόχῳ ἐγκύμονι χεῖρα βάληται.
Μηδ' αὖ παιδογόνον ποτὲ τέμνειν ἄρσενα κοῦρον.
Μηδ' ἀλόγοις ζώοισι βατήριον ἐς λέχος ἐλθεῖν.
Μηδ' ὕβριζε γυναῖκα ἐπ' αἰσχυντοῖς λεχέεσσι.
Μὴ παραβῇς εὐνὰς φύσεως εἰς κύπριν ἄθεσμον.
Οὐδ' αὐτοῖς * θήρεσσι συνευάδον ἄρσενες εὐναί.
Μηδέ τι θηλύτεραι λέχος ἀνδρῶν μιμήσαιντο.
Μηδ' ἐς ἔρωτα γυναικὸς ἅπας ῥεύσῃς ἀκάθεκτον.
Οὐ γὰρ ἔρως θεός ἐστι, πάθος δ' ἀΐδηλον ἁπάντων.
Μηδὲ κασιγνήτων ἀλόχων ἐπὶ δέμνια βαίνειν.
Στέργε τεὴν ἄλοχον. τί γὰρ ἡδύτερον καὶ ἄρειον,
Ἢ ὅταν ἀνδρὶ γυνὴ φρονέῃ φίλα γήραος ἄχρι,

Et maritus suæ uxori, neque inter eos incidit contentio?
Neque quis sine desponsatione violenter puellis misceatur.
Neque malam uxorem domum tuam ducito:
Servias [quippe] uxori tristis gratia dotis.
Equos generosos quærere per domos,
Taurosque robustos, & feroces catulos;
Sed bonam [uxorem] ducere non contendimus insipientes;
Neque malum respuit mulier virum, si dives sit.
Neque nuptiis nuptias inducas, malum super malo:
Liberis autem tuis ne difficilis, sed lenis esto.
Si quid deliquerit puer, castiget mater filium,
Aut etiam seniores familiæ, vel populi proceres.
Ne in masculo puero nutrias jubam cirri,
Nec verticis plexus, neque nexus obliquos cincinnorum.
Masculis non convenit coma, sed mulieribus luxus.
Pueri formosi juvenilem custodi formam:
Multi enim rabido amore ad masculos congressus feruntur.
Virginem custodi bene clausis thalamis;
Nec eam usque ad nuptias ante domum conspici siveris.
Liberorum pulchritudo difficilis est custoditu parentibus.
Cognatis amorem tribue, justamque concordiam.
Reverere canos circum tempora, cedeque senibus
Sede & honoribus omnibus: natu vero præstantem
Senem, æqualem patris, paribus [cum patre] honoribus venerare.
Ventris debitam portionem præbe ministris.
Servo demensum tribuas, ut tibi gratus sit.

No-

Καὶ πόσις ἢ ἀλόχῳ, μηδ' ἐμπέσῃ ἄνδιχα νεῖκος.
Μηδέ τις ἀμνήστευτα βίῃ κούρῃσι μιγείη.
Μηδὲ γυναῖκα κακὴν οἴκοισιν σοῖσιν ἄγεσθαι,
* Λατρεύῃς δ' ἀλόχῳ λυγρῆς χάριν εἵνεκα φέρνης.
Ἵππους δ' εὐγενέας δίζεσθαι μὲν καὶ οἶκον,
Ταύρους δ' ὑψιτένοντας, ἀτὰρ σκυλάκων πανάγρους·
Γῆμαι δ' οὐκ ἀγαθὴν ἐριδαίνομεν ἀφρονέοντες.
Οὐδὲ γυνὴ κακὸν ἄνδρ' ἀπαναίνεται ἀφνεὸν ὄντα.
Μηδὲ γάμῳ γάμον ἄλλον ἄγῃς, ἐπὶ πήματι πῆμα.
Παισὶ δὲ μὴ χαλέπαινε τεοῖς, ἀλλ' ἤπιος ἴσθι.
Ἢν δέ τι παῖς ἀλίτῃ, κωλυέτω υἱέα μήτηρ,
Ἢ καὶ πρεσβύτατοι γενεῆς, ἢ δημογέροντες.
Μὴ μὲν ἐπ' ἄρσενι παιδὶ τρέφειν χαίτην πλοκαμῖδος.
Μὴ κορυφὴν πλέξῃς, μηθ' ἅμματα λοξὰ κορύμβων.
Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμαν, χλιδαὶ δὲ γυναιξί.
Παιδὸς δ' εὐμόρφου φρούρει νεοτήσιον ὥρην.
Πολλοὶ γὰρ λυσσῶσι πρὸς ἄρσενα μῖξιν ἔρωτος.
Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς.
Κάλλος δυσήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσι.
Συγγενέσιν φιλότητα νέμοις, ὁσίην θ' ὁμόνοιαν.
Αἰδεῖσθαι πολιοκροτάφους, εἴκειν δὲ γέρουσιν
Ἕδρης καὶ γεράων πάντων· γενεῇ δ' ἀτάλαντον
Πρέσβυν ὁμήλικα πατρὸς, ἴσαις τιμαῖσι γέραιρε.
Γαστρὸς ὀφειλόμενον δασμὸν παρέχου θεράπουσι.
Δούλῳ τακτὰ νέμοις, ἵνα τοι καταθύμιος εἴη.

Notas ne servo imprimas, probro eum afficiens.
Servum ne lædas maledictis deferendo apud herum.
Accipe vel a servo, si recte sapiat, consilium.
Castitas animæ, corporis est purgatio.
Hæc justitiæ arcana: secundum quæ viventes,
Bonam vitam usq;ad senectutis limen transegeritis.

Et hæc Phocydidis [sunt:] Ex quatuor istis nata sunt
Mulierum genera: alia ex cane; alia ex api,
Alia, ex torva sue; alia, ex equo jubato.
Ex equo nata, commoda est, velox, discurrens, specie præstans:
Ex torva autem sue, neq; mala, neq; item bona est.
Ex cane vero, molesta & fera est. Ex apicula autem,
Bona est rei familiaris administratrix, & scit opus facere: (ta.
Cujus, care sodalis, nuptias desiderabiles sortiri exop-

Est & hoc Phocylidis [dictum:] complures esse genere nobiles,
Quos neq; in verbis, neq; in consiliis gratia sequitur;
Ejusdem.
Puerum adhuc exsistentem oportet utique honestas res docere.

Multa decipi [oportet eum] qui quærit esse bonus.

Omnia mediis optima; medius in civitate esse volo.
Ejusdem.
Oportet in convivio, calicibus circumitantibus,
Suaviter garrientem sedere ac vinum potare.

Opibus si eges, curam habe pinguis agri:
Agrum etenim dicunt Amaltheæ cornu esse.

THEO-

Στίγματα μὴ γράψῃς ἐπονειδίζων θεράποντα.
Δοῦλον μὴ βλάψῃς τι κακηγορέων πρὸς ἄνακτα.
Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου * εὖ φρονέοντος.
Αγνεῖαι * ψυχῆς, τοῦ σώματός εἰσι καθαρμοί.
Ταῦτα δικαιοσύνης μυστήρια· οἷα βιοῦντες,
Ζωὴν ἐκτελέοιτ' ἀγαθὴν μέχρι γήραος οὐδοῦ.

Καὶ τάδε Φωκυλίδεω. τετόρων ἀπὸ τῶνδε γένοντο,
Φῦλα γυναικείων· ἡ μὲν κυνὸς, ἡ δὲ μελίσσης,
Η δὲ συὸς βλοσυρῆς, ἡ δ' ἵππου χαιτηέσσης.
Εὔφορος ἥδε, ταχεῖα, περίδρομος, εἶδος ἀρίστη.
Η δὲ συὸς βλοσυρῆς, οὔτ' ἂρ κακὴ, οὐδὲ μὲν ἐσθλή.
Η δὲ κυνὸς, χαλεπή τε καὶ ἄγριος. ἡ δὲ μελίσσης,
Οἰκονόμος τ' ἀγαθὴ, καὶ ἐπίσταται ἐργάζεσθαι.
Ης εὔχου φίλ' ἑταῖρε λαχεῖν γάμου ἱμερόεντος.

Καὶ τόδε Φωκυλίδου· τὸ πλέον γένος εὐγενὲς εἶναι,
Οἷς οὔτ' ἐν μύθοις ἕπεται χάρις, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.

Ejuſdem ex Plutarcho.

Παῖδ' ἔτ' ἐόντα χρεὼν δὴ καλὰ διδασκέμεν ἔργα.

---

* Πολλ' ἀπατηθῆναι διζήμενον ἔμμεναι ἐσθλόν.

Πάντα μέσοισιν ἄριστα, μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι.

Ejuſdem ex Athenæo & Stobæo.

Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων,
Ηδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν.

Χρηΐζων πλούτου, μελέτην ἔχε πίονος ἀγροῦ.
Αγρὸν γάρ τε λέγουσιν Αμαλθείας κέρας εἶναι.

THEOGNIDIS
MEGARENSIS SENTENTIÆ.

O Rex Latonæ fili, Jovis Proles, numquam tui
Oblivifcar exordiens, neque finiens:
Sed femper primumque, & ultimum, inque mediis
Canam: tu autem me audi, & bona da.
Phœbe rex, quando equidem te dea peperit veneranda Latona,
Palmam agilibus manibus amplexata,
Immortalium pulcherrimum in rotunda palude,
Tota quidem impleta eft Delus ingens
Odore divino: rifit vero terra prodigiofa:
Gavifusq; eft profundus pontus maris albicantis.
Diana fericida, filia Jovis; quam Agamemnon
Statua honoravit, cum in Trojam navigaret navibus velocibus;
Precantem me audi, mala autem fata expelle:
Tibi quidem hoc, dea, parvum; mihi vero magnum [eft.]
Mufæ & Gratiæ filiæ Jovis, quondam Cadmi
Ad nuptias profectę,pulchrum ceciniftis carmen:
[Nam] quod pulchrum, amicum eft; quod non pulchrum, non amicum eft.
Hoc carmen immortalia venit per ora.
Cyrne, docenti quidem mihi figillum imponatur
His carminibus, latebit enim numquam fi furripiatur.
Neque quifquam mutabit pejus, bono præfente.
Sic vero quifque dicet Theognidis funt carmina
Me-

ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ ΤΟΥ
ΜΕΓΑΡΕΩΣ ΓΝΩΜΑΙ.

Ω Ανα, Λητοῦς υἱὲ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
Λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' * ἀποπαυόμενος.
Αλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε, καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν
Αείσω· σὺ δέ μευ κλῦθι, καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητὼ
Φοίνικος * ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
Αθανάτων κάλλιστον ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ,
Πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη
Οδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
Γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἁλὸς πολιῆς.
Αρτεμι θηροφόνη, θύγατερ Διὸς, ἣν Αγαμέμνων
* Εἵσαθ', ὅτ' ἐς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θοαῖς·
Εὐχομένῳ μοι κλῦθι, κακὰς δ' ἀπὸ κῆρας ἄλαλκε·
Σοὶ μὲν τοῦτο, θεὰ, σμικρὸν, ἐμοὶ δὲ μέγα.
Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διὸς, αἵ ποτε Κάδμου
Ες γάμον ἐλθοῦσαι, καλὸν ἀείσατ' ἔπος.
Οττι καλὸν, φίλον ἐστί. τὸ δ' οὐ καλὸν, οὐ φίλον ἐστί.
Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.
Κύρνε, σοφιζομένῳ μὲν ἐμοὶ σφρηγὶς ἐπικείσθω
Τοῖσδ' ἔπεσιν, * λήσει δ' οὔποτε κλεπτομένη.
Οὐδέ τις ἀλλάξει κάκιον * τοῦ ἐσθλοῦ παρεόντος.
Ωδε δὲ πᾶς ἐρέει, * Θεόγνιδός ἐστιν ἔπη

Τοῦ

Megarensis, omnes quidem inter homines celebris;
Civibus vero nondum omnibus placere possum.
Nihil mirum, [o] Polypæda: nec enim Jupiter
Neque pluens omnibus placet, neque sustinens.
Tibi vero ego benevolus præcepta dabo, qualia ipse,
Cyrne, a bonis [viris] puer adhuc exsistens, didici.
Sapito: neque turpibus ex factis, neque injustis,
Honores, neque potentiam trahe, neq; divitias.
Hæc quidem sic scito, cum malis vero ne versare
Viris, sed semper cum bonis conversare:
Et cum eis bibe & comede, & cum eis
Sede: & place illis, quorum magna potestas [est.]
A bonis enim [viris] bona disces: si vero malis
Commiscearis, perdes & quam habebas mentem.
Hæc cum didiceris, cum bonis conversare: & aliquando dices,
Bene consulere amicis me.
Cyrne, uterum fert civitas hæc: timeo autem ne pariat virum
Correctorem malæ insolentiæ vestræ.
Cives enim adhuc illi [sunt] modesti, præfecti vero
Versi sunt multam in nequitiam cadere.
Nullam umquam, Cyrne, boni civitatem perdiderunt viri:
Sed quando contumeliosis esse malis placuerit,
Populumque corruperint, judiciaque injustis dederint,
Propriorum lucrorum causa, & potentiæ:
Spera non diu illam civitatem quietam fore,
Etsi nunc manet multa in quiete;
Cum malis amica viris hæc fuerint,
Lucra publico cum malo venientia.
Ex his enim seditio est, & intestinæ cædes virorum;
Rex vero civitati numquam illi placeat.

Cyr-

Τοῦ Μεγαρέως, πάντας δὲ κατ' ἀνθρώπους ὀνομαστοῦ.
Ἀστοῖσιν δ' οὔπω πᾶσιν ἁδεῖν δύναμαι.
Οὐδὲν θαυμαστὸν Πολυπαΐδη· οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
Οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὔδ' ἀνέχων.
Σοὶ δ' ἐγὼ εὖ φρονέων ὑποθήσομαι, οἷά περ αὐτὸς,
Κύρν', ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, παῖς ἔτ' ἐὼν, ἔμαθον.
Πέπνυσο, μηδ' αἰσχροῖσιν ἐπ' ἔργμασι, μηδ' ἀδίκοισι
Τιμὰς, μηδ' ἀρετὰς ἕλκεο, μηδ' ἄφενος.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι. κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
Ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο.
Καὶ * μετὰ τοῖσιν πῖνε καὶ ἔσθιε, καὶ μετὰ τοῖσιν
Ἵζε, καὶ ἅνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις·
Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ * μαθήσεαι. ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
Ταῦτα μαθὼν, ἀγαθοῖσιν ὁμίλεε, καὶ ποτε φήσεις
Εὖ συμβουλεύειν τοῖσι φίλοισιν ἐμέ.
Κύρνε κύει πόλις ἥδε· δέδοικα δὲ, μὴ τέκῃ ἄνδρα
Εὐθυντῆρα κακῆς ὕβριος ὑμετέρης.
Ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔθ' οἵδε, σαόφρονες· ἡγεμόνες δὲ
Τετράφαται πολλὴν ἐς κακότητα πεσεῖν.
Οὐδεμίαν πω Κύρν' ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες.
Ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι * κακοῖσιν ἁδῇ,
Δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν,
Οἰκείων κερδῶν εἵνεκα, καὶ κράτεος.
Ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμέεσθαι,
Μηδ' εἰ νῦν κεῖται πολλῇ ἐν ἡσυχίῃ,
Εὖτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
Κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
Ἐκ τῶν γὰρ στάσις ἐστὶ, καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν.
Μούναρχος δὲ πόλει μή ποτε τῇδε ἅδοι.

Κύρνε

Cyrne civitas quidem adhuc hæc civitas [est :]
populi autem alii
Qui prius fuere, neque jura noverant, neque
leges :
Sed circum latera pellem caprarum atterebant :
Foris autem, tamquam cervi, hanc depascebantur civitatem.
Et nunc sunt boni [o] Polypæda : at qui prius
boni erant,
Nunc mali sunt : quisnam hæc ferret inspiciens?
Se invicem autem decipiunt, alii alios ridentes,
Neque malorum rationes cognoscentes, neque
bonorum.
Neminem horum amicum fac [o] Polypæda civium
Ex animo, utilitatis causa alicujus :
Sed videaris quidem omnibus lingua amicus esse,
Rem vero communices nemini ullam
Seriam. cognosces enim improborum mentes virorum,
Quod ipsis in factis fides est nulla :
Sed dolos, deceptionesque versutiasque dilexerunt
Sic ut viri non amplius servandi.
Numquam Cyrne improbo fidens consulta cum viro,
Quando seriam rem volueris facere :
Sed ad probum profectus, consulta multum laborans;
Et longum pedibus Cyrne iter peragens.
Rem vero ne amicis omnino communica cum omnibus :
Pauci sane e multis fidelem habent mentem.
Paucis viris fidens magnas res aggredere :
Ne forte insanabilem Cyrne accipias dolorem.
Fidelis vir auroque & argento rependi
Dignus [est] in molesta Cyrne seditione.

Pau-

Κύρνε πόλις μὲν ἔθ' ἥδε πόλις· λαοὶ δὲ δὴ ἄλλοι
Οἳ πρόσθ', ὔτε δίκας ἤδεσαν, ὔτε νόμυς.
Ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς αἰγῶν κατέτριβον,
Ἔξω δ', ὥστ' ἔλαφοι, τήνδ' ἐνέμοντο πόλιν.
Καὶ νῦν εἰσ' ἀγαθοὶ, Πολυπαίδη. οἱ δὲ πρὶν ἐσθλοὶ,
Νῦν δειλοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν.
Ἀλλήλυς δ' * ἀπατῶσιν, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶντες,
Οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες, ὔτ' ἀγαθῶν.
Μηδένα τῶνδε φίλον ποιεῦ Πολυπαίδη ἀστῶν
Ἐκ θυμῦ, χρείης εἵνεκα μηδεμιῆς.
Ἀλλὰ δόκει μὲν πᾶσιν ἀπὸ γλώσσης φίλος εἶναι·
Χρῆμα δὲ συμμίξῃς μηδενὶ μηδοτιοῦν
Σπουδαῖον. γνώσῃ γὰρ οἰζυρῶν φρένας ἀνδρῶν,
Ὡς σφιν ἐπ' ἔργοισιν πίστις ἔτ' ὐδεμία,
Ἀλλὰ δόλυς ἀπάτας τε, πολυπλοκίας τ' ἐφίλησαν
Οὕτως ὡς ἄνδρες μηκέτι σωζόμενοι.
Μή ποτε Κύρνε κακῷ πίσυνος βύλευε σὺν ἀνδρὶ,
Εὖτ' ἂν σπουδαῖον πρῆγμ' ἐθέλῃς τελέσαι.
Ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν, βύλευεο πολλὰ μογήσας,
Καὶ μακρὴν ποσὶν Κύρν' ὁδὸν ἐκτελέσας.
Πρῆξιν μηδὲ φίλοισιν ὅλως ἀνακοίνεο πᾶσι.
Παῦροί τοι πολλῶν πιστὸν ἔχουσι νόον.
Παύροισιν πίσυνος μεγάλ' ἀνδράσιν ἔργ' ἐπιχείρει·
Μή ποτ' ἀνήκεστον Κύρνε λάβῃς ἀνίην.
Πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι
Ἄξιος, ἐν χαλεπῇ Κύρνε διχοστασίῃ.

Paucos invenies [o] Polypæda viros amicos
Fideles in difficilibus rebus persistentes:
Qui ausint, concordem animum habentes,
Æque bonorum malorumque participes esse.
Hos vero non invenies quærens, neque inter omnes
Homines, quos navis non una omnes agat,
Quibus in lingua & oculis inest
Pudor: neque ad turpem rem quæstus agit.
Ne me verbis quidem cole, mentem autem habe & præcordia alibi;
Si me amas, & tibi fidelis inest mens,
Aut me ama, puram afferens mentem: aut me aversatus
Odio prosequere, manifeste contentionem suscipiens.
Qui vero una lingua dupliciter habet mentem, hic amicus
Gravis, Cyrne, inimicus melior quam amicus exsistens.
Si quis laudabit te tanto tempore quanto viderit [te,]
Separatus vero [a te] alio, linguam mittit malam:
Talis profecto sodalis vir, amicus [est] non valde bonus,
Qui dixerit lingua optima, cogitat autem alia.
Sed sit talis mihi amicus, qui sodalem
Cognoscens ingenium, etiam gravem exsistentem ferat
Pro fratre. Tu autem mihi amice hæc in animo
Considera, & aliquando mei memineris in posterum.
Nullus hominum persuadeat, improbum virum amare,

Cyr-

Παύρους εὑρήσεις Πολυπαΐδη ἄνδρας ἑταίρους
Πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους.
Οἵτινες ἂν τολμῷεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
Ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
Τοὺς δ' οὐχ εὑρήσεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
Ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι.
Οἷσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
Αἰδὼς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἔπι κέρδος ἄγει.
Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ,
Εἴ με φιλεῖς, καί σοι πιστὸς ἔνεστι νόος.
Ἤ με φίλει, καθαρὸν θέμενος νόον, ἤ μ' ἀποειπὼν
Ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
Ὃς δὲ μιῇ γλώσσῃ δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος
Δεινὸς, Κύρν', ἐχθρὸς βέλτερος ἢ φίλος ὤν.
Εἴ τις ἐπαινέσει σε τόσον χρόνον ὅσσον ὁρῴη,
Νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν.
Τοιοῦτός τοι ἑταῖρος ἀνὴρ, φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλὸς,
Ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα.
Ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὃς τὸν ἑταῖρον
* Γιγνώσκων ὀργὴν, καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
Ἀντὶ κασιγνήτου. σὺ δέ μοι φίλε ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
Φράζεο, καί ποτέ μου μνήσεαι ἐξοπίσω.
Μηδείς ἀνθρώπων πείσῃ κακὸν ἄνδρα φιλῆσαι

Cyrne, quæ enim erit utilitas, ille vir amicus si sit?
Neque te ex gravi labore liberaverit & detrimento:
Neque bonum habens, illius [te]; participem facere voluerit.
Improbis vero benefacienti vanissima gratia est:
Perinde [est] ac seminare pontum maris albi.
Neque enim pontum seminans, profundam segetem metas:
Neque malis benefaciens, beneficium vicissim accipias.
Inexpletam enim habent improbi mentem; sique unum deliqueris,
Superiorum omnium effusa periit amicitia.
At probi plurimum fruuntur beneficio accepto:
Memoriamque habent beneficiorum, & gratiam postea.
Numquam malum virum, amicum fac sodalem:
Sed semper fuge, tamquam malum portum.
Multi sane potus & cibi sunt amici:
In seria autem re pauciores [sunt amici.]
Fucato vero viro cognitu difficilius nihil [est]
Cyrne, neque cautionis est majoris.
Auri adulterini & argenti tolerabile detrimentum
Cyrne, & invenire facile [est] viro sapienti:
Si autem amici mens viri in pectoribus latuerit
Tenuis exsistens, dolosumque in præcordiis cor habeat,
Hoc Deus fucatissimum fecit hominibus,
Et cognitu omnium hoc difficillimum.
Non enim poteris cognoscere viri mentẽ neq; fẹminæ,
Priusquam tentaveris ceu jumentum.
Neque poteris conjectare, tamquam aliquando tempestive profectus:
Sæpe enim animum fallunt species.

Ne-

Κύρνε. τί δ' ἐς ὄφελος κεῖνος ἀνὴρ φίλος ὤν;
Οὔτ' ἄν σ' ἐκ χαλεποῖο πόνου ῥύσαιτο καὶ ἄτης,
Οὔτε κεν ἐσθλὸν ἔχων, τοῦ μεταδοῦν' ἐθέλοι.
Δειλοὺς δ' εὖ ἔρδοντι ματαιοτάτη χάρις ἐστὶν,
Ἴσον καὶ σπείρειν πόντον ἁλὸς πολιῆς.
Οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπείρων, βαθὺ λήϊον ἀμῷς·
Οὔτε κακοὺς εὖ δρῶν, εὖ πάλιν ἀντιλάβοις.
Ἄπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον. ἢν δ' ἓν ἁμάρτῃς,
Τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότης.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ μέγιστον ἐπαυρίσκουσι παθόντες,
Μνῆμα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν, καὶ χάριν ἐξοπίσω.
Μή ποτε τὸν κακὸν ἄνδρα φίλον ποιεῖσθαι ἑταῖρον,
Ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν ὥστε κακὸν λιμένα.
Πολλοί τοι πόσιος καὶ βρώσιος εἰσὶν ἑταῖροι,
Ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
Κιβδήλου δ' ἀνδρὸς γνῶναι χαλεπώτερον οὐδὲν,
Κύρν', οὐδ' εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος.
Χρυσοῦ κιβδήλοιο καὶ ἀργύρου * ἀνσχετὸς ἄτη
Κύρνε, καὶ ἐξευρεῖν ῥάδιον ἀνδρὶ σοφῷ.
Εἰ δὲ φίλου νόος ἀνδρὸς ἐνὶ στήθεσσι λέληθε
Ψυδρὸς ἐών, δόλιον δ' ἐν φρεσὶν ἦτορ ἔχει·
Τοῦτο θεὸς κιβδηλότατον ποίησε βροτοῖσι,
Καὶ γνῶναι πάντων τοῦτ' ἀνιηρότατον.
Οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον, οὔτε γυναικὸς,
Πρὶν * πειραθείης ὥσπερ ὑποζυγίου.
Οὐδέ κεν εἰκάσαις, ὥσπερ ποτ' ἐς * ὥριον ἐλθών·
Πολλάκι γὰρ γνώμην ἐξαπατῶσ' ἰδέαι.

Neque potentia opta [o] Polypæda eximius esse ;
Neque facultatibus : dumtaxat autem viro adsit fortuna.
Nihil in humanis patre & matre melius
Est, quibus sanctum Cyrne curæ est jus.
'Nemo Cyrne damni & lucri causa ipse [est ;]
Sed dii horum datores amborum.
Neq; quispiam hominum facit, in præcordiis sciens
Finem, sive bonum sit, sive malum.
Sæpe enim putans se facturum malum, bonum fecit:
Et putans se facturum bonum, fecit malum.
Neq; cuiquam hominum adveniunt quæ voluerit,
Impediunt enim gravis fines impossibilitatis.
[Nos homines autē vana existimamus scientes nihil:
Dii] vero secundum suam omnia perficiunt mentē.
Nemo umquam, hospitem [o] Polypæda qui fefellerit,
Atque supplicem mortalium, immortales latuit.
Malis autem juste paucis cum facultatibus vivere,
Quam dives esse, injuste opes adeptus:
In justitia autem comprehensim omnis virtus inest:
Omnisque vir bonus [est] Cyrne, justus qui est.
Divitias quidem dæmon etiam improbissimo viro dat:
Sed virtus paucos viros Cyrne comitatur.
Injuriam Cyrne Deus primum malum dedit viro,
Cujus est locum nullum positurus.
Parit sane satietas injuriam, cum improbum opes sequuntur
Hominem, & cui non mens sana sit.
Numquā mihi paupertatem perniciosam, viro iratus,
Neque egestatem Cyrne malam objice:
Jupiter enim sane libram inclinat alias alii,
Alias quidem ditescere, alias vero nihil habere.
Numquam Cyrne loquere verbum magnum: novit .n. nemo

Ho-

Μήτ' ἀρετὴν εὔχου Πολυπαΐδη ἔξοχος εἶναι,
Μήτ' ἄφενος· μοῦνον δ' ἀνδρὶ γένοιτο τύχη.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι πατρὸς καὶ μητρὸς ἄμεινον
* Ἔπλετο τοῖς ὁσίη Κύρνε μέμηλε δίκη.
Οὐδεὶς Κύρν' ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτὸς,
Ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων.
Οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδὼς
Ἐς τέλος, εἴτ' ἀγαθὸν γίγνεται, εἴ τε κακόν.
Πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακὸν, ἐσθλὸν ἔθηκε.
Καί τε δοκῶν θήσειν ἐσθλὸν, ἔθηκε κακόν.
Οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίνεται ὅσσ' ἐθέλῃσιν.
Ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
Ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον.
Οὐδείς πω ξεῖνον, Πολυπαΐδη, ἐξαπατήσας,
Οὐδ' ἱκέτην θνητῶν, ἀθανάτους ἔλαθε.
* Βούλεο δ' εὐσεβέως ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν,
Ἢ πλουτεῖν ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή 'στι.
Πᾶς δέ τ' ἀνὴρ ἀγαθὸς, Κύρνε, δίκαιος ἐών.
Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
Ἡ δ' ἀρετὴ ὀλίγοις ἀνδράσι, Κύρν', ἕπεται.
Ὕβριν Κύρνε θεὸς πρῶτον κακὸν ὤπασεν ἀνδρὶ,
Οὗ μέλλει χώρην μηδεμίαν θέμεναι.
Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος * ἕπηται
Ἀνθρώπῳ, καὶ ὅτῳ μὴ νόος ἄρτιος ᾖ.
Μήποτε μοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ * χαλεφθεὶς,
* Μηδὲ ἀχρημοσύνην Κύρνε κακὴν πρόφερε.
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλῳ,
Ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ' οὐδὲν ἔχειν.
Μή ποτε Κύρν' ἀγοράσθαι ἔπος μέγα· οἶδε γὰρ οὐδεὶς

Hominum quid nox & dies viro perficiat.
Multi quidem utuntur malis consiliis; numine autem dextro
Quibus, quod malum videbatur, cedit in bonum.
Sunt vero [alii] qui & consilio bono & numine sinistro
Res gerunt, finis autem rebus non succedit.
Nemo hominum neque dives, neque pauper,
Neque malus sine numine, neque bonus [est.]
Aliud alii malum est, revera autem beatus nemo [est]
Hominum, quotquot sol intuetur.
Quem autem dii amant, & invidus laudat;
Viri vero studium est nullum.
Deos ora, quibus est magna potestas. nihil sine diis
Est hominibus, neque bona, neque mala.
Virum bonum paupertas omnium domat maxime,
Et senectute cana, Cyrne, & febri [magis.]
Quam utique oportet fugere & in immensum mare
Projicere, & petras, Cyrne, contra altas.
Omnis enim vir paupertate domitus, neque quicquam dicere,
Neque facere potest: lingua vero ei ligata est.
Oportet igitur simul super terram & lata dorsa maris
Quærere gravis, Cyrne, liberationem paupertatis.
Mori [o] amice Cyrne pauperi melius est viro,
Quam vivere dura afflictum paupertate.
Arietes quidem & asinos quærimus, Cyrne, & equos
Generosos, & quisque vult ex bonis
Admittere: ducere autem malam mali [filiam] non renuit
Generosus vir, si ei pecunias multas dederit:
Nulla [fœmina] mali viri recusat esse uxor
Divitis; sed divitem vult pro bono.
Opes quidē æstimant: & ex malo [natam] bonus duxit,

Et

Ἀνθρώπων ὅ τι νὺξ χἠμέρα ἀνδρὶ τελεῖ.
Πολλοί τοι χρῶνται δειλαῖς φρεσὶ, δαίμονι δ' ἐσθλῷ
Οἷς τὸ κακὸν δοκέον γίγνεται εἰς ἀγαθόν.
Εἰσὶν δ' οἳ βουλῇ τ' ἀγαθῇ καὶ δαίμονι φαύλῳ
Μοχθίζουσι, τέλος δ' ἔργμασιν οὐχ ἕπεται.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ὄλβιος, οὔτε πενιχρὸς,
Οὔτε κακὸς, νόσφιν δαίμονος, οὔτ' ἀγαθός.
Ἀλλ' * ἄλλῳ κακόν ἐστι· τὸ δ' ἀτρεκὲς, ὄλβιος οὐδεὶς
Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσιν, ὁ καὶ μωμεύμενος αἰνεῖ·
Ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίγνεται οὐδεμία.
Θεοῖς εὔχου, οἷς ἐστι μέγα κράτος· οὔτι ἄτερ θεῶν
Γίγνεται ἀνθρώποις οὔτ' ἀγαθ', οὔτε κακά.
Ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα,
Καὶ γήρως πολιοῦ, Κύρνε, καὶ ἠπιάλου·
Ἣν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ εἰς μεγακήτεα πόντον
Ῥίπτειν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτων.
* Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος, οὔτέ τι εἰπεῖν,
Οὔθ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.
* Χρὴ γὰρ ὁμῶς ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Δίζεσθαι χαλεπῆς Κύρνε λύσιν πενίης.
Τεθνάναι φίλε Κύρνε πενιχρῷ βέλτερον ἀνδρὶ,
Ἢ ζώειν χαλεπῇ τειρόμενον πενίῃ.
Κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα Κύρνε, καὶ ἵππους
Εὐγενέας, καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
* Βήσεσθαι· γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
Ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν οἱ χρήματα πολλὰ * διδῷ.
Οὐδεμία κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
Πλουσίου, ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.
Χρήματα μὲν τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε,

Et malus ex bono [ortam :] divitiæ miſcent genus.
Itaque ne mirare genus [o] Polypæda civium
Labefactari, cum malis enim miſcentur bona .
Ipſe quidem hanc, cognoſcens malo patre ortam eſſe,
In ædes [ſuas] ducit , opibus [illius] inductus ,
Nobilis ignobilem ; quandoquidem fortis ipſum neceſſitas
Cogit, quæ viri fecit miſeram mentem .
Opes vero cui a Jove & cum juſtitia viro fuerint ,
Et integre ſemper ac ſtabile permanent:
Si vero injuſte præter tempus vir lucri cupido animo
Acquiret , ſive jurejurando præter juſtum capiens,
Statim quidem ferre lucrum videtur ; in finem vero
Rurſum eſt damnum . Deorum enim ſuperior eſt mens .
Sed hæc hominum fallunt mentem: non enim ob ea
Fiunt beati , rei errore :
Sed hic quidem ipſe ſolvit malum debitum , ille vero caris
Noxam poſtea liberis appendit .
Alium vero non apprehendit vindicta : mors enim impudens
Prius ſuper palpebras ſedebat , fatum afferens .
Nemo profecto exſuli amicus & fidelis ſodalis [eſt:]
Exſilio autem eſt hoc acerbius .
Vinum ſane potare multum , malum [eſt :] ſi vero quis ipſum
Potarit prudenter , non malum , ſed bonum [eſt.]
Cyrne , amicos ſecundum omnes , commuta varios mores
Ingenium attemperans , quod quiſque habet.
Polypi mentem obtine verſipellis , qui ad petram,
Cui adhæſerit , talis viſu apparet .
Nuncquidem hac ſequere,aliquando alius colore fias.

Ce-

Καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ· * πλοῦτος ἔμιξε γένος.
Οὕτω μὴ θαύμαζε γένος, Πολυπαΐδη, ἀστῶν
Μαυροῦσθαι· σὺν γὰρ μίσγεται ἐσθλὰ κακοῖς.
Αὐτός τοι ταύτην εἰδὼς κακόπατριν ἐοῦσαν
Εἰς οἴκους ἄγεται, χρήμασι πειθόμενος,
Εὔδοξος κακόδοξον· ἐπεὶ κρατερή μιν ἀνάγκη
Ἐντύνει, ἥτ' ἀνδρὸς τλήμονα θῆκε νόον.
Χρήματα δ' ᾧ Διόθεν καὶ σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται,
Καὶ καθαρῶς, αἰεὶ καὶ μόνιμον πελέθει.
Εἰ δ' ἀδίκως παρὰ καιρὸν ἀνὴρ φιλοκερδέϊ θυμῷ
Κτήσεται, εἴθ' ὅρκῳ πὰρ τὸ δίκαιον ἑλών,
Αὐτίκα μέν τι φέρειν κέρδος δοκεῖ, ἐς δὲ τελευτὴν
Αὖθις ἔγεντο κακόν, θεῶν δ' ὑπερέσχε νόος.
Ἀλλὰ τάδ' ἀνθρώπων ἀπατᾷ νόον· οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς
Γίγνονται μάκαρες πρήγματος ἀμπλακίης·
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς τῖσε κακὸν χρέος· ὃς δὲ φίλοισιν
Ἄτην ἐξοπίσω παισὶν ἐπεκρέμασεν.
Ἄλλον δ' οὐ κατέμαρψε δίκη· θάνατος γὰρ ἀναιδὴς
Πρόσθεν ἐπὶ βλεφάροις ἕζετο, κῆρα φέρων.
Οὐδείς τοι φεύγοντι φίλος καὶ πιστὸς ἑταῖρος·
Τῆς δὲ φυγῆς ἐστὶν τοῦτ' ἀνιηρότερον.
Οἶνόν τοι πίνειν πουλύν, κακόν· ἢν δέ τις αὐτὸν
Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακός, ἀλλ' ἀγαθός.
Κύρνε, φίλους κατὰ πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
Ὀργὴν συμμίσγων ἥντιν' ἕκαστος ἔχει.
* Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
Τῇ προσομιλήσει, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.
Νῦν μὲν τῇδ' ἐφέπου, ποτὲ δ' ἀλλοῖος χρόα γίγνου·

Celeris mutatio quidem sapientia est morum.
Neque nimis indignare, cum perturbantur cives,
Cyrne, media autem perge via, quomodo ego.
Quisquis quidem putat proximum suum scire nihil,
Sed solum varia consilia habere:
Ille sane amens est, mente privatus bona:
Æque enim omnes varia scimus.
Sed hic quidem non vult turpes quæstus sequi:
Alteri vero, doli magis infideles placent.
Divitiarum autem nullus [est] finis certus hominibus.
Qui enim nũc ex nobis plurimas habent facultates,
[Ad] duplum properant. quisnam saturaverit omnes?
Opes quidem mortalibus sunt amentia.
Ate autem statim emergit; quam cum Jupiter
Mittet laborantibus, alias alius habet.
Arx & turris qui erat stulto populo,
Cyrne, modicum honorem consequitur bonus vir.
Neque amplius decet nos, nimirum viros salvos,
Diruere tamquam civitatis mœnia expugnandæ.
Tibi quidem ego alas dedi, cum quibus super immensum mare
Volabis, per terram omnem sublatus
Facile; epulis vero & conviviis aderis
In omnibus, multorum versans in oribus.
Et tibi cum tibiis canoris juvenes viri
In mundo amabiles honesta & suavia
Canent. & postquam tenebrosas sub latebras terræ
Iveris luctuosas in Ditis domos;
Numquam ne mortuus quidem amittes gloriam, neque latebis,
Immortale hominibus semper habens nomen
Cyrne, per Græciam terram versans, & per insulas,
Piscosum transiens mare sterile;
Non equorum tergis insidens, sed te mittent

Κραιπνὸν τοι σοφίη γίγνεται ἀτροπίης.
Μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε ταρασσομένων πολιητῶν,
Κύρνε· μέσην δ' ἔρχου τὴν ὁδὸν, ὥσπερ ἐγώ.
* Ὅστις τοι δοκέει τὸν πλησίον ἴδμεναι οὐδὲν,
Ἀλλ' αὐτὸς μοῦνος ποικίλα δήνε' ἔχειν.
Κεῖνός γ' ἄφρων ἐστὶ, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ.
Ἴσως γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐθέλει κακοκερδείῃσιν ἕπεσθαι.
Τῷ δὲ δολοπλοκίαι* μᾶλλον ἄπιστοι ἄδον.
* Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.
Οἳ γὰρ νῦν ἡμῶν πλεῖστον ἔχουσι βίον,
Διπλάσιον σπεύδουσι. τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
* Χρήματά τοι θνητοῖς γίγνεται ἀφροσύνη.
Ἄτη δ' ἐξ αὐτῆς ἀναφαίνεται, ἣν ὁπότε Ζεὺς
Πέμψει τειρομένοις, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Ἀκρόπολις καὶ πύργος ἐὼν κενεόφρονι δήμῳ,
Κύρν', ὀλίγης τιμῆς ἔμμορεν ἐσθλὸς ἀνήρ.
Οὐδ' ἔτι γε πρέπει ἡμῖν, ἅτ' ἀνδράσι σωζομένοισι,
* Λύειν, ὡς πόλεως τείχη ἁλωσομένης. (τον
Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόν-
Πωτήσῃ, κατὰ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
Ῥηϊδίως, θοίναις δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσῃ
Ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασι·
Καί σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες
Ἐν κόσμῳ ἐρατοὶ καλά τε καὶ λιγέα
Ἄισονται· καὶ ὅταν δνοφεροῖς ὑπὸ κεύθμασι γαίης
Βῇς πολυκωκύτους εἰς ἀΐδαο δόμους,
Οὐδέ ποτ' οὐδὲ θανὼν ἀπολεῖς κλέος, οὐδέ γε λήσεις,
Ἄφθιτον ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα (σους
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος, ἠδ' ἀνὰ νή-
Ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον·
Οὐχ ἵππων νώτοισιν ἐφήμενος, ἀλλά σε πέμψει

Αγλαὰ

Splendida Musarum dona violis coronatarum:
Omnibus enim quibus curæ est etiam posteris carmē,
Eris una, donec terra & sol [erunt.]
Cæterum ego modicam a te consequor reverentiam:
Sed tamquam pusillum puerum verbis me decipis.
Pulcherrimum [est quod] justissimum, optimum vero est valere.
Res vero jucundissima est, quod quis amat, assequi.
Equa ego [sum] pulchra, & certatrix; sed pessimū
Virum fero: & mihi hoc molestissimum.
Sæpe profecto cogitavi effringens frenum
Fugere, excutiens malum aurigam.
Non mihi bibitur vinum, postquam ad puellam teneram
Alius vir habitat, multo me pejor.
Frigidam mihi apud eam cari bibunt parentes:
Quare simul aquatur, & me gemens fert.
Ibi mediam puellam amplexus brachio, osculatus sū
Collum: illa vero tenerum loquebatur ex ore.
Nota [est] sane paupertas, & aliena exsistens
Neque enim in forum venit, neque judicia.
Ubique enim deterius habet, ubique & permista:
Ubique vero æque inimica est, ubicumq; fuerit.
Æqualiter sane alia quidem dii mortalibus hominibus
Senectutemq; gravem & juventutem dederunt:
Omnium vero pessimum inter homines, morteque
Et omnibus morbis est deterius,
Liberos postquam educaveris, & necessaria omnia præbueris,
Pecuniamq; reposueris, multa molesta perpessus,
Patrem odio prosequuntur, imprecanturque [illi] interire,
Et exsecrantur, veluti mendicum supervenientē.

Ve-

Ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰοστεφάνων.
Πᾶσι γὰρ, οἷσι μέμηλε καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδὴ,
 Ἔσσῃ ὁμῶς, ὄφρ' ἂν γῆ τε καὶ ἠέλιος.
Αὐτὰρ ἐγὼν ὀλίγης * παρὰ σοῦ τυγχάνω αἰδοῦς,
 Ἀλλ' ὥσπερ μικρὸν παῖδα λόγοις μ' ἀπατᾷς.
Κάλλιστον τὸ δικαιότατον, λῷστον δ' ὑγιαίνειν·
 * Πρᾶγμα δὲ τερπνότατον, οὗ τις ἐρᾷ, τὸ τυχεῖν,
* Ἵππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη, ἀλλὰ κάκιστον
 Ἄνδρα φέρω. καί μοι τοῦτ' ἀνιηρότατον·
Πολλάκι δὴ μέλλησα, διαρρήξασα χαλινὸν,
 Φεύγειν, ὠσαμένη τὸν κακὸν ἡνίοχον.
Οὔ μοι πίνεται οἶνος· ἐπεὶ παρὰ παιδὶ τερείνῃ
 Ἄλλος ἀνὴρ κατέχει, πολλὸν ἐμοῦ κακίων.
Ψυχρόν μοι παρὰ τῷδε φίλοι πίνουσι τοκῆες·
 * Ὥσθ' ἅμα θ' ὑδρεύει, καί με γοῶσα φέρει.
Ἔνθα μέσην παρὰ παῖδα λαβὼν ἀγκῶν' ἐφί-
 λησα
 Δειρήν. ἡ δὲ τέρεν φθέγγετ' ἀπὸ στόματος.
Γνωτοί τοι πενίη, καὶ ἀλλοτρίη περ ἐοῦσα·
 Οὔτε γὰρ εἰς ἀγορὴν ἔρχεται, οὔτε δίκας.
Πάντη γὰρ τοὔλασσον ἔχει, πάντη δ' ἐπίμικτος,
 Πάντη δ' ἐχθρὰ ὁμῶς γίγνεται, ἔνθα περ ᾖ.
Ἴσως τοι, τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ θνητοῖς ἀνθρώποις
 Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ νεότητ' ἔδοσαν.
Τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
 Καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον,
Παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο, καὶ ἄρμενα πάντα παράσ-
 χοις,
 Χρήματα δ' ἐγκαταθῇς, πόλλ' ἀνιηρὰ παθὼν,
Τὸν πατὲρ ἐχθαίρουσι, καταρῶνται δ' ἀπολέσ-
 θαι,
 Καὶ στυγέουσ', ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.

Εἰκὸς

Verisimile est malum virum male jura administrare,
Nullam in posterum reverentem deorum iram.
Improbo enim homini difficilia licet multa suscipere
Evestigio, cogitareq; quomodo recta omnia faciet.
Civium nulli fidelis exsistens pedem hunc progredere,
Neque jurejurando credulus, neque pacto:
Neque si Jovem vult præbere regem maximum
Sponsorem immortalium, pignora ponere volens.
Nam in civitate ita maledica placet nihil,
Quam [se] servare, vulgus infelicius.
Nunc vero proborum mala', sunt bona improbis
Virorum, suntque perversis lex.
Pudor enim periit; impudentia autem & injuria,
Superans justitiam, terram totam occupat.
Neque leo semper carnes comedit; quinimmo ipsũ,
Et fortem etiam exsistentem, capit perplexitas.
Garrulo homini tacere gravissimum onus est:
Loquens autem imperitus, quibus cum est, oneri est;
Oderuntque [eum] omnes: necessarius vero congressus
Viri talis convivio est:
Neq; vult amicus esse, postquam malũ viro evenerit,
Neque si ex utero Cyrne uno natus fuerit.
Asper & dulcis esto, morosus & immitis
Famulis ac servis, vicinisque propinquis.
Non oportet concutere bonam vitam, sed quietam continere,
Malam autem movere, donec in rectum constitueris.
Mali, non prorsus mali ex utero nati sunt;
Sed cum viris malis jungentes amicitiam.
Factaque improba didici, & verba maledica, & contumeliam,

Spe-

Εἰκὸς τὸν κακὸν ἄνδρα κακῶς τὰ δίκαια νομίζειν,
Μηδεμίαν κατόπιν ἀζόμενον νέμεσιν.
Δειλῷ γάρ τ' ἀπάλαμνα βροτῷ πάρα πόλλ' ἀνελέσθαι
Πὰρ ποδὸς, ἡγεῖσθαί θ' ὡς καλὰ πάντα τιθεῖ.
Ἀστῶν μηδενὶ πιστὸς ἐὼν, πόδα τόνδε πρόβαινε,
Μήθ' ὅρκῳ πίσυνος, μήτε συνημοσύνῃ,
Μηδ' εἰ Ζῆν' ἐθέλει παρέχειν βασιλῆα μέγιστον
Ἔγγυον ἀθανάτων, πιστὰ τιθεῖν ἐθέλων.
Ἐν γάρ τοι πόλει ὧδε κακοψόγῳ ἁνδάνει οὐδέν·
Ὡς δὲ τὸ σῶσαι, οἱ πολλοὶ ἀνολβότεροι.
Νῦν δὲ τὰ τῶν ἀγαθῶν κακὰ, γίγνεται ἐσθλὰ κακοῖσιν
Ἀνδρῶν, γίγνονται δ' ἐκτραπέλοισι νόμος.
Αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλεν· ἀναιδείη δὲ καὶ ὕβρις,
Νικήσασα δίκην, γῆν κατὰ πᾶσαν ἔχει.
Οὐδὲ λέων αἰεὶ κρέα δαίνυται, ἀλλά μιν ἔμπης,
Καὶ κρατερόν περ ἐόνθ', αἱρεῖ ἀμηχανίη.
Κωτίλῳ ἀνθρώπῳ σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος·
Φθεγγόμενος δ' ἀδαὴς, οἷσι παρῇ, μέλεται·
Ἐχθαίρουσι δὲ πάντες· ἀναγκαίη δ' ἐπιμιξις
Ἀνδρὸς τοιούτου συμποσίῳ τελέθει·
Οὐδ' ἐθέλει φίλος εἶναι, ἐπὴν κακὸν ἀνδρὶ γένηται,
Οὐδ' ἣν ἐκ γαστρὸς Κύρνε μιᾶς * γεγόνει.
Πικρὸς καὶ γλυκὺς ἴσθι, καὶ ἀργαλέος καὶ * ἀπηνὴς
Λάτρισι καὶ δμωσὶν, γείτοσί τ' ἀγχιθύροις.
Οὐ χρὴ κιγκλίζειν ἀγαθὸν βίον, ἀλλ' ἀτρεμίζειν·
Τὸν δὲ κακὸν κινεῖν, ἔστ' ἂν ἐς ὀρθὰ * βάλῃς.
Οἱ κακοὶ, οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
Ἀλλ' ἄνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην.
Ἔργα τε δειλὰ μάθον, καὶ ἔπη δύσφημα, καὶ ὕβριν,

* Ελ-

Sperans illos omnia dicere vera.
Inter ſodales vir prudens eſto:
Omnia autem te latere, tamquam abſentem, puta;
Scito ferre ridicula: foris vero fortis ſis,
Cognoſcens mores quos quiſque habet.
Inter inſanos maxime inſanio; ſed inter juſtos
Omnium hominum ſum juſtiſſimus.
Multi quidem divites ſunt mali, boni autem ſunt pauperes:
Sed nos cum illis non commutabimus
Virtutem divitiis: quoniam illud quidem, ſtabile [eſt] ſemper;
Opes vero, hominum alias alius habet.
Cyrne, bonus quidem vir animum habet firmum ſemper,
Fortiſque [eſt] inque bonispoſitus, inque malis:
Si vero Deus malo viro facultates & divitias dabit,
Inſipiens, malitiam non poteſt continere.
Numquam ob parvam cauſam amicum virum perdideris,
Credens gravi Cyrne calumniæ.
Si quis peccatis amicorum in omni [re] iraſcatur,
Numquam inter ſe concordes neque amici
Poterunt eſſe. Peccata enim homines inſequuntur
Mortales Cyrne, dii vero non volunt ferre.
Et lentus conſultus cepit celerem hominem inſequens
Cyrne, cum recta deorum juſtitia immortalium.
Quietus, ſicut ego, mediam viam ingredere pedibus:
Neque aliis tribuens Cyrne ea quæ ſunt aliorum.
Numquam exſulem virũ ob ſpem Cyrne oſculaberis:
Neque enim domum regreſſus, eſt idem amplius.
Ne quid nimis propera; omnium media optima: & ſic
Cyrne habebis virtutem, quam quidem accipere difficile [eſt.]

Ju-

* Ελπόμενος κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.
Εν μὲν συσσιτίοισιν ἀνὴρ πεπνυμένος ἴσθι·
Πάντα δέ μιν λήθειν, ὡς ἀπεόντα, δόκει.
Εἶδε φέρειν τὰ γελοῖα· θύρηφι δὲ καρτερὸς εἴης,
Γιγνώσκων ὀργὴν ἥντιν' ἕκαστος ἔχει.
Εν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι· ἐν δὲ δικαίοις
Πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ δικαιότατος.
* Πολλοί τοι πλουτοῦσι κακοὶ, ἀγαθοὶ δὲ πένονται.
Αλλ' ἡμεῖς *τούτοις οὐ διαμειψόμεθα
Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· ἐπεὶ τὸ μὲν, ἔμπεδον * αἰεί.
Χρήματα δ', ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Κύρν' ἀγαθὸς μὲν ἀνὴρ γνώμην ἔχει ἔμπεδον αἰεὶ,
Τολμᾷ δ' ἔν τ' ἀγαθοῖς κείμενος, ἔν τε κακοῖς.
Εἰ δὲ θεὸς κακῷ ἀνδρὶ βίον καὶ πλοῦτον ὀπάσσει,
Αφραίνων, κακίην οὐ δύναται κατέχειν.
Μή ποτ' ἐπὶ σμικρᾷ προφάσει φίλον ἄνδρ' ἀπολέσσης,
Πειθόμενος χαλεπῇ Κύρνε διαβολίῃ.
Ει τις ἁμαρτωλῇσι φίλων ἐπὶ παντὶ χολῷτο,
Οὔ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ἄρθμιοι οὐδὲ φίλοι
Εἶεν· ἁμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἕπονται
Θνητοῖς Κύρνε, θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν.
Καὶ βραδὺς * εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων
Κύρνε, σὺν ἰθείῃ θεῶν δίκῃ ἀθανάτων.
Ησυχος, ὥσπερ ἐγὼ, μέσσην ὁδὸν ἔρχεο ποσσὶ,
Μηδ' ἑτέροισι * διδοὺς Κύρνε τὰ τῶν ἑτέρων.
Μή ποτε φεύγοντ' ἄνδρα ἐπ' ἐλπίδι Κύρνε φιλήσῃς·
Οὐδὲ γὰρ οἴκαδε βὰς, γίγνεται αὐτὸς ἔτι.
Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν· πάντων μέσ' ἄριστα· καὶ οὕτως
Κύρν' ἕξεις ἀρετὴν, ἥντε λαβεῖν χαλεπόν.

Ζεύς

Jupiter mihi amicorum det remunerationem ; qui me amant ;
Et [me] quam inimicos magis Cyrne potentem fore :
Et sic possim videri inter homines deus esse ;
Si , postquam remuneravero , me sors apprehendat mortis .
Sed Jupiter perfice mihi cælestis opportunum votum:
Da vero mihi pro malis & aliquo affici bono :
Moriar autem si nullam malarum sedationem sollicitudinum
Invenero , dederis pro calamitatibus calamitates .
Fatum enim sic est: ultio vero non apparet nobis
Virorum , qui meas facultates tenent , vi
Deprædati : ego autem canis transivi alveum,
Torrente fluvio omnibus spoliatus .
Horum liceat nigrum sanguinem bibere ; ac bonus adjuvet
Genius , qui ex mea sententia perficiat hæc .
O improba paupertas , cur manes & omittis ad alium
Virum ire ? curque me non volentem amas ?
Quin abi , & domum aliam accede , neq; cum nobis
Semper miseræ hujus vitæ sis particeps .
Forti sis animo Cyrne in malis , postquam & in bonis gaudebas ,
Quando te & hæc fatum jubebat habere .
Sicut autem ex bonis accepisti malum , sic vero & rursus
Emergere tenta , deos precans .
Neque nimis ostenta ; malum vero est Cyrne ostentare .
Paucos sollicitos tui mali habes .
Viri cor minuitur , magnam injuriam passi ,
Cyrne : ulciscentis vero augetur postea .

Be-

Ζεύς μοι τῶν τε φίλων δοίη τίσιν, οἵ με φιλοῦσι,
Τῶν τ' ἐχθρῶν μεῖζον Κύρνε δυνησόμενον·
Χοὕτως ἂν δοκέοιμι μετ' ἀνθρώπων θεὸς εἶναι,
Ἤν ἀποτισάμενον μοῖρα κίχῃ θανάτου.
Ἀλλὰ Ζεῦ τέλεσόν μοι Ὀλύμπιε καίριον εὐχήν,
Δὸς δέ μοι ἀντὶ κακῶν καί τι παθεῖν ἀγαθόν.
Τεθναίην δ', εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν
Εὑροίμην, δοίης τ' ἀντ' ἀνιῶν ἀνίας.
Αἶσα γὰρ οὕτως ἐστί· τίσις δ' οὐ φαίνεται ἡμῖν
Ἀνδρῶν οἳ τἀμὰ χρήματ' ἔχουσι βίῃ
Συλήσαντες· ἐγὼ δὲ κύων ἐπέρησα χαράδρην,
Χειμάρρῳ ποταμῷ πάντ' ἀποσεισάμενος.
Τῶν εἴη μέλαν αἷμα πιεῖν· ἐπί τ' ἐσθλὸς ἄροιτο
Δαίμων, ὃς κατ' ἐμὸν νοῦν τελέσειε τάδε.
* Ὦ δειλὴ πενίη, τί μένεις προλιποῦσα παρ' ἄλλον
Ἄνδρ' ἰέναι; τί δὲ δή μ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς;
Ἀλλ' ἴθι, καὶ δόμον ἄλλον ἐποίχεο, μηδὲ μεθ' ἡμῶν
Αἰεὶ δυστήνου τοῦδε βίου μέτεχε.
Τόλμα Κύρνε κακοῖσιν, ἐπεὶ κἀσθλοῖσιν ἔχαιρες,
Εὖτέ σε καὶ τούτων μοῖρ' ἐπέβαλλεν ἔχειν.
Ὡς δέ περ ἐξ ἀγαθῶν ἔλαβες κακόν, ὣς δὲ καὶ αὖτις
Ἐκδῦναι πειρῶ, θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Μηδὲ λίην ἐπίφαινε· * κακὸν δέ τι Κύρν' ἐπιφαίνειν·
Παύρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχεις.
Ἀνδρός τοι κραδίη μινύθει, μέγα πῆμα παθόντος
Κύρν'· ἀποτινυμένου δ' αὔξεται ἐξοπίσω.

Bene demulce inimicum : cum vero sub potestatem venerit tuam.
Ulciscere ipsum, excusationem nullam admittens.
Refrena mentē: linguā vero suavitas semper sequatur.
Improborum sane est cor acrius.
Non possum noscere animum civium, quem habent;
Neque enim bene faciens placeo, neque male:
Vituperant autē me multi simul mali, atq; etiam boni:
Imitari vero nemo insipientium potest.
Ne me invitum vi pungens sub plaustrum adige,
In amicitiam nimis Cyrne attrahens.
[O] Jupiter care, miror te. tu enim omnibus imperas,
Honorem ipse habens, & magnam potentiam:
Hominum vero bene nosti mentē, & animum cujusq;
Tua vero potentia omnium est summa [o] Rex.
Quomodo autem tua [o] fili Saturni, audet mens viros injustos
In eadem sorte ac justum habere?
Sive probitate delectetur mens, sive scelere
Hominum injustis operibus obsequentium:
Nec quidquam discretum ex numine est mortalibus,
Neq; via quā ingressus [quis] immortalibus placeat.
Attamen divitias habent innocuas: alii vero ex malis
Factis cohibent animum tamen paupertatis.
Matrem inopiam acceperunt qui justa amant;
Quæ virorum impellit animum in errorem,
Lædens in pectoribus mentes forti præ necessitate:
Audet vero [vir] non volens turpia multa ferre,
Divitiis cedens; quæ sane mala multa docent,
Mendaciaque, dolosque, perniciosasque lites,
Virum etiam invitum: malum autem ei nihil videtur.
Hæc enim & molestam parit anxietatem.
In paupertate autem cum [est] malus vir, tunc multo melior

Ap-

Εὖ κώτιλλε τὸν ἐχθρόν· ὅταν δ' ὑποχείριος ἔλθῃ,
  Τῖσαί μιν, πρόφασιν μηδεμίαν θέμενος.
Ισχε νόον, γλώσσῃ δὲ τὸ μείλιχον αἰὲν ἐπέστω·
  Δειλῶν τοι τελέθει καρδίη ὀξυτέρη.
Οὐ δύναμαι γνῶναι νόον ἀστῶν, ὅντιν' ἔχουσιν·
  Οὔτε γὰρ εὖ ἕρδων ἁνδάνω, οὔτε κακῶς·
Μωμεῦνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί·
  Μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.
Μή μ' ἀέκοντα βίῃ κεντῶν ὑφ' ἅμαξαν ἔλαυνε,
  Εἰς φιλότητα λίην Κύρνε προσελκόμενος.
Ζεῦ φίλε θαυμάζω σε· σὺ γὰρ πάντεσσιν ἀνάσσεις,
  Τιμὴν αὐτὸς ἔχων, καὶ μεγάλην δύναμιν·
Ανθρώπων δ' εὖ οἶδα νόον, καὶ θυμὸν ἑκάστου·
  Σὸν δὲ κράτος πάντων ἔσθ' ὕπατον βασιλεῦ.
Πῶς δὲ * σεῦ Κρονίδη τολμᾷ νόος ἄνδρας ἀλιτροὺς
  Εν ταὐτῇ μοίρᾳ, τόν τε δίκαιον ἔχειν;
Ην τ' ἐπὶ σωφροσύνην τερφθῇ νόος, ἤν τε πρὸς ὕβριν
  Ανθρώπων ἀδίκοις ἔργμασι πειθομένων·
Οὐδέ τι κεκριμένον πρὸς δαίμονος ἐστὶ βροτοῖσιν,
  Οὐδ' ὁδὸς ἥντιν' ἰὼν ἀθανάτοισιν ἅδοι.
Εμπης δ' ὄλβον ἔχουσιν ἀπήμονα· τοὶ δ' ἀπὸ δειλῶν
  Εργων ἴσχονται θυμὸν ὁμῶς πενίης.
Μητέρ' * ἀμηχανίης ἔλαβον τὰ δίκαια φιλεῦντες,
  Ητ' ἀνδρῶν παράγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην,
Βλάπτουσ' ἐν στήθεσσι φρένας κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης·
  Τολμᾷ δ' οὐκ ἐθέλων αἴσχεα πολλὰ φέρειν,
Χρημοσύνῃ εἴκων, ἣ δὴ κακὰ πολλὰ διδάσκει,
  Ψεύδεά τ', ἐξαπάτας τ', οὐλομένας τ' ἔριδας,
Ανδρα καὶ οὐκ ἐθέλοντα· κακὸν δέ οἱ οὐδὲν ἔοικεν·
  Η γὰρ καὶ χαλεπὴν τίκτει ἀμηχανίην.
Εν πενίῃ δ' * ὅτε δειλὸς ἀνὴρ, τότε πολλὸν ἀμείνων

Apparet: donec quidem divitiæ [eum] occupant.
Hujus quidem injuſta cogitat mens, neque ſemper
Recta ſententia pectoribus innata eſt.
Illius autem neq; mala ſequitur mens, neq; bona :
Sed virum bonum audere oportet hæc & illa ferre.
Reverere amicos, fugeque perniciofum viris jusjurandum:
Verere autem immortalium iram devitans.
Nil nimis feſtina:tempus autem in omnibus optimum
Factis hominum. ſæpe vero ad virtutem
Feſtinat vir lucrum quærens; quem fortuna
Propenſa in magnum delictum protrudit:
Et eum fecit putare,quæ quidē ſint mala,ea bona eſſe
Facile; quæ vero ſint utilia, ea mala [eſſe.]
Amiciſſimus cum eſſes, peccaſti: ego tamen tibi cauſſa non [fui,]
Sed tu ipſe mentem non bonam nactus eras.
Nullum theſaurum liberis repones meliorem
Pudore; qui bonos viros Cyrne ſequitur.
Nullius hominum vitii videaris eſſe ſocius,
Quem conſiliumque ſequitur Cyrne, & quem potentia.
Bibens vero non ſic inebrior; neque me vinum
Exagitabit, ut dicam grave verbum de te.
Neminem ſimilem mihi poſſum quærens invenire
Fidelem ſodalem, cui nullus eſt dolus.
Ad probationem vero profectus atteror, tamquam plumbo
Aurum: præſtantior vero nobis ineſt mens.
Multa me intelligentem prætereunt; ſed neceſſitate
Taceo, cognoſcens noſtram potentiam.
Multis hominibus linguæ oſtia non adjacent
Congrua; & ipſis multa non curanda curæ ſunt.
Crebro enim malum reconditum intus, melius[eſt:]
Bo-

Φαίνεται, ἔςτ' αὖ δὴ χρημοσύνη κατέχῃ.
Τοῦ μὲν γάρ τ' ἄδικα φρονέει νόος, οὔτε περ αἰεὶ
Ἰθεῖα γνώμη ςήθεσιν ἐμπεφύῃ·
Τοῦ δ' αὖ οὔτε κακοῖς ἕπεται νόος, οὔτ' ἀγαθοῖσι·]
Τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾷν χρὴ τά τε ϗ τὰ φέρειν.
Αἰδεῖσθαι δὲ φίλους, φεύγειν τ' ὀλεσήνορας ὅρκους·
* Ἔντρεπε δ' ἀθανάτων μῆνιν ἀλευάμενος.
Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριςος
Ἔργμασιν ἀνθρώπων. πολλάκι δ' εἰς ἀρετὴν
Σπεύδει ἀνήρ, κέρδος διζήμενος· ὅντινα δαίμων
Πρόφρων εἰς μεγάλην ἀμπλακίην παράγει·
Καί οἱ ἔθηκε δοκεῖν ἃ μὲν ᾖ κακὰ, ταῦτ' ἀγαθ' εἶναι
Εὐμαρέως· ἃ δ' ἂν ᾖ χρήσιμα, ταῦτα κακά.
Φίλτατος ὢν ἥμαρτες· ἐγὼ δέ τοι αἴτιος οὐδὲν,
Ἀλλ' αὐτὸς γνώμης οὐκ ἀγαθῆς ἔτυχες.
Οὐδένα θησαυρὸν * παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
Αἰδοῦς, ἥτ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι Κύρν' ἕπεται.
Μηδενὸς ἀνθρώπων * κακίας δόκει εἶναι ἑταῖρος,
Ὧ γνώμη θ' ἕπεται Κύρνε, ϗ ᾧ δύναμις.
Πίνων δ' οὐχ οὕτως * θωρήσομαι, οὐδέ με οἶνος
Ἐξάγει, ὥςτ' εἰπεῖν δεινὸν ἔπος περὶ σοῦ.
Οὐδὲν ὁμοῖον ἐμοὶ δύναμαι διζήμενος εὑρεῖν
Πιςὸν ἑταῖρον, ὅτῳ μή τις ἔνεςι δόλος.
Ἐς βάσανον δ' ἐλθὼν παρατρίβομαι, ὥςτε μολίβδῳ
Χρυσός. * ὑπερτερίης δ' ἄμμιν ἔνεςι νόος.
Πολλά με ϗ συνιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Σιγῶ, γιγνώσκων ἡμετέρην δύναμιν.
* Πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται
Ἁρμόδιαι, καί σφιν πολλ' * ἀμέλητα μέλει.
Πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον, ἄμεινον·

Bonum vero foras egressum, melius [est] quam
malum.
Omnium quidẽ non nasci hominibus optimum [est,]
Neque intueri radios celeris solis:
Natum vero, quam citissime portas Plutonis transire,
Et jacere multa terra obrutum.
Procreare & educare facilius hominem quam mentem bonam
Inserere. nemo adhuc hoc perpendit,
Quisquis sapientem fecit insipientem, & malũ bonũ.
Si vero Æsculapiadis hoc dedisset Deus,
Sanare malitiam & perversas mentes virorum,
Multas mercedes & magnas tulissent.
Si vero procreari posset & inseri in homine mens,
Numquam ex bono patre esset malus [filius]
Parens sermonibus prudentibus. verum docens
Numquam facies eum qui malus [est] virum bonũ.
Stultus [est] qui meam quidem habet mentem in custodiis,
Suam vero ipsius propriam nihil curat.
Nemo sane [in] omnibus est beatus: sed [vir] bonus quidem
Sustinet habere malum, & non manifestus [est] tamen:
Improbus vero neq; [in] malis novit neq; [in] bonis
Animum habens manere. Immortalium autẽ dona
Varia mortalibus adveniunt: sed sustinere
Oportet dona deorum, qualiacumq; dant, habere.
Si me vis lavare, capite impolluta a summo
Semper alba aqua fluet nostro:
Invenies q; me omnibus in rebus tamquam excoctum
Aurum, rubrum aspectu, quando teritur indice:
Cujus colorem desuper nigra non tangit rubigo,
Neq; caries; semper vero florem habet purum.

Εσθλὸν δ' ἐξελθὸν λώϊον, ἢ τὸ κακόν.
* Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
Μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου.
Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι,
Καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμησάμενον.
Φῦσαι καὶ θρέψαι ῥᾷον βροτὸν, ἢ φρένας ἐσθλὰς
Ενθέμεν. οὐδείς πω τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
Οστις σώφρον' ἔθηκε τὸν ἄφρονα, * καὶ κακὸν ἐσθλόν.
Εἰ δ' ἀσκληπιάδαις τοῦτο ἔδωκε θεὸς,
Ιᾶσθαι κακότητα, καὶ ἀτηρὰς φρένας ἀνδρῶν,
Πολλοὺς ἂν μισθοὺς καὶ μεγάλους ἔφερον.
Εἰ δ' ἦν ποιητόν τε καὶ ἔνθετον ἀνδρὶ νόημα,
Οὔποτ' ἂν ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς ἔγεντο κακὸς,
Πειθόμενος μύθοισι σαόφροσιν. ἀλλὰ διδάσκων
Οὔποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ' ἀγαθόν.
Νήπιος, ὃς τὸν ἐμόν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσι,
Τὸν δ' αὐτοῦ ἴδιον οὐδὲν ἐπιστρέφεται.
Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος· ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
Τολμᾷ ἔχειν τὸ κακὸν, κοὐκ ἐπίδηλος ὅμως.
Δειλὸς δ' οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται οὔτ' ἀγαθοῖσι
Θυμὸν ἔχων μίμνειν. ἀθανάτων δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ'. ἀλλ' ἐπιτολμᾷν
Χρὴ δῶρ' ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.
Εἴ μ' ἐθέλεις πλύνειν, κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ' ἄκρης
Αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης.
Εὑρήσεις δέ με πᾶσιν ἐπ' ἔργμασιν ὥσπερ ἄπεφθον
Χρυσὸν, ἐρυθρὸν ἰδεῖν, τριβόμενον βασάνῳ.
Τοῦ χροιῆς καθύπερθε μέλας οὐχ ἅπτεται ἰὸς,
Οὐδ' εὐρὼς, αἰεὶ δ' ἄνθος ἔχει καθαρόν.

[O] homo si prudentiæ sortitus esses partem, ut amentiæ,
Et prudens sic ut demens fuisses:
Multis admirandus idereris civium
Sic ut nunc nihili dignus es.
Nequaquam congrua res est mulier juvenis viro seni:
Non enim gubernaculo paret, quomodo acatium:
Neque ancoram habent: abrumpens vero vincula,
Sæpe de nocte alium habet portum.
Numquam non faciendis mentem adhibe: neque intendas animum
Rebus quarum effectio est nulla.
Facile sane rem dii dederunt, neq; quidquam malã,
Neque bonam; difficili autem facto gloria [nos] habet.
Circa virtutem conteritor; & tibi justa amica sunto:
Neque te vincat lucrum, cum turpe est:
Neminem horum invitum manere coge apud nos;
Neque foras jube non volentem ire.
Neque dormientem excita, [o] Simonides, quemcumque nostrum
Thoracatum vino mollis somnus corripuerit.
Neque vigilantem jube invitum dormire:
Omnis enim coacta res, molesta est.
Bibere vero volenti, astando [quis] misceat:
Non omnes noctes contingit suavia pati.
At ego; modum enim habeo suavis vini;
Somni sedatoris malorum memor ero domum profectus.
Ostendam autem quod vinum jucundissimum est viro potatu:
Neque enim sobrius sum, neque valde ebrius.
Quisquis autem prætererit potus modum, non amplius ille

Suæ

Ἄνθρωπ᾽, εἰ γνώμης ἔλαχες μέρος, ὥσπερ ἀνοίης,
Καὶ σώφρων οὕτως, ὥσπερ ἄφρων, ἐγένου·
Πολλοῖς ἂν ζηλωτὸς ἐφαίνεο τῶνδε πολιτῶν
Οὕτως ὥσπερ νῦν οὐδενὸς ἄξιος εἶ.
Οὔτοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι·
Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται, ὡς ἄκατος·
Οὐδ᾽ ἀγκύραν ἔχουσιν· ἀπορρήξασα δὲ δεσμὰ,
Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.
* Μή ποτε ἀπρήκτοισι νόον ἔχε, μηδὲ μενοίνα,
Χρήμασι τῶν ἄνυσις γίγνεται οὐδεμία.
Εὐμαρέως τοι χρῆμα θεοὶ δόσαν, οὔτε τι δειλὸν,
Οὔτ᾽ ἀγαθόν· χαλεπῷ δ᾽ ἔργματι κῦδος ἔχει.
Ἀμφ᾽ ἀρετῇ τρίβου, καί σοι τὰ δίκαια φίλ᾽ * ἔστω,
Μή δέ σε νικάτω κέρδος, ὅτ᾽ αἰσχρὸν ἔοι.
Μηδένα τῶνδ᾽ ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ᾽ ἡμῖν,
Μηδὲ θύραζε κέλευ᾽ οὐκ ἐθέλοντ᾽ ἰέναι.
Μηδ᾽ εὕδοντ᾽ ἐπέγειρε Σιμωνίδη, ὅντινα ἡμῶν
Θωρηχθέντ᾽ οἴνῳ μαλθακὸς ὕπνος ἕλοι.
Μηδὲ τὸν ἀγρυπνέοντα κέλευ᾽ ἀέκοντα καθεύδειν·
Πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον * χρῆμ᾽ ἀνιηρὸν ἔφυ.
Τῷ πίνειν δ᾽ ἐθέλοντι παραστάδὸν οἰνοχοείτω.
Οὐ πάσας νύκτας γίγνεται ἁβρὰ παθεῖν.
Αὐτὰρ ἐγὼ, μέτρον γὰρ ἔχω μελιηδέος οἴνου,
Ὕπνου λυσικάκου μνήσομαι οἴκαδ᾽ ἰών.
Δείξω δ᾽ ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι.
* Οὔτε τι γὰρ νήφω, οὔτε λίην * μεθύω·
Ὃς δ᾽ ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον *, οὐκέτι κεῖνος

Τῆς

Suæ ipſius linguæ compos eſt , neque mentis :
Loquitur autem infinita, quę ſobriis videntur turpia:
Veretur vero faciens nihil , quando ebrius fuerit:
Ante qui erat ſapiens , tunc ſtultus . Sed tu hæc
Cognoſcens, ne bibe vinum ſupra modum:
Sed aut, priuſquam potus ſis , ſurge , ne teurgeat
Venter ceu malum ſervum quotidianum :
Aut præſens , ne bibe : tu vero habe hoc vanum
Calicis ſemper , propter quod ſane potus es .
Hic enim, fertur amicitiæ gratia ; ille vero, proponitur :
Alium diis libas, alium in manu habes:
Negare non noſti ; invictus ſane is [eſt ,]
Qui multos bibens nil ineptum dicet.
Vos vero bene loquimini ad craterem manentes ;
Invicem jurgia longe prohibentes,
In medium loquentes ſimul cum uno & cum omnibus,
Et ſic convivium fit non injucundum.
Inſipientis viri ſimul & ſapientis, vinum: quando ſane
Potatur ſupra modum, levem facit mentem.
In igne quidem aurum & argentum periti viri
Cognoſcunt : viri vero vinum indicat mentem ;
Et quantumlibet ſapientis: quod ſupra modum bibens extollitur,
Ita ut deturpet etiam eum qui prius erat ſapiens .
Vino gravor caput [o] Onomacrite ; & mihi vim infert
Vinum, & mentis non amplius ego ſum condus
Noſtræ : at domus circumcurrit. ſed ſane ſurgens
Tentabo num forte & pedes vinum habeat,
Et mentem in pectoribus. timeo autem ne quid ſtultum
Faciam ebrius, & magnum dedecus habeam.
Vinum potatum copioſe, malum [eſt:] ſi vero quis ipſū
Bi-

Τῆς αὐτοῦ γλώσσης καρτερὸς, οὐδὲ νόου·
Μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ * νήφοσ' αἴδεται αἰσχρά·
Αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδὲν, ὅταν μεθύῃ·
Τὸ πρὶν ἐὼν * σώφρων, τότε νήπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα]
Γιγνώσκων, μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην.
* Ἀλλ' ἢ, πρὶν μεθύειν, ὑπανίστασο, μή σε βιάσθω
Γαστὴρ, ὥστε κακὸν λάτριν ἐφημέριον·
Ἢ παρεὼν, μὴ πῖνε. σὺ δ' αὖ ἔχε τοῦτο μάταιον
* Τῆς κοτύλης αἰεὶ, τοὔνεκά τοι μεθύεις.
Ἡ μὲν γὰρ, φέρεται φιλοτήσιος· ἡ δὲ, πρόκειται·
Τὴν δὲ, θεοῖς σπένδεις· τὴν δ', ἐπὶ χειρὸς ἔχεις.
Ἀρνεῖσθαι δ' οὐκ οἶδας. ἀνίκητος δέ τοι οὗτος,
Ὃς * πολλὰς πίνων μή τι μάταιον ἐρεῖ.
Ὑμεῖς δ' εὖ μυθεῖσθε παρὰ κρητῆρι μένοντες,
Ἀλλήλων ἔριδας δὴν ἀπερυκόμενοι,
Εἰς τὸ μέσον φωνεῦντες ὁμῶς ἑνὶ καὶ συνάπασι·
Χοὔτως συμπόσιον γίγνεται οὐκ ἄχαρι.
Ἄφρονος ἀνδρὸς * ὁμῶς καὶ σώφρονος οἶνος. ὅταν δὴ
Πίνεθ' ὑπὲρ τὸ μέτρον, κοῦφον ἔθηκε νόον.
Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδρεις ἄνδρες
Γιγνώσκουσ'· ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον,
Καὶ μάλα περ πινυτοῦ· τὸν ὑπὲρ μέτρον * ἤρετο πίνων,
Ὥστε καταισχῦναι καὶ πρὶν ἐόντα σοφόν.
Οἰνοβαρῶ κεφαλὴν Ὀνομάκριτε, καί με βιᾶται
Οἶνος· ἀτὰρ γνώμης οὐκ ἔτ' ἐγὼ ταμίης
Ἡμετέρης, τὸ δὲ δῶμα περιτρέχει. ἀλλ' ἄγ' ἀναστὰς
* Πειρήσω, μή πως καὶ πόδας οἶνος * ἔχῃ,
Καὶ νόον ἐν στήθεσι. δέδοικα δὲ μή τι μάταιον
Ἔρξω θωρηχθεὶς, καὶ μέγ' ὄνειδος ἔχω.
Οἶνος πινόμενος πουλὺς, * κακός· ἢν δέ τις αὐτὸν

Πίνῃ

Bibat ſapienter, non [eſt] malum; ſed bonum.
Veniſti ſane [o] Cleariſte, profundum pontum permenſus
Huc ad nihil habentem, o miſer, nihil habens.
Navis ſane lateribus tranſtra ſupponemus nos
[O]Cleariſte,qualia habemus,& qualia tribūnt dii.
Eorum autem quæ ſunt optima, dabimus: ſi vero quis venerit,
Jupiter, amicus qui ſit, [dicam ei] Recumbe, ut amicitiam habes.
Neque quid eorum quæ ſuppetunt, ſeponam; neque quid majus
Tui cauſa hoſpitii, aliunde afferemus.
Si vero quis percontetur [de] mea vita, ſic illi dicito:
Ad bene quidem, difficulter; ad difficulter vero, valde bene:
Sic ut unum quidem hoſpitem patrium non deſtituā,
Xenia vero pluribus non poſſim præbere.
Non te fruſtra [o] Plute mortales colunt maxime:
Revera enim facile mala fers.
Etenim divitias quidem habere bonos par eſt:
Paupertas vero malo congrua viro ferre.
Heu mihi ob pubertatem & ſenectutem exitialem;
Hanc quidē imminentem, illam vero diſcedentem.
Neq; quemquam prodidi amicum & fidelem ſocium,
Neque in meo animo ſervile quidquam ineſt.
Semper mihi carum cor exſultat quando audiero
Tibias ſonantes deſiderabilem ſonum.
Lætor vero bene bibens, & [bene] canentem tibicinem audiens:
Lætor vero & beneſonam manibus lyrā moderans.
Numquam ſervile caput rectum natum eſt;
Sed ſemper obliquum,& cervicem obliquam habet.
Neq; enim ex ſcilla roſæ naſcuntur,neq; hyacinthus:
Ne-

Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς, ἀλλ' ἀγαθός.
Ἦλθες δὴ Κλεάριστε βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσσας
Ἐνθάδ', ἐπ' οὐδὲν ἔχοντ', ὦ τάλαν, οὐδὲν ἔχων·
Νηός τοι πλευρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ θήσομεν ἡμεῖς,
Κλεάριθ', οἷ' ἔχομεν, χ' οἷα διδοῦσι θεοί.
Τῶν δ' ὄντων τὰ ἄριστα παρέξομεν. ἢν δέ τις ἔλθῃ,
Ζεῦ, φίλος ὤν, κατάκεισ', ὡς φιλότητος ἔχεις.
Οὔτε τι τῶν ὄντων ἀποθήσομαι, οὔτε τι μεῖζον
Σῆς ἕνεκα ξενίης ἄλλοθεν οἰσόμεθα.
Ἢν δέ τις εἰρωτᾷ τὸν ἐμὸν βίον, ὧδέ οἱ εἰπεῖν,
Ὡς εὖ μὲν, χαλεπῶς· ὡς χαλεπῶς δὲ, μάλ' εὖ.
Ὥσθ' ἕνα μὲν ξεῖνον πατρώϊον οὐκ ἀπολείπειν,
Ξείνια δὲ* πλεόνεσσ' οὐ δυνατὸς παρέχειν.
Οὔ σε μάτην, ὦ πλοῦτε, * βροτοὶ τιμῶσι μάλιστα·
Ἦ γὰρ ῥηϊδίως τὴν κακότητα φέρεις.
Καὶ γάρ τοι πλοῦτον μὲν ἔχειν ἀγαθοῖσιν ἔοικεν·
Ἡ πενίη δὲ κακῷ σύμφορος ἀνδρὶ φέρειν.
Οἴ μοι ἐγὼν ἥβης καὶ γήραος οὐλομένοιο,
* Τοῦ μὲν ἐπερχομένου, τῆς δ' ἀπανισταμένης.
Οὔτε τινὰ προὔδωκα φίλον καὶ πιστὸν ἑταῖρον,
Οὔτ' ἐν ἐμῇ ψυχῇ* δούλιον οὐδὲν ἔνι.
Αἰεί μοι φίλον ἦτορ ἀγάλλεται, ὁππότ' ἀκούσω
Αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα.
Χαίρω δ' εὖ πίνων, καὶ ὑπ' αὐλητῆρος ἀκούων·
Χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ λύρην ὀχέων.
Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεῖα πέφυκεν,
Ἀλλ' αἰεὶ σκολιὴ, καὐχένα λοξὸν ἔχει.
Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται, οὐδ' ὑάκινθος·

Neque umquam ex ancilla filius ingenuus.
Nullus vir, amice Cyrne, compedes fabricat sibi;
Si non meam mentem decipiunt dii.
Timeo ne hanc civitatem, [o] Polypæda, injuria
Quæ Centauros crudivoros, perdat.
Oportet me ad amussim & rectam rationem hanc judicare
Cyrne causam: æquum utrisque dare,
Vatibus, avibusque & ardentibus sacrificiis;
Ut non erroris turpe probrum habeam.
Neminem umquam malo urge; sed justo
Beneficentia nihil [est] melius.
Nuncius mutus bellum multilacrymum excitat,
Cyrne, ex procul conspicua apparens specula.
Quin equis injice velocibus fræna;
Hostilibus enim ipsos viris occursuros video.
Non multo spatio pertransibunt semitam;
Nisi meam mentem fallunt dii.
Oportet tolerare gravibus in doloribus constitutum virum,
Aque diis petere liberationem immortalibus.
Considera; periculum sane in novaculæ stat acie:
Alias multa habebis, alias pauciora;
Ita ut neque valde abundans possessionibus fias,
Neque in multam opulentiam evadas.
Sit mihi alia quidem me habere, plerasq; vero largiri
Opes hostium amicis habendas.
Vocari vero ad convivium, sedere autem juxta bonũ
Virum oportet, sapientiam omnem scientem,
[Causa] intelligendi, quando aliquid dixerit sapiens, ut docearis,
Et hoc ad domum lucrum habens abeas.
Pubertate [me] oblectans ludo: diu enim sub
Terra, amissa anima, jacebo sicut lapis
Mu-

Οὐδέ ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον.
Οὔτις ἀνὴρ, φίλε Κύρνε, πέδας χαλκεύεται αὐτῷ,
Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν Πολυπαίδη ὕβρις
Ἥπερ Κενταύρους ὠμοφάγους, ὀλέσῃ.
Χρή με παρὰ στάθμην καὶ γνώμην τήνδε δικάσαι
Κύρνε δίκην, ἶσόν τ' ἀμφοτέροισι δόμεν,
Μάντεσιν, οἰωνοῖς τε καὶ αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Ὄφρα μὴ ἀμπλακίης αἰσχρὸν ὄνειδος ἔχω.
Μηδένα πω κακότητι βιάζεο· τῷ δὲ δικαίῳ
Τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἀρειότερον.
Ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολύδακρυν * ἐγεί-
ρει,
Κύρν', ἀπὸ τηλαυγέος φαινόμενος σκοπιῆς.
Ἀλλ' ἵπποις ἔμβαλλε * ταχυπτερύγεσσι χαλινοὺς,
Δηίων γάρ σφ' ἀνδρῶν ἀντιάσειν δοκέω·
Οὐ πολλὸν τὸ μεσηγὺ * διαπρήσουσι κέλευθον,
Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Χρὴ τολμᾶν χαλεποῖσιν ἐν ἄλγεσι κείμενον ἄνδρα,
Πρός τε θεῶν αἰτεῖν ἔκλυσιν ἀθανάτων.
Φράζεο· κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
Ἄλλοτε πόλλ' ἕξεις, ἄλλοτε παυρότερα.
Ὥστε σε μήτε λίην ἀφνειὸν κτήμασι γενέσθαι,
Μήτε σέ γ' ἐς πολλὴν χρημοσύνην ἐλάσαι.
Εἴη μοι τὰ μὲν αὐτὸν ἔχειν, τὰ δὲ πόλλ' ἐπιδοῦναι
Χρήματα τῶν ἐχθρῶν τοῖσι φίλοισιν ἔχειν.
Κεκλῆσθαι δ' ἐς δαῖτα, παρέζεσθαι δὲ παρ' ἐσθλὸν
Ἄνδρα χρεὼν, σοφίην πᾶσαν ἐπιστάμενον·
Τοῦ συνιεῖν, ὁπότ' ἄν τι λέγῃ σοφὸν, ὄφρα διδαχθῇς,
Καὶ τοῦτ' εἰς οἶκον κέρδος ἔχων ἀπίῃς.
Ἥβῃ τερπόμενος παίζω· δηρὸν γὰρ ἔνερθεν
Γῆς, ὀλέσας ψυχὴν, κείσομαι, ὥστε λίθος

Ἀφθογ-

Mutus; linquam autem amabilem lucem solis.
Quamvis vero bonus fuerim, videbo nihil amplius.
Opinio quidem hominibus malum magnum [est] experientia autem optimum:
Multi inexpertam opinionem habent bonorum.
Bene habeo, bene habe. quid nuncium alium mittis?
Beneficii facile [est] nuncium.
Amici me produnt; quoniam inimicum fugio,
Tamquam gubernator chœradas marinas.
Facile [magis] ex bono facere malum, quam ex malo bonum;
Ne me doce; non id ætatis sum ut discam.
Odi malum virum: obnupta vero adsum,
Parvæ avis levem habens mentem.
Odi vero mulierem circumcursantem, virumque procacem,
Quicumque alienum vult arvum arare.
Sed quę quidem prætererierunt, impossibilia sunt factu
Opera: quæ autem post erunt, cautioni sint curæ.
Omnibus sane periculum in rebus: neque quis novit
Quo appulsurus sit, re incipiente.
Sed hic quidem celebrari tentans, non providens;
In magnum incommodum & grave cecidit.
Sed bene facienti Deus omnia circumponit,
Successum bonum, liberationem stultitiæ.
Tolerare oportet quæ dant dii hominibus mortalibus,
Facileque ferre utramque sortem,
Neque malis ægrotans ange mentem, neque bonis
Oblecteris repente, antequam finem extremum videris.
[O] homo, inter nos deprocul simus amici:
Præter hanc, omnis rei est satietas.

Diu

Ἄφθογγος, λείψω δ᾽ ἐρατὸν φάος ἠελίοιο.
Ἔμπης δ᾽ ἐσθλὸς ἐών, ὄψομαι οὐδὲν ἔτι.
Δόξα μὲν ἀνθρώποισι κακὸν μέγα, πεῖρα δ᾽ ἄριστον.
Πολλοὶ * ἀπείρητον δόξαν ἔχουσ᾽ ἀγαθῶν.
* Εὖ ἕρδω, δὲ πράττε. τί κ᾽ ἄγγελον ἄλλον ἰάλλεις;
Τῆς δ᾽ εὐεργεσίης ῥηιδίη ἀγγελίη.
Οἵ με φίλοι προδιδοῦσιν· ἐπεὶ τόν γ᾽ ἐχθρὸν ἀλεῦμαι,
Ὥστε κυβερνήτης χοιράδας εἰναλίας.
* Ῥήδιον ἐξ ἀγαθοῦ θεῖναι κακόν, ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν.
Μή με δίδασκ᾽· οὔ τοι τηλίκος εἰμὶ μαθεῖν.
Ἐχθαίρω κακὸν ἄνδρα· καλυψαμένη δὲ πάρειμι,
Μικρῆς ὄρνιθος κοῦφον ἔχουσα νόον.
Ἐχθαίρω δὲ γυναῖκα περίδρομον, ἄνδρα τε μάργον,
Ὃς τὴν ἀλλοτρίην βούλετ᾽ ἄρουραν ἀροῦν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν, *ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι
Ἔργα· τὰ δ᾽ ἐξοπίσω, τῇ φυλακῇ μελέτω.
* Πᾶσίν τοι κίνδυνος ἐπ᾽ ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδε
Ποῖ σχήσειν μέλλει, πρήγματος ἀρχομένου.
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν εὐδοκιμεῖν πειρώμενος, οὐ * προνοήσας,
Εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσε.
Τῷ δὲ * καλῶς ποιεῦντι θεὸς περὶ πάντα τίθησι,
Συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
Τολμᾶν χρὴ τὰ διδοῦσι θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι,
Ῥηιδίως δὲ φέρειν ἀμφοτέρων τὸ λάχος.
Μήτε κακοῖσι νοσῶν λυποῦ φρένα, μήτ᾽ ἀγαθοῖσι
Τερφθῇς ἐξαπίνης, πρὶν τέλος ἄκρον ἰδεῖν.
Ἄνθρωπ᾽, ἀλλήλοισιν ἀπόπροθεν ὦμεν ἑταῖροι·
Πλὴν * τῆς, παντός χρήματός ἐστι κόρος.

Diu ſane & amiciſimus: cæterum etiam aliis converſare
Viris, qui tuam magis norunt mentem.
Non me fefelliſti itans per viam quam & prius
Agebas, furans noſtram amicitiam.
Peri diiſque inimice, & hominibus infidelis,
Frigidum qui in ſinu varium habebas anguem.
Talia vero & Magnetas perdiderũt facinora, & injuria,
Qualia nunc ſacram hanc civitatem occupant.
Multo ſane plures, quam fames, ſatietas perdidit jam
Viros, quotquot portione[ſua]plus habere volebãt.
In initio, mendacii modica gratia, atque in fine:
Turpe ſane lucrum & malum utrumque
Eſt; neque quidquam pulchrum [eſt] ei quem mendacium comitetur,
Viro, etſi exierit primum ex ore.
Non difficile [eſt] vituperare propinquum, neq;ipſum
Laudare: improbis viris hæc curæ ſunt.
Tacere autem non volunt mali mala garrientes;
Sed boni omnium modum ſciunt habere.
Neminem prorſus bonum & moderatum virum,
Eorum qui nunc ſunt hominum, ſol aſpicit.
Non admodum hominibus ex animi ſententia omnia fiunt:
Multo enim mortalibus præſtantiores [ſunt] immortales.
Multum in anxietatibus verſor, mœrens corde:
Summam enim paupertatem non prætercurrimus.
Quilibet divitem virum colit, contemnit autem pauperem:
Omnibus vero hominibus ea ineſt mens.
Omnigenæ nequitiæ inter homines ſunt;
Omnigenæque virtutes, & vitæ artes.
Difficile[eſt]ſapientem apud inſipientes multa loqui,
Et

Δὼ δὴ καὶ φίλοι ὦμεν· ἀτὰρ τ' ἄλλοισιν ὁμιλεῖν
Ἀνδράσιν, οἳ τὸν σὸν μᾶλλον ἴσασι νόον.
* Οὔ μ' ἔλαθες φοιτῶν κατ' ἀμαξιτὸν, ἣν ἄρα καὶ πρὶν
Ἠλάστρεις, κλέπτων ἡμετέρην φιλίην.
Ἔρρε θεοῖσίν τ' ἐχθρὲ, καὶ ἀνθρώποισιν ἄπιστε,
Ψυχρὸν ὃς ἐν κόλπῳ ποικίλον εἶχες ὄφιν.
* Τοιάδε καὶ Μάγνητας ἀπώλεσεν ἔργα, καὶ ὕβρις.
Οἷα τὰ νῦν ἱερὴν τήνδε πόλιν κατέχει·
Πολλῷ τοι πλέονας λιμοῦ κόρος ὤλεσεν ἤδη
Ἄνδρας, ὅσοι μοίρης * πλεῖον ἔχειν ἔθελον.
Ἀρχῇ ἔπι ψεύδους μικρὴ χάρις· * ἐς δὲ τελευτὴν.
Αἰσχρὸν δὴ κέρδος καὶ κακὸν ἀμφότερον
Γίγνεται· οὐδέ τι καλὸν, ὅτῳ ψεῦδος προσομαρτῇ
Ἀνδρί, κ' αὖ ἐξέλθῃ πρῶτον ἀπὸ στόματος.
Οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὐδὲ μὲν αὐτὸν
Αἰνῆσαι· δειλοῖς ἀνδράσι ταῦτα μέλει.
Σιγᾶν δ' οὐκ ἐθέλουσι κακοὶ, κακὰ λεσχάζοντες·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ πάντων μέτρον ἴσασιν ἔχειν.
Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν καὶ μέτριον ἄνδρα
Τῶν νῦν ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.
Οὔ τι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖ-
ται·
* Πολλὸν γὰρ θνητῶν κρέσσονες ἀθάνατοι.
Πόλλ' ἐν ἀμηχανίῃσι κυλίνδομαι, ἀχνύμενος κῆρ.
Ἀκρὴν γὰρ πενίην οὐχ ὑπερεδράμομεν.
Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν.
Πᾶσιν δ' ἀνθρώποις * αὐτὸς ἔνεστι νόος·
Παντοῖαι κακότητες ἐν ἀνθρώποισιν ἔασι·
Παντοῖαι δ' ἀρεταὶ, καὶ βιότου παλάμαι.
Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγο-
ρεύειν.

Et tacere ſemper : hoc enim non [eſt] eſt poſſibile.
Turpe ſane [eſt] ebrium apud viros ſobrios eſſe :
Turpe vero , ſi ſobrius apud ebrios maneat.
Pubertas & juventus allevat mentem viri;
Multorum vero effert animum in errorem.
Cui non animi libidine fortior [eſt] mens, ſemper in noxis,
Cyrne, & magnis verſatur in erroribus.
Conſulta bis & ter , quodcumque tibi in mentem venerit:
Nocuus enim profecto præceps vir eſt.
Viros bonos ſequitur conſilium, & pudor;
Qui nunc inter multos revera [ſunt] pauci.
Spes & periculum inter homines [ſunt] ſimilia:
Hæc enim gravia ſunt numina ambo.
Sæpe præter opinionem & ſpem contingit invenire
Res virorum: conſiliis vero non reſpondit finis.
Non ſane moleſtia afficit ullus neque amicum neque inimicum;
Niſi ſeriam rem conſequaris.
Multi apud craterem amici fiunt ſodales:
In ſeria autem re pauciores.
Paucos curatores fideles invenias , licet ſodales,
Poſitus in magna animi anxietate.
Jam nunc pudor quidem inter homines periit,
At impudentia terram obit.
Heu improba paupertas, cur meis inſidens humeris
Corpus deturpas, & mentem noſtram?
Turpia autem me non volentem vi, & multa doces,
Bona quippe ab hominibus & honeſta edoctum?
Beatus ſim, & diis carus immortalibus,
Cyrne; virtutem vero aliam nullam amo.
Tecum Cyrne affecto male, mœremus omnes:
Sed ſane alienus dolor diem unum durat tantum.
Ni-

Καὶ σιγᾷν αἰεί. τοῦτο γὰρ οὐ δυνατόν.
Αἰσχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφοσ' εἶναι·
  Αἰσχρὸν δ' εἰ νήφων πὰρ μεθύουσι μένῃ.
Ἥβη καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρὸς,
  Πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.
Ὧιπερ μὴ θυμοῦ κρέσσων νόος, αἰὲν ἐν ἄταις
  Κύρνε * τι καὶ μεγάλαις κεῖται ἐν ἀμπλακίαις.
Βουλεύου δὶς καὶ τρὶς, ὅ τοι κ' ἐπὶ τὸν νόον ἔλθῃ·
  Ἀτηρὸς γάρ τοι λάβρος ἀνὴρ * τελέθει·
Ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδὼς,
  * Οἳ νῦν ἐν πολλοῖς ἀτρεκέως ὀλίγοι.
Ἐλπὶς καὶ κίνδυνος ἐν ἀνθρώποισιν * ὁμοῖοι·
  Οὗτοι γὰρ χαλεποὶ δαίμονες ἀμφότεροι.
Πολλάκι πὰρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν
  Ἔργ' ἀνδρῶν, βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγεντο τέλος.
Οὔτοι * κήδει ὁ εἷς, οὔτ' εὔνουν, οὔτε τὸν ἐχθρὸν,
  Εἰ μὴ σπουδαίου πρήγματος * ἀντιτύχοις.
Πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι,
  Ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
Παύρους κηδεμόνας πιστοὺς εὕροις κεν ἑταίρους,
  Κείμενος ἐν μεγάλῃ θυμοῦ ἀμηχανίῃ.
Ἤδη νῦν αἰδὼς μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ὄλωλεν,
  Αὐτὰρ ἀναιδείη γαῖαν * ἐπιστρέφεται.
* Ἀδειλὴ πενίη, τί ἐμοῖσι καθημένη ὤμοις
  Σῶμα καταισχύνεις καὶ νόον ἡμέτερον;
Αἰσχρὰ δέ μ' οὐκ ἐθέλοντα βίῃ * πολλὰ διδάσκεις,
  Ἐσθλὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ κάλ' ἐπιστάμενον;
Εὐδαίμων εἴην, καὶ θεοῖς φίλος ἀθανάτοισι
  Κύρν'· ἀρετῆς δ' ἄλλης οὐδεμιῆς ἔραμαι.
Σὺν σοὶ Κύρνε παθόντι κακῶς ἀνιώμεθα πάντες·
  Ἀλλά τοι ἀλλότριον κῆδος ἐφημέριον.

Nihil nimis difficilibus contrifteris mentem, neque bonis
Gaude: quoniam eft viri omnia ferre boni.
Neque jurare oportet tale quid; Numquam res hæc erit:
Dii etenim fuccenfent, quibus adeft finis.
Et facere tamen aliquid oportet: & ex malo bonum factum eft,
Et malum ex bono. & pauper vir
Statim valde dives evafit; & qui valde multa acquifivit,
Derepente omnia utique perdidit nocte una.
Et fapiens peccavit, & infipientem fæpe gloria
Secuta eft: & honorem, etiam qui malus erat, invenit.
Siquidem opes haberem [o] Simonide, quales novi,
Non poffem mœrere bonis congrediens:
Nunc autem me cognofcentem præterit; fum vero mutus
Opibus, multis licet melius adhuc fciens.
Quare nunc ferimur velis albis expaffis,
Melio ex ponto noctem per tenebrofam.
Exhaurire autem fententiam non volunt; fuperat autem mare
Utrumq; navis parietem: unde valde quis difficile
Servatur. illi vero dormiunt: gubernatorem quidem fecerunt quiefcere
Bonum licet, qui cuftodiam habebat perite.
Opes autem rapiunt vi: decor vero periit:
Divifio autem non amplius æqualiter fit in medium.
Bajuli vero imperant, mali autem fuper bonos:
Timeo ne quo modo navem fluctus abforbeat.
Hæc mihi ænigmatice dicta fint, occulta probis:
Cogno-

Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα, μηδ᾽ ἀγα-
θοῖσι
Χαῖρ᾽· ἐπεὶ ἔς᾽ ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ.
Οὐδ᾽ ὀμόσαι χρὴ * τῦτό τι, μή ποτε πρῆγμα
τόδ᾽ ἔςαι·
Θεοὶ * γὰρ καὶ νεμεσῶσ᾽, οἷσιν ἔπεςι τέλος.
Καὶ πρῆξαι μέντοι τι· καὶ ἐκ κακῦ ἐσθλὸν ἔγεντο
Καὶ κακὸν ἐξ ἀγαθῦ· καί τε πενιχρὸς ἀνὴρ
Αἶψα μάλ᾽ ἐπλούτησε· καὶ ὃς μάλα πολλὰ πέπα-
σαι,
Εξαπίνης, πάντ᾽ ουῦ ὤλεσε νυκτὶ μιᾷ.
Καὶ σώφρων ἥμαρτε, καὶ ἄφρονι πολλάκι δόξα
Εσπετο· καὶ τιμὴν καὶ κακὸς ὤν, ἔλαχεν.
Εἰ μὲν χρήματ᾽ ἔχοιμι Σιμωνίδη, οἷα περ ᾔδειν,
Οὐκ ἂν ἀνιῴμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών.
Νῦν δέ με γιγνώσκοντα παρέρχεται· εἰμὶ δ᾽
ἄφωνος
Χρημοσύνῃ, πολλῶν * γνοὺς περ ἄμεινον ἔτι.
Οὕνεκα νῦν φερόμεσθα, καθ᾽ ἱςία λευκὰ βα-
λόντες,
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν.
Αντλεῖν δ᾽ οὐκ ἐθέλουσιν, ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
Αμφοτέρων τοίχων· ἦ μάλα τις χαλεπῶς
Σώζεται. οἱ δ᾽ εὕδουσι, κυβερνήτην μὲν ἔπαυ-
σαν
Εσθλόν γ᾽, ὃς φυλακὴν εἶχεν ἐπιςαμένως.
Χρήματα δ᾽ ἁρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ᾽ ἀπόλωλε.
Δασμὸς δ᾽ οὐκέτ᾽ ἴσως γίγνεται εἰς τὸ μέσον.
Φορτηγοὶ δ᾽ ἄρχουσι, κακοὶ δ᾽ ἀγαθῶν καθύπερ-
θεν·
Δειμαίνω μήπως ναῦν κατὰ κῦμα πίῃ.
Ταῦτά μοι ἠνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσι.

Cognoſcere autem poteſt quis etiam malum ;
ſi ſapiens ſit.
Multi divitias habent imperiti : alii autem honeſta
Quærunt, gravi oppreſſi paupertate.
Facere autem utriſque impotentia ineſt :
Prohibent enim hos quidem opes, illos vero mens.
Non licet mortalibus adverſus immortales pugnare,
Neque dicam dicere : nemini hoc fas [eſt.]
Non oportet paſcere quod non paſcendum ſit ;
Neque facere quod non melius ſit perficere.
Gaudens bene perficias viam magnum per pontum ;
Et te Neptunus gaudium amicis reducat.
Multos ſane ſatietas viros perdidit inſipientes :
Noſſe enim difficile [eſt] modum quando bona
adſunt.
Non poſſum tibi [o] anime præbere neceſſaria
omnia :
Tolera : nam pulchra non utique tu ſolus amas :
Bene quidem habente me, multi [ſunt] amici :
ſi vero quid grave
Inciderit, pauci fidelem habent mentem.
Vulgo autem hominum virtus unica eſt hæc,
Diteſcere : ſed aliarum rerum nullus ſane eſt uſus ;
Neque ſi juſtitiam quidem habeas Rhadamanthi
ipſius,
Pluraque ſcias quam Æolides Siſyphus ;
Qui etiam ex inferno multiſcientia ſua rediit ;
Perſuaſa Proſerpina blandis verbis,
Quæ hominibus præbet oblivionem, lædens mentem ;
Alius vero nondum quis hoc conſideravit,
Quemcumque ſane mortis nigra nebula obtexerit,
Veneritque in horridum locum mortuorum,
Nigraſque portas tranſierit, quæ mortuorum
Ani-

Γιγνώσκοι δ' αὖ τις καὶ κακὸν, αὖ σοφὸς ᾖ.
Πολλοὶ πλοῦτον ἔχουσιν ἄϊδριες· οἱ δὲ τὰ καλὰ
Ζητοῦσιν χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ·
Ερδειν δ' ἀμφοτέροισιν ἀμηχανίη παράκειται.
* Εργει γὰρ τοὺς μὲν χρήματα, τοὺς δὲ νόος.
Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι,
Οὐδὲ δίκην εἰπεῖν· οὐδενὶ τοῦτο θέμις.
Οὐ χρὴ ποιμαίνειν ὅ τι μὴ ποιμαντέον εἴη·
Οὐδ' ἔρδειν ὅ τι μὴ λῷον ᾖ τελέσαι.
Χαίρων εὖ πλέσειας ὁδὸν μεγάλου διὰ πόντου,
Καί σε Ποσειδάων χάρμα φίλοις ἀγάγοι.
Πολλούς τοι κόρος ἄνδρας ἀπώλεσεν * ἀφρονέοντας·
Γνῶναι γὰρ χαλεπὸν * μέτρον, ὅτ' ἐσθλὰ παρῇ.
Οὐ δύναμαί σοι θυμὲ παρασχεῖν ἄρμενα πάντα·
Τέτλαθι· τῶν δὲ καλῶν * οὔ τι σὺ μοῦνος ἐρᾷς,
Εὖ μὲν ἔχοντος ἐμοῦ, πολλοὶ φίλοι· ἢν δέ τι δεινὸν
Εγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον.
* Πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε,
Πλουτεῖν· τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος.
Οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ραδαμάνθυος αὐτοῦ,
Πλείονα δ' εἰδείης Αἰολίδου Σισύφου.
Ος τε καὶ ἐξ ἀΐδεω πολυϊδρίῃσιν ἀνῆλθεν,
Πείσας Περσεφόνην αἱμυλίοισι λόγοις·
Ητε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόημα·
Αλλος δ' οὔπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
Οντινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψοι,
Ελθοι δ' ἐς * κρυερὸν χῶρον ἀποφθιμένων,
Κυανέας τε πύλας παραμείψεται, αἵτε θανόντων

Ψυ-

Animas cohibent, etsi recusantes:
Verum tamen & illinc Sisyphus rursus rediit heros,
Ad lucem solis, sua multiplici peritia.
Neque si falsa quidem facis veris similia,
Linguam habens bonam Nestoris divini;
Celeriorque fueris pedes velocibus Harpyiis,
Et filiis Boreæ, quorum celeriter eunt pedes.
Ac certe oportet omnes sententiam hanc reponere,
Quod divitiæ plurimam [in] omnibus habent potestatem.
Æqualiter porro divites sunt, [is] cui multum argentum est;
Et aurum, & terræ farriferæ campi,
Equique mulique; & cui ea quibus opus est adsunt
[Ad] ventre & lateribus & pedibus voluptatem percipiendam
Ex puero & muliere. quando vero illorum venerit
Tempus, & cum pubertate fit congruum;
Hæc [sunt] divitiæ hominibus. nam superfluas omnes
Opes habens nemo venit in infernum:
Neque pretia dans, mortem fugerit, neque graves
Morbos, neque malam senectutem instantem.
[O] Jupiter pater, utinam sit diis libitum; scelestis quidem
Contumeliam placere, & ipsis hoc sit gratum,
Animo improba facinora; in mente autem quisquis immanis,
Fecerit, deos nihil curans;
Ipsum postea rursus luere mala; neque posteà
Patris improbitas liberis sit malum;
Sed filii, qui [cum sint] injusti patris, justa cognoscentes
Faciunt, [o] Saturnie, tuam iram reverentes,
De-

Ψυχὰς εἴργουσιν, καί περ ἀναινομένας·
Αλλ᾽ ἄρα κἀκεῖθεν Σίσυφος πάλιν ἤλυθεν ἥρως
Ες φάος ἠελίου σφῇσι πολυφροσύναις.
Οὐδ᾽ εἰ ψεύδεα μὲν ποιεῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
Ωκύτερος δ᾽ εἴησθα πόδας ταχέων ἁρπυιῶν,
Καὶ παίδων Βορέου, τῶν ἄφαρ * εἰσι πόδες,
Αλλά γε χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι,
Ως πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.
Ισόν τι * πλουτοῦσιν, ὅτῳ πολὺς ἄργυρός ἐστι,
Καὶ χρυσὸς, καὶ γῆς πυροφόρου πεδία,
Ιπποι θ᾽, ἡμίονοί τε· καὶ ᾧ * τὰ δέοντα πάρεστι,
Γαστρί τε καὶ * πλευραῖς καὶ ποσὶν ἁβρὰ παθεῖν
Παιδός τ᾽ ἠδὲ γυναικός * ὅταν δέ κε τῶν ἀφίκηται
Ωρη, σὺν δ᾽ ἥβη γίγνεται ἁρμόδιος,
Ταῦτ᾽ ἄφενος θνητοῖσι. τὰ γὰρ περιώσια πάντα
Χρήματ᾽ ἔχων, οὐδεὶς ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
Οὐδ᾽ ἂν ἄποινα διδοὺς, θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας
Νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενος.
* Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα, τοῖς μὲν ἀλιτροῖς
Υβριν ἁδεῖν, καί σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον,
Θυμῷ σχέτλια ἔργα· μετὰ φρεσὶ δ᾽ ὅστις ἀπηνὴς,
Εργάζοιτο, θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,
Αὐτὸν ἔπειτα πάλιν τῖσαι κακὰ, μηδέ τ᾽ ὀπίσσω,
Πατρὸς ἀτασθαλίη παισὶ γένοιτο κακόν.
Παῖδες δ᾽ οἵ τ᾽ ἀδίκου πατρὸς, τὰ δίκαια νοεῦντες
Ποιῶσι, Κρονίδη, σὸν χόλον ἁζόμενοι,

Denuo justa inter cives amantes,
Ne quam transgressionem luant parentum:
Hæc sint beatis diis grata: nunc vero qui patrat [scelus,]
Effugit; pœnam autem alius postea fert.
Et hoc, [o] immortalium rex, quomodo est justum?
Facinora qui vir extra est injusta,
Nullam iniquitatem habens, neque jusjurandum impium,
Sed justus exsistens, non justa patiatur?
Quis itaque & homo alius, respiciens ad eum; postea
Veneretur deos? & quem animum habeat,
Quando vir injustus, & sceleratus, neque quidquam viri
Neque deorum iram timens,
Contumeliam facit, divitiis saturatus; justi vero
Affliguntur gravi pressi paupertate?
Hæc discens, care sodalis, juste opes acquire,
Temperatum animum habens sine peccato,
Semper horum versuum memor: ad postremum vero
Probabis verbo frugi obtemperans.
Jupiter quidem super hanc civitatem teneat [in] æthere habitans
Semper dextram manum in incolumitatem,
Aliique immortales beati dii: sed Apollo
Concinnet linguam & mentem nostram:
Cithara item sonet sacrum melos; atque etiam tibia:
Nos vero libationibus deos placantes,
Bibimus, jucunda inter nos loquentes,
Nil Medorum metuentes bellum.
Sic esse [detur,] & meliorem lętum animum habentes,

Ἐξ ἀρχῆς τὰ δίκαια μετ' ἀστοῖσιν φιλέοντες,
Μή τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων·
Ταῦτ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς φίλα· νῦν δ' ὁ μὲν ἔρδων
Ἐκφεύγει, τὸ κακὸν δ' ἄλλος ἔπειτα φέρει.
Καὶ τοῦτ', ἀθανάτων βασιλεῦ, πῶς ἐστι δίκαιον;
Ἔργων ὅστις ἀνὴρ ἐκτὸς ἐὼν ἀδίκων,
Μή τιν' ὑπερβασίην κατέχων, μήθ' ὅρκον ἀλιτρὸν,
Ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν, μὴ τὰ δίκαια * πάθῃ;
Τίς δὴ καὶ βροτὸς ἄλλος, ὁρῶν πρὸς τοῦτον, ἔπειτα
Ἄζοιτ' ἀθανάτους; καὶ τίνα θυμὸν ἔχων,
Ὁππότ' ἀνὴρ ἄδικος, καὶ ἀτάσθαλος, οὔτε τι ἀνδρὸς,
Οὔτε τι ἀθανάτων μῆνιν ἀλευάμενος,
Ὑβρίζει πλούτῳ κεκορημένος· οἱ δὲ δίκαιοι
Τρύχονται, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ;
* Ταῦτα μαθὼν φίλ' ἑταῖρε, δικαίως, χρήματα ποιοῦ,
Σώφρονα θυμὸν ἔχων ἐκτὸς ἀτασθαλίης,
Αἰεὶ τῶνδ' ἐπέων μεμνημένος· ἐς δὲ τελευτὴν
Αἰνέσεις μύθῳ σώφρονι πειθόμενος.
Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι αἰθέρι ναίων
Αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
Ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοί· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ἀρθρώσαι γλῶσσαν καὶ νόον ἡμέτερον·
Φόρμιγγ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος, ἠδὲ καὶ αὐλῷ·
Ἡμεῖς δὲ σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι,
Πίνωμεν, χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,
Μηδὲν τὸν Μήδων δειδιότες πόλεμον.
Ὧδ' εἶναι, καὶ ἀμείνονα εὔφρονα θυμὸν ἔχοντας,

Νόσφι

Sine curiş hilariter vivere
Oblectatos; longe vero malas sortes arcere;
Senectutemque exitialem, & mortis finem.
Oportet Musarum famulum & nuncium, si quid eximium
Noverit sapientiæ, non invidum esse;
Sed alia quidem inquirere, alia vero ostendere, alia vero facere.
Quorsum eis uteretur, solus sciens?
Phœbe rex, ipse quidem turri munisti arcem,
Alcathoo Pelopis filio gratificans:
Ipse item exercitum injuriosum Medorum aberce
Hac civitate, ut tibi populi in lætitia
Vere ineunte claras mittant hecatombas
Delectari cithara, & hilari convivio,
Pæanumque choris vociferationibusque tuum circum altare.
Profecto enim ego timeo, stultitiam intuens
Et seditionem Græcorum populi-corruptricem. Sed tu Phœbe
Propitius nostram hanc custodi civitatem.
Veni quidem enim ego & in Siculam aliquando terram;
Venique in Eubœæ vitiferum solum,
Spartamque Eurotæ arundiniferi claram urbem:
Et me excipiebant alacriter omnes advenientem:
Sed nulla mihi oblectatio in præcordia venit illarum:
Adeo nihil sane erat carius aliud patria.
Numquam mihi cura recentior alia occurrat
Præ amabili sapientia: sed hanc semper habens
Oblecter cithara, & saltatione, & carmine:
Et cum bonis bonam habeam mentem.
Neque quemquam externum offendens factis improbis.

Ne-

Νόσφι μεριμνάων εὐφροσύνως διάγειν
Τερπομένους· τηλοῦ δὲ κακὰς ἀπὸ κῆρας ἀμύναι,
Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ θανάτοιο τέλος.
Χρὴ Μουσῶν θεράποντα καὶ ἄγγελον, εἴτι περισσὸν
Εἰδείη σοφίης, μὴ φθονερὸν τελέθειν,
Ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύναι, ἄλλα δὲ ποιεῖν.
Τί σφιν χρήσηται μοῦνος ἐπιστάμενος;
Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην,
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος.
Αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
Τῆσδε πόλευς, ἵνα σοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ
Ηρος ἐπερχομένου, κλειτὰς πέμπωσ' ἑκατόμβας,
Τερπόμενοι κιθάρῃ, καὶ ἐρατῇ θαλίῃ,
Παιάνων τε χοροῖς ἰαχαῖσί τε σὸν περὶ βωμόν.
Η γὰρ ἔγωγε δέδοικ', ἀφραδίην ἐσορῶν
Καὶ στάσιν Ελλήνων λαοφθόρον. ἀλλὰ σὺ Φοῖβε
Ιλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν.
Ηλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελὴν ποτε γαῖαν,
Ηλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον,
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ·
Καί μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον.
Αλλ' οὔτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων.
Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.
Μὴ ποτέ μοι μελέδημα νεώτερον ἄλλο φανείη
Αντ' ἐρατῆς σοφίης, ἀλλὰ τόδ' αἰὲν ἔχων
Τερποίμην φόρμιγγι, καὶ ὀρχηθμῷ, καὶ ἀοιδῇ,
Καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον.
Μήτε τινὰ ξεῖνον δηλεύμενος ἔργμασι λυγροῖς,

Neque quemquam civium, sed justus exsistens;
Tuam ipsius mentem oblecta: morosorum vero civium
Alius tibi male, alius melius dicet.
Bonos alius valde vituperat, alius laudat;
Malorum vero mentio fit nulla.
Hominum autem inculpatus super terram est nullus!
Sed cui melius [est?] cujus non pluribus cura est.
Nullus hominum neque erit, neque ortus est,
Qui omnibus placens descendat in [domum] Plutonis.
Neque enim qui mortalibus & immortalibus imperat,
Jupiter Saturnius, hominibus omnibus placere potest.
Torno & amussi & gnomone virum oracula consulentem
Rectius oportet Cyrne observare;
Cui nempe [in] Pithone deus, respondens sacerdoti,
Vaticinium significaverit pingui ex adyto.
Nec quicquam enim addens, ullum remedium inveneris;
Neque auferens, a diis delictum profugeris.
Rem passus sum morte indigna nihil inferiorem,
Sed aliarum omnium [rerum] Cyrne molestissimam:
Amici me prodiderunt. ego vero inimicos accedens,
Videbo & eorum, quamnam habeant, mentem.
Bos mihi super lingua forti pede calcitrando insistens,
Prohibet garrire, etiam scientem,
Cyrne: tamen, quod fatum [est] pati, non licet effugere.
Quod vero fatum [est] pati, non timeo pati.
In valde durum malum venimus: ubi maxime

Cyr-

Μήτε τιν' ἐνδήμων, ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν,
Τὴν σαυτοῦ φρένα τέρπε· δυσηλεγέων δὲ πολιτῶν
Ἄλλός τις σὲ κακῶς, ἄλλος ἄμεινον ἐρεῖ.
Τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλος μάλα μέμφεται, ἄλλος ἐπαινεῖ·
Τῶν δὲ κακῶν μνήμη γίγνεται οὐδεμία.
Ἀνθρώπων δ' ἄψεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδείς,
Ἀλλ' ὧ * λώϊον, ὃ μὴ πλεόνεσσι μέλει.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ἔσεται, οὔτε πέφυκεν,
Ὅστις πᾶσιν ἁδὼν δύσεται εἰς ἀΐδου·
Οὐδὲ γὰρ, ὃς θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
Ζεὺς Κρονίδης, θνητοῖς πᾶσιν ἁδεῖν δύναται.
Τόρνου καὶ στάθμης καὶ γνώμονος ἄνδρα θεωρὸν
Εὐθύτερον χρή μιν Κύρνε φυλασσέμεναι·
Ὧιτινί κεν Πυθῶνι θεὸς, χρήσας ἱερεία,
Ὀμφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου.
Οὔτε τι γὰρ προσθεὶς, οὐδέν κε τι φάρμακον εὕροις·
Οὔτ' ἀφελὼν, πρὸς θεῶν ἀμπλακίην προφύγοις.
Χρῆμ' ἔπαθον θανάτου μὲν ἀεικέος οὔ τι κάκιον,
Τῶν δ' ἄλλων πάντων Κύρν' ἀνιηρότατον·
Οἵ με φίλοι προὔδωκαν, ἐγὼ δ' ἐχθροῖσι πελασθεὶς
Εἰδήσω καὶ τῶν, ὅντιν' ἔχουσι, νόον.
Βοῦς μοι ἐπὶ γλώσσης κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων
Ἴσχει κωτίλλειν, καίπερ ἐπιστάμενον,
Κύρν'· ἔμπης δ', ὅ τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔσθ' ὑπαλύξαι.
Ὅττι δὲ μοῖρα παθεῖν, οὔ τι δέδοικα παθεῖν.
Ἐς πολὺ * ἄρρηκτον κακὸν ἥκομεν· ἔνθα μάλιστα

Cyrne ambos fatum corripiat mortis.
Qui vero ſeneſcentes contemnunt parentes,
Horum quidem locus Cyrne modicus eſt.
Neque quemquam adjuva tyrannum, ſub ſpe lucro [id] fore;
Neque occide, deorum fœdera iniens.
Quomodo nobis ſuſtinuit ad tibicinem canere
Animus; terræ autem moderator apparet ex foro,
Quæ nutrit frugibus, in conviviis geſtantes
Flaviſque comis purpureas coronas.
Sed agedum [o] Scytha, tonde comam, ſeda comiſſationem:
Luge vero ſuaveolentem locum pereuntem.
Fide opes perdidi, diffidentia autem ſervavi:
Conſilium vero difficile eſt amborum.
Omnia illa in corvis & in corruptione [ſunt:] neque quis nobis
Autor immortalium Cyrne deorum beatorum;
Sed virorum vis, & lucra multa, & injuria,
Multis ex bonis in calamitatem protruſerunt.
Duæ ſane [ſunt] potus labes miſeris mortalibus;
Sitis membra reſolvens, & inebriatio difficilis.
Horum vero per medium verſabor; neque mihi perſuadebis,
Neque quidquam non potare, neque nimis inebriari.
Vinum mihi in reliquis quidem placet, in uno autem diſplicet,
Quando [ſcilicet] armans me, virum contra inimicum agit.
Sed quando ſupra exſiſtens, infra fit,
Tunc domum ito, intermiſſo potu:
Bene quidem conſtitutum virum male conſtituere, facile eſt:

Be-

Κύρνε σὺν ἀμφοτέρους μοῖρα λάβοι θανάτε.
Οἵ δ' ἀπογηράσκοντας ἀτιμάζουσι τοκῆας,
Τούτων τοι χώρη Κύρν' ὀλίγη τελέθει.
Μήτε τιν' αὖξε τύραννον ἐπ' ἐλπίσι κέρδεος εἵναι,
Μήτε κτεῖνε, θεῶν ὅρκια συνθέμενος.
Πῶς ἡμῖν τέτληκεν ὑπ' αὐλητῆρος ἀείδειν
Θυμός; γῆς δ' οὖρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς,
Ἥτε τρέφει καρποῖσιν, ἐν εἰλαπίναις φορέοντας
Ξανθῇσίν τε κόμαις πορφυρέους στεφάνους.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, Σκύθα, κεῖρε κόμην, ἀπόπαυε δὲ κῶμον,
Πένθει δ' εὐώδη χῶρον ἀπολλύμενον.
Πίστει χρήματ' ὄλεσσα, ἀπιστίῃ δ' ἐσάωσα.
Γνώμη δ' ἀργαλέη γίγνεται ἀμφοτέρων.
Πάντα τάδ' ἐν κοράκεσσι καὶ ἐν φθορᾷ· οὐδέ τις ἡμῖν
Αἴτιος ἀθανάτων Κύρνε θεῶν μακάρων·
Ἀλλ' ἀνδρῶν τε βίη, καὶ κέρδεα πολλὰ, καὶ ὕβρις,
Πολλῶν ἐξ ἀγαθῶν ἐς κακότητ' ἔβαλον,
Δισσαί τοι πόσιος κῆρες δειλοῖσι βροτοῖσι,
Δίψα τε λυσιμελὴς, καὶ μέθυσις χαλεπή.
Τούτων δ' αὖ τὸ μέσον στρωφήσομαι, οὐδέ με πείσεις,
Οὔτε τι μὴ πίνειν, οὔτε λίην μεθύειν.
Οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται· ἓν δ' ἀχάριστος,
Εὖτ' αὖ θωρήξας μ' ἄνδρα πρὸς ἐχθρὸν ἄγοι.
Ἀλλ' ὁπόταν καθύπερθεν ἐὼν, ὑπένερθε μένηται,
Τουτάκις οἴκαδ' ἴμεν παυσάμενον πόσιος.

Bene quidem conſtitutum virum, male conſtituere, facile eſt:
  Bene vero conſtituere male conſtitutum, difficile [eſt.]
Calcibus inſulta populo fatuo, percuteque ſtimulo
  Acuto, & jugum grave circumpone:
Non enim umquam invenies populum, domini amantem adeo,
  Hominum quotquot ſol aſpicit.
Jupiter virum perdat cæleſtis, qui ſodalem
  Mollia garriens fallere vult.
Suavia quidem & prius, ſed multo meliora quam nunc:
  Quia miſeris nulla eſt gratia.
Sæpe civitas hæc per rectorum nequitiam,
  Velut navis inclinata, ſecus terram cucurrit.
Amicorum vero ſi quidem quis videt me aliquid adverſi habentem,
  Cervicem avertens, neque videre vult:
Si vero quidpiam mihi alicunde boni, qualia ſæpe contingunt viro;
  Multas ſalutationes & amicitias habeo.
Amici me produnt, & non volunt quidquam dare,
  Viris apparentibus: ſed ego ultronea
Serotinaque egredior, & matutina rurſus ingredior,
  Cum gallorum vox [auditur] expergiſcentium.
Multis inutilibus Deus dat viris divitias
  Bonas: qui neque ſibi melior quidquam exſiſtens,
Neque amicis. virtutis autem magna gloria numquam peribit.
  Bellator enim vir terram & urbem ſervaverit.
In me deinde cadat magnum cælum latum ſuperne
  Æreum, hominum metus antiquorum.
Si non ego illis quidem auxiliabor, qui me amant;

Sed

Εὖ μὲν κείμενον ἄνδρα κακῶς θέμεν, εὐμαρές ἐστιν·
  Εὖ δ' θέμεν τὸ κακῶς κείμενον, ἀργαλέον.
Λὰξ ἐπίβα δήμῳ κενεόφρονι, τύπτε δ' κέντρῳ
  Ὀξέϊ, καὶ ζεύγλην δύσλοφον ἀμφιτίθει.
Οὐ γὰρ ἔθ' εὑρήσεις δῆμον φιλοδέσποτον ὧδε
  Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ζεὺς ἄνδρ' ἐξολέσειεν ὀλύμπιος, ὃς τὸν ἑταῖρον
  Μαλθακὰ κωτίλλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει.
Ηδέα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώϊα * ἢ νυῦ·
  Τοὔνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστὶ χάρις.
Πολλάκις ἡ πόλις ἥδε δι' ἡγεμόνων κακότητα,
  Ὥσπερ κεκλιμένη ναῦς, παρὰ γῆν ἔδραμε.
Τῶν δ' φίλων εἰ μέν τις ὁρᾷ μέ τι δεινὸν ἔχοντα,
  Αὐχέν' ἀποστρέψας, οὐδ' ἐσορᾶν ἐθέλει·
Ην δέ τι μοι ποθὲν ἐσθλὸν, ἃ πολλάκι γίγνεται ἀνδρὶ,
  Πολλοὺς ἀσπασμοὺς καὶ φιλότητας ἔχω.
* Οἵ με φίλοι προδιδοῦσι, καὶ οὐκ ἐθέλουσί τι δοιῶαι
  Ανδρῶν φαινομένων· ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτη
Εσπερίη τ' ἔξειμι, καὶ ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,
  Ημος ἀλεκτρυόνων φθόγγος ἐγειρομένων.
Πολλοῖς ἀχρήστοισι θεὸς διδοῖ ἀνδράσιν ὄλβον
  Εσθλὸν, ὃ οὐθ' αὐτῷ βέλτερος οὐδὲν ἐὼν,
Οὔτε φίλοις· ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος οὔποτ' ὀλεῖται·
  Αἰχμητὴς γὰρ ἀνὴρ γῆν τε καὶ ἄστυ σάοι.
Εν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
  Χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα παλαιγενέων,
Εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω, οἵ με φιλεῦσι·

Sed inimicis molestia & magnum nocumētum ero.

Vinum, partim quidem te laudo, partim vero te culpo. nec tamen te omnino
Neque umquam odisse, neque amare possum.

Bonum & malum es: quis te quidem vituperaverit?
Quis vero laudaverit, mediocrem habens sapientiam?

Bibe vinum, quod mei verticis Taygeti
Vites tulerunt, quas plantavit senex
Montis in clivis, diis carus Theotimus,
Ex plataneto frigidam aquam inducens.
Ex quo bibens quidem, graves dissipabis curas;
Potus vero, eris multo alacrior.

Pax & divitiæ habeant civitatem, ut cum aliis
Comisser: malum enim non amo bellum.

Neque nimis præconi aurem præbe longe late vociferanti:
Non enim paterna pro terra pugnamus.
Sed turpe [est] presentem & velocibus insidentem
Equis, non bellum lacrymosum intueri.

Heu mihi ob ignaviam; Cerynthus enim periit;
Lelantique bonum tondetur vinetum:
Boni exsulant, civitatem vero mali administrant:
Ut Cypsellizon Jupiter perdat genus.

Consilio vero nil melius vir habet in seipso;
Neque inconsiderantia Cyrne [quidquam] pejus.

Cyrne ne viris per omnia mortalibus succense,
Expendens quod mentem, qualem quisque, habes
Ipse in pectoribus, & facta: & justo
Et injusto magnum damnum mortalibus inest.

Est

Τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.
Οἶνε, τὰ μέν σ' αἰνῶ, τὰ δὲ μέμφομαι· οὐδέ σε πάμπαν
Οὔτέ ποτ' ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι.
Ἐσθλὸς καὶ κακὸς ἐσσί· τίς ἄν σέ γε μωμήσαιτο;
Τίς δ' ἂν ἐπαινήσῃ, μέτρον ἔχων σοφίης;
Πῖν' οἶνον, τὸν ἐμῆς κορυφῆς * αἱ Ταϋγέτοιο
Ἄμπελοι ἤνεγκαν, τὰς ἐφύτευσ' ὁ γέρων
Οὔρεος ἐν βήσσῃσι θεοῖσι φίλος Θεότιμος,
Ἐκ πλατανιστοῦντος ψυχρὸν ὕδωρ ἐπάγων.
Τοῦ πίνων, ἀπὸ μὲν χαλεπὰς σκεδάσεις μελεδῶνας,
Θωρηχθεὶς δ' ἔσεαι πολλὸν ἐλαφρότερος.
Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν, ὄφρα μετ' ἄλλων
Κωμάζοιμι· κακοῦ δ' οὐκ ἔραμαι πολέμου.
Μηδὲ λίην * κήρυκος ἀν' οὖς ἔχε μακρὰ βοῶντος.
Οὐ γὰρ πατρῴας γῆς πέρι μαρνάμεθα.
Ἀλλ' αἰσχρὸν παρεόντα καὶ ὠκυπόδων ἐπιβάντα
Ἵππων, μὴ πόλεμον δακρυόεντ' ἐσιδεῖν.
Οἴμοι ἀναλκίης· ἀπὸ μὲν Κήρινθος ὄλωλε,
Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ φεύγουσι, πόλιν δὲ κακοὶ διέπουσιν.
Ὡς κυψελίζον Ζεὺς ὀλέσειε γένος.
Γνώμης δ' οὐδὲν ἄμεινον ἀνὴρ ἔχει αὐτὸς ἐν αὐτῷ,
Οὐδ' ἀγνωμοσύνης Κύρν' ἀνιηρότερον.
Κύρνε μὴ ἀνδράσι πάντα καταθνητοῖς χαλεπαίνειν,
Γιγνώσκων ὡς νοῦν, οἷον ἕκαστος, ἔχεις
* Αὐτὸς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἔργματα· τῶν τε δικαίων,
Τῶν τ' ἀδίκων, μέγα κεν πῆμα βροτοῖσιν ἐπῇ.

Est aliud quidem pejus, aliud vero melius factum cujusque:
Nullus vero hominum ipse [per] omnia, sapiens.
Quisquis impensam servat, pecunias captans,
Clarissimam virtutem apud intelligentes habet.
Si enim perspicere vitæ finem liceret, quanto [tempore] quis
Emenso in [domum] Plutonis transiturus esset;
Par esset [eum] qui quidem plus temporis fatum exspectaret,
Parcere magis huic quam haberet vitæ.
Jam vero non licet: quod sane & mihi magnum luctum excitat:
Et mordeor mentem, & dupliciter animum habeo.
In trivio consisto: duæ sunt ante viæ mihi:
Considero, harum utram ingrediar priorem.
Aut nihil expendens, teram vitam in miseria:
Aut vivam jucunde, opera faciens pauca.
Vidi enim ego qui parceret, & numquam ventri
Cibum liberaliorem, dives exsistens, daret:
Verum prius quam perfecisset, descendit domum Plutonis intra,
Opes vero [is] hominum, qui in [eas] incidit, accepit:
Adeo ut intempestive laboraret, & non daret ut vellet quis.
Novi vero alium, qui erat ventri indulgens:
Facultates quidem dilapidavit: dicebat .n. Vivo mentem oblectans:
Mendicat vero [apud] amicos omnes, ubi aliquem viderit.
Sic [o] Democles, pro facultatibus optimum omnium
Sumptum facere, & curam habere.

Ne-

Εστι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δ' ἄμεινόν γ' ἔργον ἑκάστου·
  Οὐδεὶς δ' ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός.
Οστις ἀνάλωσιν τηρεῖ, καὶ χρήματα θηρῶν,
  Κυδίστην ἀρετὴν τοῖς συνιεῖσιν ἔχει.
Εἰ μὲν γὰρ κατιδεῖν βιότου τέλος ἦν, ὁπόσον τις
  Ημελλ' ἐκτελέσας εἰς ἀίδαο περᾶν,
Εἰκὸς ἂν ἦν, ὃς μὲν πλείω χρόνον αἶσαν ἔμιμνε,
  Φείδεσθαι μᾶλλον τοῦτον * ὃν εἶχε βίον.
Νῦν δ' οὐκ ἔστιν, ὃ δὴ καὶ ἐμοὶ μέγα πένθος ὄρωρε,
  Καὶ δάκνομαι ψυχήν, καὶ δίχα θυμὸν ἔχω·
Εν τριόδῳ δ' ἕστηκα· δύ' εἰσὶ δὲ πρόσθεν ὁδοί μοι·
  Φροντίζω, τούτων ἥντιν' ἴω προτέρην·
Η μηδὲν δαπανῶν τρύχω βίον ἐν κακότητι,
  Η ζώω τερπνῶς, ἔργα τελῶν ὀλίγα.
Εἶδον μὲν γὰρ ἔγωγ', ὃς ἐφείδετο, κοὔποτε γαστρὶ
  Σῖτον ἐλεύθερον, πλούσιος ὤν, ἐδίδου·
Αλλὰ πρὶν ἐκτελέσαι, κατέβη δόμον ἄϊδος εἴσω·
  Χρήματα δ' ἀνθρώπων οὐπιτυχὼν ἔλαβεν·
Ωστ' ἐς ἄκαιρα πονεῖν, καὶ μὴ δόμεν ᾧ κ' ἐθέλοι τις.
  Εἶδον δ' ἄλλον, ὃς ἦν γαστρὶ χαριζόμενος.
Χρήματα μὲν διέτριψεν, ἔφη δ', Υπάγω φρένα τέρψας·
  Πτωχεύει δὲ φίλους πάντας, ὅπου τιν' ἴδῃ.
Οὕτω Δημόκλεις, κατὰ χρήματ' ἄριστον ἁπάντων
  Τὴν δαπάνην θέσθαι, καὶ μελέτην ἐχέμεν·

Οὔτε

Neque enim cum prælaboraveris, alii laborem
[tuum] impertieris;
Neque mendicans, servitutem finieris:
Neque si senectus venerit, opes omnes effluxerint:
Nam in isto genere opes optimum [est] habere
Si enim dives es, multi [sunt tibi] amici: si vero pauper sis,
Pauci. nec jam similiter ipse vir bonus [est.
Parcere quidem melius est: quoniam nec mortuum luget
Quisquam, si non videt opes relictas.
Paucis hominum virtus & pulchritudo obvenit:
Beatus [est] qui hæc ambo sortitus est.
Omnes quidem [eum] colunt simul æquales; quique pares ei sunt,
Cedunt loco, quique seniores [sunt.]
Non possum voce suavi canere, velut luscinia:
Etenim superiori nocte ad comissationem ivi.
Neque tibicinem causor: sed me sodalis
Deserit, sapientiæ non indigens
Prope tibicinem canam, istic constitutus
Dexter, immortales deos precans.
Eo ad amussim rectam viam, neutram in partem
Inclinans: oportet enim me recta omnia cogitare.
Patriam ornabo opimam civitatem, neque ad populum
Versus, neque iniquis viris obediens.
Hinnulum ex cervo leo ut viribus confidens,
Pedibus comprehendens, sanguinem non bibi.
Murosque altos conscendens civitatem non diripui:
Jungensque equos currum non inscendi:
Agens vero non egi, & non finivi finiens;
Faciensque non feci, perfecique non perficiens.

Igna-

Οὔτε γὰρ ἂν προκαμὼν ἄλλῳ * κάματον μεταδοίης,
Οὔτ' ἂν πτωχεύων δουλοσύνην τελέοις·
Οὐδ' εἰ γῆρας ἵκοιτο, τὰ χρήματα πάντ' ἀποδραίη.
Ἐν δὲ τοιῷδε γένει χρήματ' ἄριστον ἔχειν·
Εἰ μὲν γὰρ πλουτεῖς, πολλοὶ φίλοι· ἢν δὲ πένηαι,
Παῦροι· * κοὐκέθ' ὁμῶς αὐτὸς ἀνὴρ ἀγαθός.
Φείδεσθαι μὲν ἄμεινον· ἐπεὶ οὐδὲ θανόντ' ἀποκλαίει
Οὐδεὶς, ἢν μὴ ὁρᾷ χρήματα λειπόμενα.
Παύροις ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ κάλλος ὀπηδεῖ·
Ὄλβιος ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχεν· *
Πάντες * μὲν τιμῶσιν ὁμῶς ἴσοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν
* Εἴκουσιν χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
Οὐ δύναμαι φωνῇ λιγύρ' ἀδέμεν, ὥσπερ ἀηδών·
Καὶ γὰρ τὴν προτέραν νύκτ' ἐπὶ κῶμον ἔβην.
Οὐδὲ τὸν αὐλητὴν προφασίζομαι, ἀλλά μ' ἑταῖρος
Ἐκλείπει, σοφίης οὐκ ἐπιδευόμενος.
Ἐγγύθεν αὐλητῆρος ἀείσομαι, ὧδε καταστὰς
Δεξιὸς, ἀθανάτοις θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδὸν, οὐδετέρωσε
Κλινόμενος· χρὴ γάρ μ' ἄρτια πάντα νοεῖν.
Πατρίδα κοσμήσω λιπαρὴν πόλιν, οὔτ' ἐπὶ δήμῳ
* Τρέψας, οὔτ' ἀδίκοις ἀνδράσι πειθόμενος.
Νεβρὸν ὑπ' ἐξ ἐξάφοιο λέων ὣς ἀλκὶ πεποιθὼς,
Ποσσὶ καταμάρψας, αἵματος οὐκ ἔπιον.
Τειχέων δ' ὑψηλῶν ἐπιβὰς πόλιν οὐκ ἀλάπαξα·
Ζευξάμενος δ' ἵππους, ἅρματος οὐκ ἐπέβην.
Πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσσα τελέσσας·
Δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.

Δει-

Ignavis vero benefacienti duo [ſunt] mala : nam ſe ſuis
Privabit multis & gratia nulla [habebitur.]
Si quo affectus a me beneficio magno , non gratiam habes ,
Egens noſtras iterum adeas domos.
Donec quidem ipſe bibi ex fonte profundo,
Suavis mihi videbatur & pulchra eſſe aqua:
Modo vero jam turbatus eſt, aqua vero commiſcetur limo:
Alio fonte bibam aut fluvio.
Ne umquam laudes prius quam noveris virum clare,
Ingenium, & modum, & mores qualis ſit.
Multi ſane fucatos fallaces mores habentes,
Occultant, induentes animum diurnum.
Horum vero indicat omnium tempus mores cujuſque.
Etenim ego mentem longe jam extra perrexi;
Prævenique laudans , priuſquam tuos per omnia didiciſſem
Mores: nunc autem jam, navis velut, longe diſcedo.
Quæ vero virtus [eſt] bibentem, vini præmium reportare?
Sæpe ſane vincet & malus virum bonum.
Nullus hominum , quem poſtquam tandem terra texerit,
Inque erebum deſcenderit domumque Proſerpinæ,
Oblectatur, neque lyram neque tibiam audiens ,
Neque Bacchi dona tollens:
Hæc intuens , corde voluptatem percipiam , donec levia
Genua, & caput intremulus proferam.
Ne mihi vir ſit lingua amicus, ſed magis re ipſa:
Utrumque, & manibus properet, & opibus:
Ne-

Δειλοῖς δ' εὖ ἔρδοντι δύω κακά· τῶν τε γὰρ αὐτοῦ
Χηρώσει πολλῶν, καὶ χάρις οὐδεμία.
Εἴ τι παθὼν ἀπ' ἐμεῦ ἀγαθὸν μέγα, μὴ χάριν οἶδας,
Χρήζων ἡμετέρους αὖθις ἵκοιο δόμους.
Εστε μὲν αὐτὸς ἔπινον ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
Ηδύ τι μοι ἐδόκει καὶ καλὸν * εἶμεν ὕδωρ·
Νῦν δ' ἤδη τεθόλωται, ὕδωρ δ' ἀναμίσγεται ὕδει·
Αλλης δὴ κρήνης πίομαι ἢ ποταμοῦ.
Μή ποτ' ἐπαινέσῃς, πρὶν ἂν εἰδῇς ἄνδρα σαφηνέως,
Οργὴν * ῥυθμὸν καὶ τρόπον ὅστις ἂν ᾖ.
Πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες,
Κρύπτουσ', ἐνθέμενοι θυμὸν ἐφημέριον·
Τούτων δ' ἐκφαίνει πάντων χρόνος ἦθος ἑκάστου·
Καὶ γὰρ ἐγὼ γνώμης πολλὸν ἄρ' ἐκτὸς ἔβην·
Εφθην δ' αἰνήσας πρίν σου κατὰ πάντα δαῆναι
Ηθεα· νῦν δ' ἤδη, ναῦς ἅθ', ἑκὰς διέχω.
Τίς δ' ἀρετὴ πίνοντ' ἐπιοίνιον ἆθλον ἑλέσθαι;
Πολλάκι τοι νικᾷ καὶ κακὸς ἄνδρ' ἀγαθόν.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὃν ἐπεί ποτε γαῖα καλύψῃ,
Εἴς τ' ἔρεβος καταβῇ δῶμά τε Περσεφόνης,
Τέρπεται, οὔτε λύρης οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων,
Οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἐσαειράμενος.
Ταῦτ' ἐσορῶν, * κραδίῃ εὖ πείσομαι, ὄφρα τ' ἐλαφρὰ
Γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρομέως προφέρω.
Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ·
Χερσίν τε σπεύδοι χρήμασί τ' ἀμφότερα·

Μηδὲ

Neque inter pocula verbis meam mentem oblectet:
Sed faciens appareat, si quid possit, bonum.
Nos vero in conviviis carum deponamus animum,
Ut insuper oblectationis opera amabilia ferat.
Statim enim, tamquam cogitatio, præterit splendida pubertas:
Neque equarum impetus est velocior,
Quæ quidem virum ferunt hastivibrum in laborem virorum
Præcipites, farriferro oblectatæ campo.
Bibe, cum bibunt [alii ;] cum quidem animo mœstus fueris,
Nemo hominum norit te gravatum.
Interdum quidem patiens mœrebis, interdumque faciens
Gaudere potes, aliasque alius vir.
Si institueris [o] Academe amabilem hymnum canere,
Præmium autem in medio puer pulchrum florem habens,
Tibique sit & mihi de sapientia certantibus;
Cognoveris quanto asinis præstantiores [sint] muli.
Cum vero sol quidem in æthere solidungulos equos
Jam admoverit, medium diem habens,
A cœna cessemus [& eamus] quo quem animus jubet,
Variis bonis ventri satisfacientes:
Gutturniumque statim foras ferat, coronas vero intro
Formosa agilibus manibus Lacæna puella.
Virtus vero præmium inter homines optimum,
Pulcherrimumque reportatu est viro sapienti.
Commune vero bonum hoc civitatique omnique populo,

Quis-

Μηδέ παρὰ κρητῆρσι λόγοισιν ἐμὴν φρένα τέρποι,
  Αλλ' ἕρδων φαίνοιτ', εἴ τι δύναιτ' ἀγαθόν.
Ημεῖς δ' ἐν θαλίῃσι φίλον καταθώμεθα θυμὸν,
  Οφρ' ἔτι τερπωλῆς ἔργ' ἐρατεινὰ φέρῃ.
Αἶψα γὰρ, ὥστε νόημα, παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη,
  Οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη,
Αἵτε περ ἄνδρα φέρουσι δορυσσόον ἐς πόνον ἀνδρῶν
  Λάβρως, πυροφόρῳ τερπόμεναι πεδίῳ.
Πῖν', ὁπόταν πίνωσιν· ὅταν τοὶ θυμὸν ἀσηθῇς,
  Μηδεὶς ἀνθρώπων γνῷ σε βαρυνόμενον.
Αλλοτέ τοι πάσχων ἀνιήσεαι, ἄλλοτε θ' ἕρδων
  Χαιρήσειν δύνασαι, ἄλλοτέ τ' ἄλλος ἀνήρ.
* Εἰ θείης Ακάδημε ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν,
  Αθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς * καλὸν ἄνθος ἔχων,
Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι * δηρισάντοιν,
  Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι.
Ημος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
  Αρτι παραγγέλλει, μέσσατον ἦμαρ ἔχων·
Δείπνου δὴ λήγοιμεν, ὅπου τινὰ θυμὸς ἀνώγει,
  Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι·
Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι, στεφανώματα δ' εἴσω
  Εὐειδὴς ῥαδιναῖς χερσὶ Λάκαινα κόρη.
Η δ' ἀρετὴ τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον,
  Κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ σοφῷ.
Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,

Οστις

Quisquis vir passis pedibus inter propugnatores
stat.
Communiter item hominibus præcepta dabo, ut
quis pubertatis
Nitidum florem habens, & mentibus bona cogitet:
De suis possessionibus bene sibi facere [oportet:]
non enim repubescere
Bis datur a diis, neque fuga mortis
Mortalibus hominibus: gravis autem senectus coarguit
Perniciosa, caputque apprehendit summum.
Quam beatus fortunatusque & felix [est,] quisquis expers
Laborum, in Plutonis domum nigram descendit:
Priusquam inimicos consternare & superare vi licuerit,
Examinareque amicos, quamnā habeant mentem.
Statim mihi per quidem corpus fluit immensus
sudor;
Consternor vero intuens florem juventutis,
Jucundum simul & pulchrum: quia diutius debebat esse.
Verum brevis est, velut somnium,
Adolescentia pretiosa: sed perniciosa & deformis
Confestim super caput senectus pendet.
Numquam inimicis sub jugum cervicem ponam
Grave, neque si mihi Tmolus instet capiti.
Ignavis sane [in] malis vaniores luctus sunt:
Proborum vero semper actiones rectiores.
Facilisque actio inter homines, militiæ:
Boni autem difficilis, Cyrne, est conatus.
Confide animE malis pariter intoleranda passus:
Improborum sane cor est citatius.
Neque tu infectas ob res dolorem augens
Ode-

Ὅστις ἀνὴρ διαβὰς ἐν * προμάχοισι ἔνι.
Ξυνὸν δ' ἀνθρώποις ὑποθήσομαι, ὄφρα τὶς ἥβης
  Ἀγλαὸν ἄνθος ἔχων, καὶ φρεσὶν ἐσθλὰ νοῇ·
Τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν· οὐ γὰρ ἀνηβᾶν
  Δὶς πέλεται πρὸς θεῶν, οὐδὲ λύσις θανάτου
Θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἐλέγχει
  Οὐλόμενον, κεφαλῆς δ' ἅπτεται ἀκροτάτης.
Ὡς μάκαρ ὁ δαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὅστις ἄπει-
    ρος
  Ἄθλων, εἰς ᾅδου δῶμα μέλαν κατέβη·
Πρίν τ' ἐχθροὺς πτῆξαι καὶ ὑπερβῆναί περ ἀνάγ-
    κῃ,
  Ἐξετάσαι τε φίλους, ὅντιν' ἔχουσι νόον.
Αὐτίκα μοὶ κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἄσπετος ἱδρὼς,
  Πτοιοῦμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης,
Τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλόν· ἐπεὶ πλέον ὤφελεν εἶ-
    ναι,
  Ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ
Ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' οὐλόμενον καὶ ἄμορφον
  Αὐτίχ' ὑπὲρ κεφαλῆς γῆρας ὑπερκρέμαται.*
Οὔποτε τοῖς ἐχθροῖσιν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσω
  Δύσλοφον, οὐδ' εἴ μοι Τμῶλος ἔπεσι κάρῃ.
Δειλοῖς τοι κακότητι ματαιότεραι γόοι εἰσὶ,
  Τῶν δ' ἀγαθῶν αἰεὶ πρήξιες ἰθύτεραι.
Ῥηϊδίη * τε πρῆξις ἐν ἀνθρώποις κακότητος·
  Τοῦ δ' ἀγαθοῦ χαλεπὴ Κύρνε πέλει παλά-
    μη.
Τόλμα * θυμὲ κακοῖσιν ὁμῶς ἄτλητα πεπον-
    θώς·
  Δειλῶν τοι κραδίη γίγνεται ὀξυτέρη.
Μηδὲ σύ γ' ἀπρήκτοισι ἐπ' ἔργμασιν ἄλγος ἀέ-
    ξων

Oderis, neque ægre feras: neque amicos molestia affice,
Neque inimicos exhilara. Deorum enim fatata dona
Non facile mortalis vir effugerit;
Neque nigræ descendens in fundum paludis,
Neque cum ipsum habuerit tartarus tenebrosus.
Virum sane est bonum difficillimum fallere,
Ut in mea mente Cyrne olim judicatum est.
Jucunda quidem & prius, verum multo melius nunc:
Quoniam ignavis nulla est gratia.
Amentes homines & stulti, qui quidem vinum
Non bibunt astro & cane incipiente.
Age, cum tibicine juxta-flente ridentes
Bibamus, illius luctibus oblectantes [nos.]
Dormiamus: custodia vero urbis, custodibus curæ erit.
Heu asperam amabilem patriam nostram.
Per Jovem si quis illorum & occultus dormit,
Nostram reprehensionem accipiet moleste.
Nunc sane bibentes oblectemur, pulchra dicentes:
Quæ vero post erunt, hæc diis curæ sint.
Tibi vero ego, ut puero caro, præcepta dabo ipse
Bona: tu vero animo & meatibus hæc immitte.
Numquam festinans facias malum, sed profunda
Tua mente consulta, tuo bonoque animo.
Eorum enim qui pugnant, pugnat animusque mensque:
Consilium vero in bonum & mentem probam ducit:
Sed sermonem quidem hunc omittemus. Cæterum mihi tu
Tibia cane, & Musarum recordabimur ambo.

Ipsæ

Ἔχθει, μηδ᾽ ἄχθου· μηδὲ φίλους αἰνία,
Μηδ᾽ ἐχθροὺς εὔφραινε. θεῶν δ᾽ εἱμαρμένα δῶρα
Οὐκ ἂν ῥηϊδίως θνητὸς ἀνὴρ προφύγοι·
Οὔτ᾽ ἂν πορφυρέης * καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
Οὔθ᾽ ὅταν αὐτὸν ἔχῃ τάρταρος ἠερόεις.
Ἄνδρά τοι ἐς᾽ ἀγαθὸν χαλεπώτατον ἐξαπατῆσαι,
Ὡς ἐν ἐμῇ γνώμῃ Κύρνε πάλαι κέκριται.
Ἠδέα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώϊον ἤδη·
Οὕνεκα τοῖς δειλοῖς ἐδεμί᾽ ἐςὶ χάρις.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτινες οἶνον
Μὴ πίνεσ᾽ ἄςρου καὶ κυνὸς * ἀρχομένε,
Δεῦρο σὺν αὐλητῆρι παρακλαίοντι γελῶντες
Πίνομεν, κείνου κήδεσι τερπόμενοι,
Εὕδωμεν· φυλακὴ δὲ πόλεως φυλάκεσσι μελήσει·
Ἀςυφελῆς ἐρατῆς πατρίδος ἡμετέρης.
* Ναὶ μὰ Δί᾽, εἴ τις τῶνδε καὶ ἐγκεκαλυμμένος εὕδει,
Ἡμέτερον * μῶμον δέξεται ἀργαλέως.
Νῦν μὲν πίνοντες τερπώμεθα, καλὰ λέγοντες.
Ἅσσα δ᾽ ἔπειτ᾽ ἔςαι, ταῦτα θεοῖσι μέλει.
Σοὶ δ᾽ αὖ, οἷά τε παιδὶ φίλῳ, ὑποθήσομαι αὐτὸς
Ἐσθλά· σὺ δ᾽ ἐν θυμῷ καὶ φρεσὶ ταῦτα βάλε.
Μή ποτ᾽ ἐπειγόμενος πρήξῃς κακὸν, ἀλλὰ βαθείῃ
Σῇ φρενὶ βούλευσαι, σῷ ἀγαθῷ τε νόῳ.
Τῶν γὰρ μαργαμένων μάχεται θυμός τε νόος τε·
Βουλὴ δ᾽ εἰς ἀγαθὸν καὶ νόον ἐσθλὸν ἄγει.
Ἀλλὰ λόγον μὲν τοῦτον ἐάσομεν· αὐτὰρ ἐμοὶ σὺ
Αὔλει, καὶ Μουσῶν μνησόμεθ᾽ ἀμφότεροι.

Ipſæ namque hæc dederunt habere grata dona
Tibi & mihi, atque adeo & vicinis.
Timagora, multorum ingenium a longe inſpicienti,
Cognoſcere difficile, etiam ſi ſit ſapiens.
Alii quidem enim vitium tectum habent
Opibus; alii vero virtutem pernicioſa paupertate.
In adoleſcentia vero juxta æqualem melius [eſt] dormire,
Deſiderabilium operum amorem explentem:
Eſtque comiſſantem cum tibicine canere:
His nihil ſane aliud adeſt delectabilius
Viris & fœminis. quid mihi opes & pudor?
Oblectatio vincit omnia cum lætitia.
Dementes homines & ſtulti [ſunt,] qui mortuos
Lugent, non autem pubertatis florem pereuntem.
Oblectare mihi care anime: forſan mox aliqui alii erunt
Viri; ego vero mortuus terra nigra ero.
Cyrne, amicos ad omnes converte varios mores,
Commiſcens ingenium, qualis quiſque natus eſt,
Nunc quidem hunc ſequere, alias vero alius ſis ingenio.
Melior res ſane ſapientia [eſt] vel magna virtute.
Rei infectæ difficillimum eſt finem
Cognoſcere, quomodo ſit eam Deus perfecturus.
Caligo enim extenſa eſt:, & ante id quod futurū eſt,
Non intelligibiles [ſunt] humanæ fines invaliditatis.
Neminem inimicorum vituperabo, bonum exſiſtentem:
Neque item laudabo, ſi malus ſit, amicum.
Sic oportet bonum quidem certe, advertentem, mentem

Fir-

Αὗται γὰρ παῖδ' ἔδωκαν ἔχειν κεχαρισμένα δῶρα
Σοί τε κἀμοί, * καὶ μὴν κ' ἀμφιπερικτίοσι,
Τιμαγόρα πολλῶν ὀργὴν, ἀπάτερθεν ὁρῶντι,
Γιγνώσκειν χαλεπὸν, καί περ ἐόντι σοφῷ.
Οἱ μὲν γὰρ, κακότητα κατακρύψαντες ἔχουσι
Πλούτῳ· τοὶ δ', ἀρετὴν οὐλομένῃ πενίῃ·
Ἐν δ' ἥβῃ παρὰ μὲν ξυνομήλικι κάλλιον εὕδειν,
Ἱμερτῶν ἔργων * ἐξ ἔρον ἱέμενον.
Ἐστι δὲ κωμάζοντα μετ' αὐλητῆρος ἀείδειν·
Τούτων οὐδέν τοι ἄλλ' ἔπι τερπνότερον
Ἀνδράσιν οὐδὲ γυναιξί· τί μοι πλοῦτός τε καὶ αἰδώς;
Τερπωλὴ νικᾷ πάντα σὺν εὐφροσύνῃ.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτε θανόντας
Κλαίουσ', οὐδ' ἥβης ἄνθος ἀπολλύμενον.
Τέρπεό μοι φίλε θυμέ· τάχ' αὖ τινες ἄλλοι ἔσοιντο
Ἄνδρες, ἐγὼ δὲ θανὼν γαῖα μέλαιν' ἔσομαι.
Κύρνε φίλους πρὸς πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
Συμμίσγων ὀργὴν οἷος ἕκαστος ἔφυ.
Νῦν μὲν τῷδ' ἐφέπου, ποτὲ δ' ἀλλοῖος πέλευ ὀργήν·
Κρεῖσσόν τοι σοφίη καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
Πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν
Γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι.
Ὀρφνὴ γὰρ τέταται· πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι
Οὐ ξυνετὰ * θνητῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
Οὐδένα τῶν ἐχθρῶν μωμήσομαι ἐσθλὸν ἐόντα·
Οὐδὲ μὲν αἰνήσω δειλὸν ἐόντα φίλον.
Οὕτω χρὴ τόν γ' ἐσθλὸν, ἐπιστρέψαντα, νόημα

Firmam ſemper habere in finem viro amico.
Populum vero rogat multa ferre gravis: non enim novit
Hoc facere quod tibi non gratum ſit.
Caſtor & Pollux, qui in Lacedæmone divina
Habitatis Eurota pulchrifluo fluvio;
Si umquam conſulam amico malum, ipſe habeam:
Si vero aliquod ille mihi, bis tantum ipſe habeat.
Moleſte mihi animus habet de tua amicitia:
Neque enim odiſſe, neque amare poſſum;
Cognoſcens moleſtum quidem [eſſe,] quando amicus viro fuerit,
Odiſſe; moleſtumque, non volentem, amare.
Speculare igitur nunc alium: mihi quidem nulla neceſſitas [eſt]
Hoc facere: ſuperiorum mihi gratiam repone.
Jam & alis attollor, ut volucris
E lacu magno, virum malum profugiens,
Laqueū abrumpens. tu vero mea amicitia fruſtratus,
Poſtea noſtram cognoſces prudentiam:
Quiſquis tibi conſuluit de me, & te juſſit
Abire, relinquentem noſtram amicitiam.
Injuria & Magnetas perdidit, & Colophonem,
Et Smyrnam: omnino Cyrne & vos perdet.
Ad probationem vero veniens, attritusque plumbo,
Aurum excoctum exſiſtens, probus omnibus eris.
Heu me miſerum! etenim ludibrium quidem inimicis,
Amicis vero labor, infelicia paſſus, fui.
Cyrne, qui prius boni [erant,] nunc contra mali [ſunt] :quique mali,
Nunc boni. quis poſſet hæc ſuſtinere, intuens
Bonos quidem contemptiores eſſe, pejores vero ſortitos

Ho-

Εμπεδον αἰὲν ἔχειν ἐς τέλος ἀνδρὶ φίλῳ,
Δῆμον δ' * ἄξια πολλὰ φέρειν βαρύς· οὐ γὰρ ἐπίσῃ
Τοῦθ' ἔρδειν ὅ τι σοι μὴ καταθύμιον ᾖ.
Κάστορ καὶ Πολύδευκες, οἳ ἐν Λακεδαίμονι δίῃ
* Ναίετε Εὐρώτα καλλιρέῳ ποταμῷ·
Εἴ ποτε βουλεύσαιμι φίλῳ κακὸν, αὐτὸς ἔχοιμι·
Εἰ δέ τι κεῖνος ἐμοὶ, δὶς τόσον αὐτὸς ἔχοι.
Αργαλέως μοι θυμὸς ἔχει περὶ σῆς φιλότητος·
Οὔτε γὰρ ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι·
Γιγνώσκων χαλεπὸν μὲν, ὅταν φίλος ἀνδρὶ γένηται,
Εχθαίρειν· χαλεπὸν δ', οὐκ ἐθέλοντα, φιλεῖν·
Σκέπτεο δὴ νῦν ἄλλον. ἐμοίγε μὴ οὔτις ἀνάγκη
Τοῦθ' ἔρδειν· τῶν μοι πρόσθε χάριν τίθεσο.
Ηδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι, ὥστε πετεινὸν
Εκ λίμνης μεγάλης, ἄνδρα κακὸν προφυγὼν,
Βρόγχον ἀπορρήξας· σὺ δ' ἐμῆς φιλότητος ἁμαρτὼν,
Υστερον ἡμετέρην γνώσῃ ἐπιφροσύνην·
Οστις σοι βούλευσεν ἐμεῦ πέρι, καί σ' ἐκέλευσεν
Οἴχεσθαι προλιπόνθ' ἡμετέρην φιλίην.
Υβρις καὶ Μάγνητας ἀπώλεσε, καὶ Κολοφῶνα,
Καὶ Σμύρνην· πάντως Κύρνε καὶ ὔμμας ὀλεῖ.
Εἰς βάσανον δ' ἐλθὼν, παρατριβόμενός τε μολίβδῳ,
Χρυσὸς ἄπεφθος ἐὼν, καλὸς * ἅπασιν ἔσῃ.
Οἴ μοι ἐγὼ δειλός, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς,
Τοῖς δὲ φίλοισι πόνος, * δειλὰ παθὼν, γενόμην.
Κύρν', οἱ πρόσθ' ἀγαθοὶ, νῦν αὖ κακοί· οἱ δὲ κακοὶ πρὶν,
Νῦν ἀγαθοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν,
Τοὺς ἀγαθοὺς μὲν ἀτιμοτέρους, κακίους δὲ λαχόντας

Honorem ? uxorem autem ambit ex malo bonus vir.
Se invicem vero fallentes, sibi mutuo irrident,
Neque bonorum memoriam habentes, neque malorum.
Opes habens, paupertatem mihi objecisti; sed aliqua tamen mihi
Sunt, alia comparabo, diis vota faciens.
Plute deorum pulcherrime & desiderabilissime omniũ,
Cum te, & malus si sim, fio bonus vir.
Pubertatis modum habeam; ametque me Phœbus Appollo
Latonius, & Jupiter immortalium rex,
Ut vitam vivam mala extra omnia,
Pubertate & divitiis animum exhilarans.
Ne me malorum commonefacito: tuli sane qualia Ulysses,
Qui Ditis magnam domum adiit, [inde] regressus:
Qui sane & procos interemit immiti ferro
Penelopes memor, puellaris uxoris:
Quæ quidem diu exspectavit, carum apud filium manens,
Donec terram ingressus est, formidabilesque secessus.
Si bibero, paupertatem animi corruptricem non curo:
Neque viros inimicos, qui mihi dicunt male:
Sed pubertatem amabilem queror, quæ me relinquit:
Lamentorque molestam senectutem instantem.
Cyrne, præsentibus amicis mali sedemus principium;
Quæramusque hulceri remedia nascenti.
Spes inter homines sola dea bona est:
Alii vero [dii] in cęlum, [nos] relinquentes, abierunt.
Abiit quidem Fides magna dea, abiitque virorum
Tem-

Τιμῆς; μνηστεύει δ' ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἀνήρ.
Ἀλλήλους δ' ἀπατῶντες, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶσιν,
Οὔτ' ἀγαθῶν μνήμην εἰδότες, οὔτε κακῶν.*
Χρήματ' ἔχων, πενίην μ' ὠνείδισας. ἀλλὰ τὰ μέν μοι
Ἔστι, τὰ δ' ἐργάσομαι θεοῖσιν ἐπευξάμενος.
Πλοῦτε θεῶν κάλλιστε καὶ ἱμεροέστατε πάντων,
Σὺν σοὶ, καὶ κακὸς ὢν, γίγνομαι ἐσθλὸς ἀνήρ.
Ἥβης μέτρον ἔχοιμι, φιλοῖ δέ με Φοῖβος Ἀπόλλων
Λητοΐδης, καὶ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς·
Ὄφρα βίον ζώοιμι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
Ἥβῃ καὶ πλούτῳ θυμὸν ἰαινόμενος.
Μή με κακῶν * μίμνησκε· πέπονθά τοι οἷά τ' Ὀδυσσεύς,
Ὅστ' Ἀΐδου μέγα δῶμ' ἤλυθεν ἐξαναδύς·
Ὃς δὴ καὶ μνηστῆρας ἀνείλετο νηλέϊ χαλκῷ
Πηνελόπης ἔμφρων κουριδίης ἀλόχου.
Ἡ * μὲν δήθ' ὑπέμεινε, φίλῳ πρὸς παιδὶ μένουσα,
Ὄφρά τε γῆς ἐπέβη, δειμαλέους τε μυχούς.
* Εἰ πίομαι, πενίης θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω,
Οὐδ' ἀνδρῶν ἐχθρῶν, οἵ με λέγουσι κακῶς.
Ἀλλ' ἥβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἐπιλείπει·
Κλαίω δ' ἀργαλέον γῆρας ἐπερχόμενον.
Κύρνε παροῦσι φίλοισι κακοῦ καταπαύσομεν ἀρχήν·
Ζητῶμεν δ' ἕλκει φάρμακα φυομένῳ.
Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποισι μόνη θεὸς ἐσθλὴ ἔνεστιν·
Ἄλλοι δ' Οὔλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
Ὤιχετο μὲν Πίστις μεγάλη θεὸς, ᾤχετο δ' ἀνδρῶν

Σω-

Temperantia ; Charitesque, o amice, terram reliquerunt.
Juramentaque non amplius fidelia inter homines [sunt] justa,
Neque deos quisquam veneratur immortales.
Piorum vero virorum genus periit, neque jura
Amplius cognoscunt, neque item pietatem:
Sed donec quis vivit & videt lumen solis,
Pius exsistens erga deos, spem expectet:
Precetur vero deos, & splendidas coxas adolens,
Speique primæ & ultimæ sacrificet:
Consideretque injustorum virorum obliquum sermonem semper.
Qui deos immortales nihil reverentes,
Semper alienis opibus intendunt cogitationem,
Turpia malis operibus signa ponentes.
Numquam præsentem relinquens amicum, alium quære,
Miserorum hominum verbis persuasus.
Liceat mihi ditato malis absque curis
Vivere innoxie, nullum habenti malum.
Neque amo dives esse neque opto. sed mihi liceat
Vivere ex modicis, nullum habenti malum.
Opes & sapientia mortalibus inexpugnabilis [res] semper:
Neque enim opibus animum exsaturaveris.
Itidem & sapientiam sapientissimus non refugit,
Sed amat; animum vero non potest explere.
Nullum thesaurum recondere filiis melius [est:]
Petentibus vero bonis viris Cyrne da.
Nemo enim per omnia est omnino beatus: sed bonus quidem
Tolerat habens malum, nec manifestum tamen:
Improbus vero neque bonis scit, neque malis,
Ani-

Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
Ὅρκοι δ' οὐκ ἔτι πιστοὶ ἐν ἀνθρώποισι δίκαιοι,
  Οὐδὲ θεοὺς οὐδεὶς ἅζεται ἀθανάτους.
Εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
  Οὐκέτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐσεβίας·
Ἀλλ' ὄφρα τις ζώῃ καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
  Εὐσεβέων περὶ θεοὺς, ἐλπίδα προσμενέτω.
Εὐχέσθω δὲ θεοῖσι, καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,
  Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.
Φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεὶ,
  Οἳ θεῶν ἀθανάτων μηδὲν ὀπιζόμενοι,
Αἰὲν ἐπ' ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
  Αἰσχρὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.
Μήποτε τὸν παρεόντα * μεθεὶς φίλον, ἄλλον ἐρεύνα,
  Δειλῶν ἀνθρώπων ῥήμασι πειθόμενος.
Εἴη μοι πλουτοῦντι κακῶν ἀπάτερθε μεριμνῶν
  Ζώειν ἀβλαβέως, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
* Οὔτ' ἔραμαι πλουτεῖν, οὔτ' εὔχομαι· ἀλλά μοι εἴη
  Ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
Πλοῦτος καὶ σοφίη, θνητοῖς ἀμαχώτατον αἰεί·
  Οὔτε γὰρ ἂν πλούτου θυμὸν ὑπερκορέσαις.
Ὡς δ' αὔτως σοφίην ὁ σοφώτατος οὐκ ἀποφεύγει,
  Ἀλλ' ἔραται, θυμὸν δ' οὐ δύναται τελέσαι.
Οὐδένα θησαυρὸν καταθήσειν παισὶν * ἄμεινον·
  Αἰτοῦσιν δ' ἀγαθοῖς ἀνδράσιν Κύρνε δίδου.
* Οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος. ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς,
  Τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν, οὐκ * ἐπίδηλον ὅμως.
Δειλὸς δ' οὔτ' ἀγαθοῖσιν ἐπίσταται, οὔτε κακοῖσι

Θυμὸν

Animum pariter temperare. immortalium vero dona
Varia mortalibus accidunt: ſed tolerare
Oportet dona immortalium, qualia dant, habere.
Oculi, & lingua, & aures, & mens virorum
In medio pectorum in prudentibus ſunt.
Bonis converſare: malos vero numquam ſequere,
Siquando viæ perficis fineſque negotiationis.
Bonorum bona quidem reſponſio, bonaque opera:
Malorum vero venti miſera ferunt verba.
Ex malo conſortio mala fiunt: bene vero & ipſe
Cognoſces, cum magnos acceſſeris immortales.
Mentem Cyrne dii mortalibus dant optimam:
Hominis mens fines cujuſque habet.
O beatus quiſquis eam habet pectore. utique multo potior
[Eſt] inſolentia perniciosa, moleſtaque ſatietate.
Eſt vero malum mortalibus ſatietas: iis nil pejus:
Omnis enim ex his Cyrne exſiſtit malitia.
Utinam ſis rerum turpium nec patiens nec faciens.
Cyrne: maximam ſane experientiã haberes virtutis:
Cyrne deos reverere, & time: hoc enim virum
Cohibet neque facere neque dicere impia.
Plebivorum autem tyrannum, quomodo volueris, dejicere,
Non indignatio a diis eſt ulla.
Mens bona, & lingua; at hæc in paucis ſunt
Viris, qui horum utriuſque [ſint] diſpenſatores.
Nullus pecuniam dans, mortem fugerit, neq; gravem
Adverſitatem, niſi fatum ad finem projiciat:
Neque poterit triſtitiam, quando nempe Deus mœrores mittit,
Mortalis vir donis, ſi velit, effugere.
Non amo ſolio regio inſidere

Mor-

Θυμὸν ὁμῶς μίσγειν· ἀθανάτων δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ᾽· ἀλλ᾽ ἐπιτολμᾶν
Χρὴ δῶρ᾽ ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.
Ὀφθαλμοὶ, καὶ γλῶσσα, καὶ οὔατα, καὶ νόος ἀνδρῶν,
Ἐν μέσσῳ στηθῶν ἐν συνετοῖς φύεται.
Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, κακοῖσι δὲ μήποθ᾽ ὁμάρτει,
Εὖτ᾽ ἂν ὁδοῦ τελέης πέρματά τ᾽ ἐμπορίης.
Τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὴ μὲν ἀπόκρισις, ἐσθλὰ δὲ ἔργα·
Τῶν δὲ κακῶν ἄνεμοι δειλὰ φέρουσιν ἔπη.
Ἐκ κακεπαιρείης κακὰ γίγνεται. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς
Γνώσῃ, ἐπεὶ * μεγάλους ἤλυθες ἀθανάτους.
Γνώμην Κύρνε θεοὶ θνητοῖσι διδοῦσιν ἀρίστην·
Ἀνθρώπου γνώμη πείρατα παντὸς ἔχει.
Ὦ μάκαρ, ὅστις δή μιν ἔχει φρεσίν· ἦ πολὺ κρείσσων
Ὕβριος οὐλομένης, λευγαλέου τε κόρου.
Ἔστι κακὸν δὲ βροτοῖσι κόρος· τῶν οὔ τι κάκιον·
Πᾶσα γὰρ ἐκ * τούτων Κύρνε πέλει κακότης.
* Εἴθ᾽ εἴης ἔργων αἰσχρῶν ἀπαθὴς καὶ ἀεργὸς
Κύρνε· μεγίστην κεν πεῖραν ἔχοις ἀρετῆς.
Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δείδιθι. τοῦτο γὰρ ἄνδρα
Εἴργει μήθ᾽ ἔρδειν μήτε λέγειν ἀσεβῆ.
Δημοφάγον δὲ τύραννον, ὅπως ἐθέλεις*, κατακλῖναι,
Οὐ νέμεσις πρὸς θεῶν γίγνεται οὐδεμία.
Νοῦς * ἀγαθὸς, καὶ γλῶσσα· τὰ δ᾽ ἐν παύροισι πέφυκεν
Ἀνδράσιν, οἳ τούτων ἀμφοτέρων ταμίαι.
Οὔ τις ἄποινα διδοὺς, θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρεῖαν
Δυστυχίαν, εἰ μὴ μοῖρ᾽ ἐπὶ τέρμα βάλοι·
Οὐδ᾽ ἂν δυσφροσύνας, ὅτε δὴ θεὸς ἄλγεα πέμπει,
Θνητὸς ἀνὴρ δώροις, βουλόμενος, προφύγοι.
Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιληΐῳ ἐγκατακεῖσθαι

Mortuus; sed mihi viventi contingat bonum,
Tribuli tapetibus simile stratum mortuo:
Lignum aut durum est, aut molle.
Neque deos pejerando jura. non enim tolerabile [est]
Immortales celare rem debitam.
Avis vocem, [o] Polypæda, clare vociferantis
Audivi, quæ mortalibus nuncia venit arationis
Tempestivæ, & mihi cor percussit nigrum,
Quod mihi florentes alii habent agros,
Neque mihi muli stivam trahunt aratri,
Alius promissæ causa navigationis.
Non eo; neque a me vocabitur, neque ad tumulum
Ploratus in terram it tyrannus vir.
Neque ille me mortuo, neque doleat,
Neque de palpebris calidas miserit lacrymas.
Neque te comissari veto, neque provoco.
Molestus enim exsistens, etiam amicus [eris] quando absfueris.
Splendidus quidem genere sum: urbem autem benemunitam Theben
Habito, patria terra exsulans.
Ne me viliter ludens, sed caros sopito parentes,
[O] Argyri: tibi enim servilis dies instat:
Nobis vero alia quidem sunt [o] mulier mala multa, postquam ex terra
Fugimus: molesta tamen non imminet servitus;
Neque nos vendunt. civitas quidem certe est & nobis
Pulchra, Lethæo jacens campo.
Ne umquam, juxtz lugentes sedentes, rideamus,
[Nostris] ipsorum bonis Cyrne illætantes.
Inimicum quidem difficile [est] ac malevolum decipere
Cyrne:amicum autem amico facile (est) decipere.
Ejus

Τεθνεὼς, ἀλλά τι μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν·
Ἀσπάλαθοι τάπησιν ὁμοῖον στρῶμα θανόντι.
Τὸ ξύλον ἢ σκληρὸν γίγνεται, ἢ μαλακόν.
Μήτε θεοὺς ἐπίορκον ἐπόμνυθι· οὐ γὰρ ἀνεκτὸν,
Ἀθανάτους κρύψαι χρεῖος ὀφειλόμενον.
Ὄρνιθος φωνὴν Πολυπαΐδη ὀξὺ βοώσης
Ἤκουσ', ἥγε βροτοῖς ἄγγελος * ἦλθ' ἀρότου
Ὡραίου, καὶ μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
Ὅττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγρούς.
Οὐδέ μοι ἡμίονοι κύφων' ἕλκουσιν ἀρότρου,
Τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίης.
Οὐκ εἶμ', οὐδ' ὑπ' ἐμοῦ κεκλήσεται, οὐδ' ἐπὶ τύμ-
βῳ
Οἰμωχθεὶς ἐπὶ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ.
Οὐδ' ἂν ἐκεῖνος ἐμοῦ τεθνηότος οὔτ' ἀνιῷτο,
Οὔτε κατὰ βλεφάρων θερμὰ βάλοι δάκρυα.
Οὔτε σε κωμάζειν ἀπερύκομαι, οὔτε καλοῦμαι·
Ἀργαλέος * γὰρ ἐὼν, καὶ φίλος, εὖτ' ἂν ἀπῇς.
Αἴθων μὲν γένος εἰμί· πόλιν δ' εὐτείχεα Θήβην
Οἰκῶ, πατρῴας γῆς ἀπερυκόμενος
Μή μ' ἀφελῶς παίζουσα, φίλους δ' εὔναζε το-
κῆας
Ἀργυρί· σοὶ μὲν γὰρ δούλιον ἦμαρ ἔπι·
Ἡμῖν δ' ἄλλα μέν ἐστι γυναῖ κακὰ πόλλ', ἐπεὶ ἐκ
γῆς
Φεύγομεν, ἀργαλέη δ' οὐκ ἔπι δουλοσύνη,
Οὔθ' ἡμᾶς περνᾶσι· πόλις δὲ μέν ἐστι καὶ ἡμῖν
Καλὴ, Ληθαίῳ κεκλιμένη πεδίῳ.
Μή ποτε πὰρ κλαίουσι καθεζόμενοι γελάσωμεν,
Τοῖς αὐτῶν ἀγαθοῖς Κύρν' ἐπιτερπόμενοι.
Ἐχθρὸν μὲν, χαλεπόν, καὶ δυσμενῆ ἐξαπατῆσαι
Κύρνε· φίλον δὲ φίλῳ ῥᾴδιον ἐξαπατᾶν.

Ad-

Ejusdem.

Nihil Cyrne ira injustius [est,] quæ habentem
Lædit, animo mala gratificans.

Nihil Cyrne bona dulcius est muliere:
Testis ego; tu vero meæ [testis] esto veritatis

Multas ferre solet sermo mortalibus viris
Offensiones, mente Cyrne turbata.

Curæ hominum sortitæ sunt, alas varias habentes,
Dividi animi gratia & victus.

Juvenare care anime: mox forsan aliqui alii erunt
Viri: ego autem mortuus, terra nigra ero.

Senescens autem, cives inter decorus est; nec quisquam eum
Lædere vel reverentiæ vel juris [gratia] vult;

Nullum, Cyrne, radii lucem-hominibus-ferentis Solis
Virum aspiciunt cui non reprehensio impendeat.
Civium vero non possum nosse mentem, quamnam habeant.
Neque enim [vel] bene faciens placeo, vel male.

Jam enim me vocavit marinus domum defunctus;
Mortuus, [& tamen] vivo sonans ore.

EX

Adſcribuntur & hæc Theognidi.

* Οὐδὲν Κύρν' ὀργῆς ἀδικώτερον, ἣ τὸν ἔχοντα
Πημαίνει, θυμῷ δειλὰ χαριζομένη.

Οὐδὲν Κύρν' ἀγαθῆς γλυκερώτερόν ἐστι γυναικός·
Μάρτυς ἐγὼ, σὺ δέ μου γίγνου ἀληθοσύνης.

Πολλὰ φέρειν εἴωθε λόγος θνητοῖσι βροτοῖσι
Πταίσματα, τῆς γνώμης Κύρνε ταρασσομένης.

Φροντίδες ἀνθρώπων ἔλαχον πτερὰ ποικίλ' ἔχουσαι,
Μυρόμεναι ψυχῆς εἵνεκα καὶ βιότου.

---

* Ἡβῴοις φίλε θυμέ. τάχ' αὖ τινες ἄλλοι ἔσονται
Ἄνδρες· ἐγὼ δὲ θανὼν, γαῖα μέλαιν' ἔσομαι.

Γηράσκων δ' ἀσοῖσι μεταπρέπει· οὐδέ τις αὐτὸν
Βλάπτειν οὐδ' αἰδοῦς οὐδὲ δίκης ἐθέλει.

Οὐδένα Κύρν' αὐγαὶ φαεσιμβρότου ἠελίοιο
Ἄνδρ' ἐφορῶσ' ᾧ μὴ μῶμος ἐπικρέμαται.
Ἀστῶν δ' οὐ δύναμαι γνῶναι νόον, ὅντιν' ἔχουσιν.
Οὔτε γὰρ εὖ ἕρδων ἁνδάνω, οὔτε κακῶς.

---

* Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάττιος οἴκαδε νεκρὸς,
Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι.

H EK

EX SOLONIS
ELEGIIS.

MEmoriæ & Jovis Olympii inclytæ filiæ
Musæ Pierides, audite me precantem.
Felicitatem mihi a diis beatis præbete, & ab omnibus
Hominibus semper bonam habere existimationem;
Et jucundum hic amicis esse, inimicis autem acerbum;
Illis quidem venerandum, his autem formidabilem aspectu.
Pecunias porro desidero quidem habere; injuste vero possidere
Nolo; omnino [enim] vindicta tandem venit.
Ac divitiæ quidem quas dii tribuerint, manent homini
Stabiles, ab imo fundo ad verticem usque:
Quas vero colunt homines, ab injuria, non rite
Proveniunt; sed injustis operibus pellectæ,
Sequuntur invitæ, statimque permiscentur calamitati:
Initium autem a parvo [momento] fit, tamquam ignis;
Leve quidem primum, sed desinit dolorificum:
Non enim diu mortalibus injuriæ opera durant:
Sed Jupiter finem inspicit omnium; atque repente
Ut ventus nubes illico dissipat
Vernus, qui fluctuosi maris immensi

Agi-

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΛΩΝΟΣ

ΕΛΕΓΕΙΩΝ.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου * ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένῳ.
Ολβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε, καὶ πρὸς ἁπάντων
Ανθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·
Εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρόν·
Τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.
Χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
Πλοῦτον δ' ὃν μὲν δῶσι θεοὶ, παραγίγνεται ἀνδρὶ
Εμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·
Ον δ' ἄνδρες τιμῶσιν, ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
Ερχεται, ἀλλ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενος,
Οὐκ ἐθέλων ἕπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτῃ·
Αρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται, ὥστε πυρός·
Φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτᾷ·
Οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει·
Αλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος. ἐξαπίνης δὲ
Ωστ' ἄνεμος νεφέλας αἶψα διεσκέδασεν
Ηρινὸς, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο

Agitans fundum, [&] per terram triticiferam
Lætas vastans segetes, ad deorum sedem in altum
pervenit
Cælum, & rursus serenitatem spectandam exhibet:
Relucetque vis solis per terram opimam
Pulchre, nubium vero nihil amplius est videre.
Talis est [quoque] vindicta Jovis: neque ob quodlibet,
Ut mortalis homo, est citus in iram.
Cæterum non semper latet in perpetuum, quicumque scelerosum
Pectus habet; sed omnino tandem detectus apparuit.
At hic quidem statim luit, ille post, quod si fugerint
Ipsi, nec deorum fatum insecutum eos corripuerit;
Omnino tandem venit, atque immeriti facinora luunt
Liberi auctorum istorum in posterum.
Nos vero mortales ita cogitamus; Idem valet bonus & malus.
Quam opinionem, [ut] bonam quisque habet
Antequam aliquid patiatur; tunc [rursus] lamentatur: eousque autem
Oscitantes levi spe fovemur.
Ac si quis morbis difficilibus implicetur,
Id cogitat quomodo sanus sit futurus.
Alius, timidus cum sit, fortis vir [sibi] esse videtur;
Et pulcher [sibi] videtur qui formæ gratiam non habet.
Si quis caret pecuniis, & paupertatis eum onus premit,
Omnino [tamen] multas opes acquisiturus videtur.

Ac-

Πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον
Δῃώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἕδος αἰπὺν ἱκάνει
Οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖθις ἔθηκεν ἰδεῖν·
Λάμπει δ' ἠελίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
Καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν.
Τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἑκάστῳ,
Ὥσπερ θνητὸς ἀνήρ, γίγνεται ὀξύχολος.
Αἰεὶ δ' οὔτι λέληθε διαμπερὲς ὅστις ἀλιτρὸν
Θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτισεν, ὁ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγωσιν
Αὐτοί, μηδὲ θεῶν * μοῖρ' ἐπιοῦσα κίχῃ,
Ἤλυθε πάντως, αὐτίκ' ἀναίτια ἔργα τίνουσιν
Οἱ παῖδες τούτων ἡγεμόνων ὀπίσω.
Θνητοὶ δ' ὧδε νοεῦμεν, ὁμῶς ἀγαθός τε κακός τε·
Ἐσθλὴν ἣν αὐτὸς δόξαν ἕκαστος ἔχει,
Πρίν τι παθεῖν· τότε δ' αὖτις ὀδύρεται· ἄχρι δὲ τούτου
Χάσκοντες, κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
Χὤστις νούσοισι ὑπ' ἀργαλέῃσι πιεσθῇ,
Ὡς ὑγιὴς ἔσται, καὶ τοῦτο κατεφράσατο.
Ἄλλος, δειλὸς ἐών, ἀγαθὸς δοκεῖ ἔμμεναι ἀνήρ·
Καὶ καλός, μορφὴν οὐ χαρίεσσαν ἔχων·
Εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται,
* Κτήσασθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.

Accelerat alius aliunde. hic quidem per mare
vagatur
In navibus, cupiens lucra referre domum,
[Per mare inquam] piscosum, ventis agitatus
periculosis,
Nihil penitus animæ [i. vitæ] suæ parcens.
Alius, terram scindens arborosam in annum
Famulatur; quibus [scilicet] curva aratra curæ
sunt.
Alius ex Minerva multasque artes callente Vulcano
Operosis manibus colligit victum.
Alius, Olympiadum Musarum munera edoctus,
Amabilis sapientiæ modum assequitur.
Alium rex longe conficiens Apollo vatem effecit;
Qui malum homini veniens de longe prænovit:
Cui [scil.] dii secundi fuerint: verum fatalia
prorsus
Nec ullum averruncabit augurium, neque sacrificia.
Alii, Pæonis multa pharmaca tenentis, opera exercent;
Medici: hos quoque nullus consequitur finis:
Sed sæpe ex modico dolore morbus fit magnus;
Nec quisquam solverit licet mitia remedia præbens:
Alium [tamen] malis ægritudinibus & molestis agitatum,
Manibus contingens, illico sanum reddit.
Fatum porro mortalibus adducit mala, sed & bona:
Donaque deorum immortalium sunt inevitabilia.
Omnibus sane factis periculum inest: neque quis
novit
Quo appulsurus sit a negotii principio.

Alius

Σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν, κατὰ πόντον ἀλᾶται
Εν νηυσὶ, χρήζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν,
Ιχθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισι,
Φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος.
Αλλος, γῆν τέμνων πολυδένδρεον, εἰς ἐνιαυτὸν
Λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει.
Αλλος, Αθηναίης τε καὶ Ηφαίστου πολυτέχνεω
Αργαλέοιν χειροῖν ξυλλέγεται βίοτον.
Αλλος, Ολυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεὶς,
Ιμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος.
Αλλον μάντιν ἔθηκεν ἄναξ ἑκάεργος Απόλλων·
Εγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον,
Ωι συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
Οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται, οὔθ' ἱερά·
Αλλοι, * Παιᾶνος πολυφαρμάκου ἔργα ἔχοντες,
Ιητροί· καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεστι τέλος.
Πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος,
Κοὔτις λύσαιτ' ἂν ἤπια φάρμακα δούς·
Τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κυκώμενον ἀργαλέαις τε,
Αψάμενος χειροῖν αἶψα τίθησ' ὑγιῆ·
Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει, ἠδὲ καὶ ἐσθλόν·
Δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων.
Πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν
Ηι σχήσει μέλλειν χρήματος ἀρχομένου.

Alius bene [rem] gerere aggrediens, nec [satis] prospiciens.
In magnam noxam difficilemque ruit.
Alii male rem tractanti Deus in omnibus largitur
Successum bonum, liberationem ab insipientia.
At divitiarum nullus hominibus constitutus est terminus.
Nam qui nunc inter nos plurimum possideant victum,
Bis tantum quærunt. Quisnam satiaverit omnes?
Lucra quidem certe mortalibus dederunt immortales:
At noxa e nobis exsistit: quam cum Jupiter
Miserit ut pœnas sumat, alias alius [eam] habet.

Ex nube exsistit vis nivis & grandinis:
Tonitruque ex corusco nascitur fulgure.
A ventis autem mare turbatur. quod si quis
Non moveat, omnium est justissimum.
Per magnos viros perditur civitas, & in monarchæ
Servitutem populus incidit per inscitiam.
Populo enim dedi tantum imperii quantum sufficit,
Honoris [ei] nec auferens [quidquam] nec præbens.
Qui vero potentiam habebant, opibusque erant spectabiles,
Etiam iis prospexi ne quid haberent quod non conveniret.
Stetique validum utrisque scutum circumponens;
Neutrosque injuste vincere sivi.

Ejusdem.

Nostra vero urbs numquam ex Jovis occidet
Fato, & beatorum deorum sententia.

Ta-

Ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος, οὐ προνοήσας,
Εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσε·
Τῷ δὲ * κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσι
Συντυχίην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
* Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνδράσι κεῖται,
Οἳ γὰρ νῦν ἡμέων πλεῖστον ἔχουσι βίον,
Διπλασίως σπεύδουσι. τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
Κέρδεά τοι θνητοῖς ὤπασαν ἀθάνατοι·
Ἄτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται· ἣν ὁπόταν Ζεὺς
Πέμψῃ τισομένην, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

Ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος * μένος, ἠδὲ χαλάζης·
Βροντὴ δ' ἐκ λαμπρᾶς γίγνεται ἀστεροπῆς·
Ἐξ ἀνέμων δὲ θάλασσα ταράσσεται· ἣν δέ τις αὐτὴν
Μὴ κινῇ, πάντων ἐστὶ δικαιοτάτη·
Ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσε.
Δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος, ὅσον ἐπαρκεῖ,
Τιμῆς οὔτ' ἀφελὼν, οὔτ' ἐπορεξάμενος.
Οἳ δ' εἶχον δύναμιν, καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοὶ,
Καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν.
Ἔστην δ' ἀμφιβαλὼν σάκος ἀμφοτέροισι,
Νικᾶν δ' οὐκ εἴασ' ἀμφοτέρους ἀδίκως.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἡμετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔποτ' ὀλεῖται
Αἶσαν, καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων.

Τοίη

Talis enim magnanima inspectrix potente patre nata,
Pallas Minerva, manus desuper tenet.
Ipsi autem magnam urbem perdere imprudentia
Cives volunt, pecuniis illecti.
Populique ducum mens injusta; quibus promptum est
Ex magna injuria multos dolores pati.
Non sciunt enim satietatem cohibere, nec præsentes
Lætitias epuli in quiete moderari.
Parit utique satietas petulantiam, cum multæ [illam] opes sequuntur.
Neque sacris possessionibus, neque publicis
Parcentes, furantur direptionibus aliunde alius:
Neque veneranda Justitiæ statuta observant:
Quæ tacens, conscia eorum quæ fiunt, quæque ante fuerunt,
Suo tempore omninò venit, ut pœnas exigat.
Hinc ergo universæ urbi venit inevitabile ulcus,
Inque malam repente servitutem incidit;
Vel civilem seditionem dormiensve bellum excitat,
Quod multorum amabilem perdidit ætatem.
Ab hostibus enim cito urbs amabilis
Atteritur prœliis, quæ amicos injuria afficiunt.
Hæc quidem in populo obversantur mala: pauperum vero
Multi in peregrinam terram deveniunt
Venditi, vinculisque indignis constricti.

. . . .

Sic publicum malum cuique domum venit,
Nec atrienses inhibere [illud] volunt januæ;
Sed altos super muros transcendit, & omnino invenit
Sive quis in penetrale fugiat, sive in thalamum.
Hæc

Τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὕπερθεν ἔχει.
Αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίησιν
Ἀστοὶ βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
Δήμου δ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον
Ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν.
Οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον, οὐδὲ παρούσας
Εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.
* Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν πολὺς ὄλβος ἕπηται.
Οὔθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτέ τι δημοσίων
Φειδόμενοι, κλέπτουσιν ἐφ' ἁρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος.
Οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ Δίκης θέμεθλα·
Η σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα, πρό τ' ἐόντα·
Τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' * ἀποτισαμένη.
* Ταῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον,
Εἰς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην·
Η στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὕδοντ' ἐπεγείρει,
Ος πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην·
Εκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
Τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι * φίλους.
Ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά, τῶν δὲ πενιχρῶν
Ικνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν
* Πραθέντες, δεσμοῖσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες·

. . . . . .

Οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἑκάστῳ,
Αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι·
Ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν, εὗρε δὲ πάντως
Εἴ γέ τις ἢ φεύγων ἐν μυχῷ ἢ θαλάμῳ.

Hæc docere animus me jubet Athenienses;
Quod plurima [scilicet] mala urbi conciliet legum neglectus.
Legum autem observatio, decentia & recta reddit omnia,
Et subinde injustis compedes injicit,
Aspera lævigat, satietatem compescit, injuriam abolet,
Noxæque nascentia exstinguit semina:
Lites pravas corrigit, elata facta
Mansuefacit, seditionisque opera compescit:
Compescit etiam gravis contentionis bilem: suntque sub ea
Omnia inter homines integra & cauta.

Ejusdem.

Si vero mala passi estis ob malitiam vestram;
Ne diis horum causam aliquam imputetis.
Ipsi enim istos auxistis, præmia ceu liberatoribus dantes:
Et propterea malam adepti estis servitutem.
Vestrum autem quisque vulpis incedit vestigiis,
Omnibusque vobis laxa inest mens.
Linguam enim hominis inspicitis, & versuta verba;
In res vero quæ fiant nullas intuemini.

Primum quidem Jovem Saturnium regem precemur,
Ut legibus his prosperum successum & gloriam largiatur.

Omnino autem hominibus obscura [est] mens deorum.

Nec

Ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
Ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομία παρέχει·
Εὐνομία δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει,
Καὶ θαμὰ τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθησι πέδας·
Τρηχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
Αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα·
Εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς, ὑπερήφανά τ' ἔργα
Πραΰνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης·
Παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον· ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
Πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

Τοῦ αὐτοῦ.

Εἰ δὲ πεπόνθατε * λυγρὰ δι' ὑμετέρην κακότητα,
Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ * τούτους ηὐξήσατε, ῥύσια δόντες·
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔχετε δουλοσύνην.
Ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος * ἴχνια βαίνει·
Σύμπασιν δ' ὑμῖν * χαῦνος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς * ἔπος αἰόλον ἀνδρός·
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

Πρῶτα μὲν εὐχώμεσθα Διὶ Κρονίδῃ βασιλῆϊ,
Θεσμοῖς τοῖσδε τύχην ἀγαθὴν καὶ κῦδος ὀπάσσαι.

Πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι.

Οὐδὲ

Nec beatus est ullus mortalis; sed ærumnosi
Omnes quotquot mortales sol aspicit.

Eamus in Salaminem, pugnaturi pro insula
Desiderata, graveque probrum depulsaturi.

Ostendet sane insaniam meam breve tempus civibus;
Ostendet inquam, veritate in medium prodeunte.

Cognitionis vero obscuram difficillimum est cognoscere
Mensuram: quæ sane omnium fines sola continet.

Opera vero Cyprignæ nunc mihi grata, & Bacchi
Ac Musarum: quæ hominibus afferunt lætitias.

Ne mihi mors indefleta veniat; sed amicis
Linquam defunctus dolores & gemitus.

Senescoque multa semper discens.

Puer impubis adhuc infans, septum dentium
Emittit primis septem annis,
Postquam vero alteros septem [ei] Deus absolverit annos,
Pubis indicia generationi aptæ apparent.
Tertia [hebdomade] mentum, augescentibus jam membris,
Lanugine obducitur, colore florem mutante.
Quarto septenario quisque præstantissimus est
Robore, ipsique viri signa virtutis edunt.

Quin-

Οὐδὲ μάκαρς ὐδεὶς πέλεται βροτὸς, ἀλλὰ πονηροὶ
Πάντες ὅσους θνητοὺς ἠέλιος καθορᾷ,

Ιομεν εἰς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
Ιμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσόμενοι.

Δείξει δὴ μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοῖς.
Δείξει, ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης.

Γνωμοσύνης δ' ἀφανὲς χαλεπώτατόν ἐστι νοῆσαι
Μέτρον· ὃ δὴ πάντων πείρατα μοῦνον ἔχει.

Εργα δὲ Κυπρογενοῦς νῦν μοι φίλα, καὶ Διονύσου,
Καὶ Μουσῶν· ἃ τίθησ' ἀνδράσιν εὐφροσύνας.

Μὴ δέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος, ἕρκος ὀδόντων
Φύσας ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἕπτ' ἔτεσιν.
Τοὺς δ' ἑτέρους ὅτε δὴ τελέσει θεὸς ἕπτ' ἐνιαυτοὺς,
Ηβης ἐκφαίνει σήματα γεινομένης.
Τῇ τριτάτῃ δὲ γένειον ἀεξομένων ἐπὶ γυίων
Λαχνοῦται, χροιῆς ἄνθος ἀμειβομένης.
Τῇ δὲ τετάρτῃ πᾶς ἐνὶ ἑβδομάδ' ἐστὶν ἄριστος
Ισχὺν, οἵ τ' ἄνδρες σήματ' ἔχουσ' ἀρετῆς.

Πέμπτῃ

Quinto, maturum jam virum nuptias meminisse oportet,
Et liberorum procreationem in futurum quærere:
Sexto, in omnibus absolvitur viri mens,
Nec amplius æque ineluctabilia peragere opera vult.
Septimo septenario mente & lingua fiet optimus;
Et octavo, ambobus illis, annis quatuordecim.
Nono adhuc aliquod potest; verum remissio est ipsius
Ad magnam virtutem tam lingua quam sapientia.
Decimo, si quis mensura completa eo pervenerit,
Jam non immaturus mortis fatum subeat.

NAUMACHII.

Aurum sane & argentum sunt pulvis, atque adeo ipsi
Lapilli in calculosa maris crepidine:
Multi autem projecti jacent ad oras fluviorum temere.
At vestes marini conchylii cruore rubesiunt,
Quibus inhiare solent stolidi piscatores.

CALLIMACHI.

Etenim ego, quæcumque olim capiti largitus sum,
Flava cum odoratis unguenta corollis,
Omnia statim odorem amiserunt; & quæ dentes
Intra in ventrem ingratum subiverunt,
Eorum quoque nihil in crastinum remansit. Quę vero in aures
Recondidi, ea sola mihi adhuc manent.

Nec prosperitas sine virtute potest homines provehere.

Dii semper tenuibus tenuia largiuntur.

Πέμπτῃ δ' ὥριον ἄνδρα μεμνημένον ἂμ γάμου εἶναι,
Καὶ παίδων ζητεῖν εἰσοπίσω γενεήν.
Τῇ δ' ἕκτῃ περὶ πάντα καταρτύεται νόος ἀνδρὸς,
Οὐδ' ἔρδειν ἔθ' ὁμῶς ἔργ' ἀπάλαμνα θέλει.
Ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσι μέγ' ἄριστος·
Ὀκτὼ δ', ἀμφότερα, τέσσαρα καὶ δέκ' ἔτη,
Τῇ δ' ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλακώτερα δ' αὐτοῦ
Πρὸς μεγάλην ἀρετὴν γλῶσσά τε καὶ σοφίη.
Τῇ δεκάτῃ δ' εἴ τις τελέσας κατὰ μέτρον ἵκοιτο,
Οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

ΝΑΥΜΑΧΙΟΥ.

Χρυσός τοι κόνις ἐστὶ καὶ ἄργυρος, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Λᾶες ἐπὶ ῥηγμῖνι πολυψηφῖδι θαλάσσης·
Πολλοὶ δ' ἐρρίφαται ποταμῶν παρὰ χείλεσιν αὕτως.
Εἵματα δ' εἰναλίης ἐρυθραίνεται αἵματι κόχλου,
Τοῖς ἔπι φυσιόωσι δαλίφρονες ἀσπαλιῆες.

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ.

Καὶ γὰρ ἐγὼ τὰ μὲν ὅσσα καρήατι τῆμος ἔδωκα,
Ξανθὰ σὺν εὐόδμοις ἀκρολιπῆ στεφάνοις,
Ἄπνοα πάντ' ἐγένοντο παραχρῆμ'· ὅσσα τ' ὀδόντων
Ἔνδοθι νειαίραν τ' εἰς ἀχάριστον ἔδυ,
Καὶ τῶν οὐδὲν ἔμεινεν ἐς αὔριον. ὅσσα δ' ἀκουαῖς
Εἰσεθέμην, ἔτι μοι μοῦνα πάρεστι τάδε.

Οὔτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ἀέξειν.

Αἰεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοί.

EX TYRTÆO.

DE BELLICA VIRTUTE.

NOn memorandus mihi vir, nec in pretio habendus videtur,
Seu virtutis pedum ſeu gratia luctæ:
Neque ſi Cyclopum habeat magnitudinem & robur,
Et currendo vincat Thracium Aquilonem.
Et forma ſit vel ipſo Tithono præſtantior,
Et locupletior quam aut Midas aut Cinyras reges:
Neque ſi Tantalidem Pelopem regno vincat,
Linguamque Adraſti ſuaviſſimam habeat,
Neque ſi gloriam omnem præter bellicam fortitudinem habeat:
Non enim vir bonus eſt in bello,
Si non ſuſtineat cædem videre cruentam,
Et propius hoſtem ſtare cupiat.
Hæc virtus eſt hoc optimum inter homines præmium,
Et maxime decorat virum juvenem, a quo geritur.
Commune hoc bonum eſt civitati, & univerſo populo,
Si quis vir progreſſus inter pugnantes-in-prima-acie maneat,
Conſtanter, turpiſque fugæ prorſus obliviſcatur,
Vitam & animum patientem objiciens periculo.
Animetque ad mortem obeuntem proximum virum aſtans.

Hic

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΡΤΑΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΡΕΤΗΣ.

ΟΥΤ' ἂν μνησαίμην, ὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τεθείλω,
Οὔτε ποδῶν ἀρετῆς, οὔτε παλαισμοσυύνης,
Οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίλω τε,
Νικώη δὲ θέων Θρηΐκιον Βορέλω·
Οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυλὼ χαριέςερος εἴη.
Πλουτοίη ᾗ Μίδεω ᾗ Κινύραο πλέον·
Οὐδ' εἰ Ταντολίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
Γλῶσσαν δ' Αδρήςου μειλιχόγηρων ἔχοι·
Οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὼ θούριδος ἀλκῆς.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθός γίγνεται ἐν πολέμῳ,
Εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὁρῶν φόνον αἱματόεντα,
Καὶ δηΐων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱςάμενος.
Ηδ' ἀρετὴ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριςον
Κάλλιςόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ,
Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τῦτο πόληΐ τε παντί τε δήμῳ,
Οςτις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι μένῃ
Νωλεμέως, αἰχρᾶς δὲ φυγῆς ἐπιπάγχυ λάθηται,
Ψυχὴν ᾗ χυμὸν τλήμονα παρθέμενος.
Θαρσύνῃ δὲ πεσεῖν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεςώς.

Hic vir bonus eſt in bello.
Statim vero hoſtium in fuga vertit phalanges
Aſperas, ſuaque induſtria prælii fluctus regit.
Ipſe autem in prima acie proſtratus charam amittit vitam,
Civitatem, & populos, & patrem honeſtans
Multis per pectus, & ſcutum rotundum vulneribus,
Et per thoracem ab anteriore parte ſauciatus.
Hunc vero lugent, pariter juvenes, ſeneſque,
Et gravi deſiderio tota civitas funus ipſius proſequitur.
Hujus ſepulchrum, & liberi inter homines præclari ſunt,
Itemque nepotes, & omne poſterorum genus.
Numquam ejus bona gloria interit, neque nomen ipſius,
Sed quamvis ſub terra ſit, manet immortalis,
Quem ſe fortiter gerentem manentemque, & pugnantem,
Pro patria & liberis vehemens Mars peremerit.
Quod ſi effugerit ſortem mortis longum inducentis ſoporem,
Et victoria potitus ſplendidam gloriam pugnæ auferat;
Ipſum ex æquo omnes juveneſque ſeneſque colunt,
Multiſque jucundis affectus ad Orcum abit.
Seneſcens autem inter cives præcellit, neque quis illum
Lædere, nec irreverenter nec injuſte cupit.
Omneſque in ſedibus juvenes ſimul & æquales
Loco cedunt ei, quique majores nati ſunt.
Hujus igitur virtutis ad ſummum pervenire nunc aliquis
Nitatur animo, non remittens bellum.

Ejuſ-

Οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.
Αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
Τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης.
Αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν
Ἄστυ τε καὶ λαοὺς, καὶ πατέρ' εὐκλείσας·
Πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
Καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
Τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
Ἀργαλέῳ δὲ πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.
Καὶ τύμβος, καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι,
Καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω.
Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
Ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
Ὄντιν' ἀριστεύοντα, μένοντά τε, μαρνάμενόν τε
Γῆς περὶ καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
Εἰ δὲ φύγοι μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
Νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλοι,
Πάντες μὶν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοὶ,
Πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς ἀΐδην,
Γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
Βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
Πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν
Εἴκουσ' ἐκ χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
Ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
Πειράσθω, θυμὸν μὴ μεθιεὶς πολέμου.

Ejuſdem.

Alias Callini.

Quandiu torpetis? quando ſtrenuam habebitis animam
O juvenes? an non veremini vicinos,
Ob tantam ignaviam? In pace autem vobis videmini
Sedere: ſed bellum totam regionem infeſtat.
Hunc verſum ſupplevit Camerarius.
* Quin ſcutum aliquis arte in prælio hoſti obtendat.
Et aliquis moriens ultimo jaculum emittat.
Honori enim eſt & ornamento viro pugnare
Pro patria, & liberis, & tenera uxore
Adverſus-hoſtes. Mors autem aderit, quandocunque
Parcæ deſtinaverint. Sed age quiſpiam recta pergat
Extenſo in altum gladio, & ſub ſcuto forte pectus
Foveat, cum primum incipit committi pugna.
Non enim mortem effugere fatale eſt
Virum, neque ſi a majoribus immortalibus genus ducat.
Sæpe quis elapſus e pugna ſonituque telorum,
Evadit, ſed ipſum domi fatalis mors apprehendit.
Atque hic ſane nec amicus eſt populo, nec gratus:
Illum v. magnus & parvus deflent ſiquid paſſus fuerit.
Univerſus enim populus virum fortem deſiderat
De-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

ἢ Καλλίνου.

Μέχρις πῦ κατάκεισθε; πότ' ἄλκιμον ἕξετε θυμὸν,
Ὦ νέοι; ὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτύονας,
Ὧδε λίην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
Ἧσθ', ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.
* Εὖ νύ τις ἀσπίδα θέσθω ἐναντιβίως πολεμίζων.
Καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.
Τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
Γῆς πέρι, καὶ παίδων, κουριδίης τ' ἀλόχου,
Δυσμενέσιν. θάνατος δὲ ποτ' ἔσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω,
Ἔγχος ἀνασχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
Ἔλσας τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.
Οὐ γάρ πως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
Ἀνδρ', ὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὐκ ἔμπας δόμῳ φίλος, ὐδὲ ποθεινός·
Τὸν δ' ὀλίγος στενάχει, καὶ μέγας, ἤν τι πάθῃ.
Λαῷ γὰρ ξύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς

Defunctum, viventem vero instar semidei colit,
Nam coram intuentur illum velut turrim:
Quippe solus multorum æquat facinora.

Ejusdem.

Veruntamen Herculis genus invictum estis:
Confidite, nondum Jovis facies aversa est a nobis.
Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
Quin recta quisque hostibus scutum obvertat
Invisam amissurus animam mortisque nigrum,
Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
Nostis enim quam gravia sint Martis luctuosi opera,
Nostis etiam impetum permolesti belli.
Et quandoque fugistis ipsi quandoque alios fugastis,
Juvenes, utrumque satis experti estis.
Nam ex illis qui audent una persistentes
Cominus in hostes adversos impetum facere,
Perpauci occidunt, retroque servant populum:
Timidorum autem virorum omnis perit virtus.
Vix autem aliquis verbis explicare possit,
Quanta incurrat mala, vir qui se turpiter dederit.
Ignominiosum namque est tergum sauciare
Viri fugientis in adverso prælio.
Turpe quoque est cadaver in pulvere prostratum,
Atque tergo hastæ cuspide vulneratum.
Sed progressus quispiam maneat firmus utroque pede
Terræ infixo, labia dentibus præmordens:
Femora & tibias inferne, nec non pectus humerosque,

La-

Θνήσκοντος· ζώων δ', ἄξιος ἡμιθέων.
Ὥςπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν,
Ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικήτου γένος ἐςέ.
Θαρσεῖτ', οὔπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει.
Μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε·
Ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
Ἐχθρὰν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας
Αὐγαῖσιν κῆρας ἠελίοιο φίλας.
Ἴςε γὰρ ὡς Ἄρεως πολυδακρύτου ἔργ' ἀρίδηλα·
Εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου.
Καὶ μετὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε.
Ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς κόρον ἠλάσατε.
Οἳ μὲν γὰρ τολμῶσι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
Ἔς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
Παυρότεροι θνήσκουσι, σάουσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
Τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.
Οὐδεὶς δ' ἄν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα
Ὅσσ', ἂν αἰσχρὰ πάθῃ, γίγνεται ἀνδρὶ κακά.
Ἀργαλέον γὰρ ὄπισθε μετάφρενόν ἐςι δαΐζειν
Ἀνδρὸς φεύγοντος δηΐῳ ἐν πολέμῳ·
Αἰσχρὸς δ' ἐςὶ νέκυς κατακείμενος ἐν κονίῃσι
Νῶτον ὄπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος.
Ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι,
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών.
Μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὤμους

Ἀσπί-

Lati clypei umbone contegens.
Dextra vero manu validam haſtam torquet,
Terribilemque in capite criſtam motet.
Fortia aggrediens facta diſcat bellare,
Nec a telis procul abſit clypeum gerens.
Sed congrediens quiſpiam, cominus longa haſta
Vel gladio percuſſurus, hoſtem capiat:
Et pedem pedi jungens, clypeumque clypeo admovens,
Nec non criſtæ galeamque aptam galeæ,
Pectorique obverſo pectore contra hoſtem pugnet,
Vel gladii capulo, vel haſta prælonga arrepta.
Vos autem levis-armaturæ-milites ſub ſcutis aliunde alii
Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,
Haſtaſque læves contorquete in hoſtes,
Veſtram prope armaturam permanentes.

Ejuſdem.

Præclarum eſt, in prima acie ſi occidat
Vir bonus, pro patria ſua pugnans.
At ſiquis urbe ſua pinguibuſque arvis relictis
Mendicare cogitur, *hoc* omnium eſt miſerrimum.
Cum chara matre vagans, & ſene parente,
Cumque parvulis filiis, & adoleſcentula uxore.
Inviſus namque erit ad quoſcunque pervenerit,
Indigentia victus & odioſa paupertate.
Genus ſuum infamat, & formam decoram turpat:
Omnis generis anxietas, & mala eum ſequuntur.
Tandem ſic errantem hominem nulla *decori* cura
Afficit, nec pudor ullus in poſterum eſt ei.
At

Ασπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος.
Δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος,
Κινείτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς.
Ερδων δ' ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πολεμίζειν,
Μηδ' ἐκτὸς βελέων ἑστάτω ἀσπίδ' ἔχων.
Αλλά τις ἐγγὺς ἰὼν, αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ
Η ξίφει οὐτάζων δήϊον ἄνδρ' ἑλέτω.
Καὶ πόδα πὰρ ποδὶ θεὶς, καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας
Εν δὲ λόφον τε λόφῳ καὶ κυνέην κυνέῃ,
Καὶ στέρνον στέρνῳ πεπαλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
Η ξίφεος κώπην ἢ δόρυ μακρὸν ἑλών.
Υμεῖς δ' ὦ γυμνῆτες ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος
Πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμαδίοις.
Δούρασί τε ξεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτοὺς,
Τοῖσι πανοπλίαις πλησίον ἱστάμενοι.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
Ανδρ' ἀγαθὸν, περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον.
Τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
Πτωχεύειν, πάντων ἐστ' ἀνιηρότατον.
Πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι,
Παισί τε σὺν μικροῖς, κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
Εχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται οὓς κεν ἵκηται,
Χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ.
Αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
Πᾶσα δ' ἀθυμία καὶ κακότης ἕπεται.
Εἴθ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὤρη
Γίγνεται, οὔτ' αἰδὼς εἰς ὀπίσω πέλεται.

At nos animo forti pro terra hac pugnemus ; & pro liberis
Moriamur, nequaquam vitæ parcentes.
O juvenes, arcte invicem juncti pugnate,
Neque turpis fugæ, aut timoris initium facite.
Sed magnum fortemque concipite animo impetum:
Nec pugnantes adversus hostes vitæ rationem habete.
Veteranis autem quorum genua non amplius sunt agilia,
Grandævis relictis ne fugite.
Turpe enim est si in prima acie postratus,
Jaceat ante juvenes vir senior,
Candidum jam habens caput, barbamque canam,
Animam efflans fortem in pulvere,
Cruenta charis manibus pudenda tegens,
[Quæ oculis intueri & turpe & indignum est,]
Et denudatus corpore : juvenibus autem in omnibus similis est,
Ut pulchrum pubertatis florem habeat.
Viris quidem mortalibus & mulieribus visu amabilis
Est, vivus adhuc, strenuus .a. si in prima acie ceciderit.
Sed progressus ad pugnam quispiam maneat utroque pede
Terræ infixo, labia dentibus præmordens.

EX

Θυμῷ γῆς πέρι τῆς δε μαχώμεθα, καὶ περὶ παί-
δων
Θνήσκωμεν, ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
Ω νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε, μηδὲ φόβου.
Αλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
Μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
Τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλα-
φρά,
Μὴ καταλείποντες φεύγετε τοὺς γεραιούς.
Αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα
Κεῖσθαι πρόσθε νέον ἄνδρα παλαιότερον,
Ηδη λευκὸν ἔχοντα κάρη, πολιόν τε γένειον,
Θυμὸν, ἀποπνείοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
Αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα,
(Αἰσχρὰ τά γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν
ἰδεῖν,)
Καὶ χρόα γυμνωθέντα νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
Οφρ' ἄρα τῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ.
Ανδράσι μὲν θνητοῖσιν ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξὶ
Ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.
Αλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών.

ΕΚ

EX SIMONIDE
IN VITAM HUMANAM.

NUlla res inter homines perpetuo firma manet,
Unam autem hanc *sententiam* vir Chius optime protulit:
Quod hominum generatio talis sit, qualis est foliorum.
Hanc pauci homines perceptam auribus
In pectore condunt. Fovet enim spes unumquemque
Virorum, qualis juvenum animis innascitur.
Quamdiu v. homo aliquis amabilem juventutis florem obtinet
Animo levi præditus multa cogitat irrita.
Nam neque senectutem sibi affuturam, neque mortem expectat:
Neque dum sanus est, laboribus vacat.
Stulti, qui hoc modo affecti sunt, nec intelligunt
Quam breve sit juventutis & vitæ tempus *datum*
Mortalibus: tu vero hæc discas, & ad finem usque vitæ
Animo tuo bona persevera gratificans.

Ejus-

ΕΚ ΤΩΝ ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ.

ΕΙΣ ΤΩΝ ΘΝΗΤΩΝ ΒΙΟΝ.

ΟΥΔΕΝ ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεὶ,
Εν δὲ τὸ κάλλιςον Χιος ἔειπεν ἀνήρ·
Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν·
Παῦροί μιν θνητῶν ἔασι δεξάμενοι
Στέρνοις ἐγκατέθεντο. πάρεςι γὰρ ἐλπὶς ἑκάςῳ
Ανδρῶν, ἥτε νέων ςήθεσιν ἐμφύεται.
Θνητῶν δ' ὄφρα τὶς ἄνθος ἔχει πολυήρατον ἥβης,
Κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεςα νοεῖ.
Οὐδὲ γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν, οὐδὲ θανεῖσθαι,
Οὐδ' ὑγιὴς ὅταν ᾖ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.
Νήπιοι, οἷς ταύτῃ κεῖται νόος· οὐδέ τ' ἴσασιν
Ως χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
Θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν, βιότου ποτὶ τέρμα
Ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος.

ΤΟΥ

Ejuſdem.

In vitam humanam.

O fili penes ſe habet Jupiter altitonans finem
Omnium quæ fiunt, & pro arbitrio ſuo diſponit.
Nec in hominum caducorum poteſtate animus
Eſt, ſed in diem nos mortales vivimus,
Ita ut ſingulis Deus deſtinaverit.
Omnes autem ſpes divina pulchris rebus *quas ſibi quiſque proponit*, fovet
Temere conſultantes. Alii diem
Venturam expectant, alii annorum circuitus.
Novum autem annum nullus non hominum ſperat
Divitiis boniſque plenum & charum affore.
Sed prævenit alium miſera ſenectus, comprehendens
Antequam finis accedat: alios triſtes ægritudines
Mortalium perdunt: alios Marte domitos
Sub terram Pluto demittit obſcuram.
Sunt qui in mari procellis agitati
Et multis fluctibus purpurei ſali
Moriuntur, quum non amplius vivere poſſunt.
Nonnulli laqueo vitam infœliciter finiunt,
Et ſponte ſua lumen Solis relinquunt.
Sic nihil malorum *in vita* abeſt: ſed infinitæ
Mortalium ſortes, & ineffabiles calamitates
Damnaque ſunt. Quod ſi mihi audirent,
Mala non diligeremus, neque doloribus
Animum applicantes malis diſcruciaremur.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Εἰς βίον ἀνθρώπινον.

Ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
Πάντων, ὅσ' ἐστὶ καὶ τίθησ' ὅπῃ θέλει.
Νόος δ' ἐπ' ἀνθρώποισιν οὐκ ἐφημέροις
Ἔστ', ἀλλ' ἐφημέριοι βροτοὶ δὴ ζώομεν,
Ὅπως ἕκαστον ἐκτελευτήσῃ θεός.
Ἐλπὶς δὲ πάντας κάλλεσιν θείη, τρέφει,
Ἄπρηκτον ὁρμαίνοντας. οἱ μὲν ἡμέρην
Μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπάς.
Νέωτα δ' οὐδεὶς ὅτις οὐ δοκεῖ βροτῶν,
Πλούτῳ τε κἀγαθοῖσιν ἵξεσθαι φίλος.
Φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
Πρὶν τέρμ' ἵκηται. τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
Φθείρουσι θνητῶν. τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
Πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
Οἱ δ' ἐν θαλάσσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι,
Καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἁλὸς
Θνήσκοισιν, εὖτ' ἂν μὴ δυνήσωνται ζώειν·
Οἱ δ' ἀγχόνην ἅψαντο δυστήνῳ μόρῳ,
Κ' αὐτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.
Οὕτω κακῶν ἄπ' οὐδέν, ἀλλὰ μυρίαι
Βροτοῖσι κῆρες, κἀνεπίφραστοι δύαι,
Καὶ πήματ' ἐστίν. εἰ δέ μοι πιθοίατο,
Οὐκ ἂν κακῶν ἐρῷμεν, οὐδ' ἐν ἄλγεσι
Κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκιζοίμεθα.

Ejuſdem.

Homo cum ſis, nunquam dixeris quid futurum ſit
Nec inſpiciens hominem, quandiu ſit victurus.
Etenim celeris, muſcæ præpetis
Inſtar, *rerum ſit* mutatio.

Ejuſdem.

Nullus plane ſine vitio aut calamitate *vivit*.

In Mortem.

Mors etiam bello-elapſum comprehendit.

Conſolatorium.

De homine defuncto non cogitabimus,
Si quid ſapiamus, amplius uno die.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἄνθρωπος ἐὼν μή ποτε φήσῃς, ὅ, τι γίγνεται.
Μηδ᾽ ἄνδρα ἰδὼν, ὅσον χρόνον ἔσσεται·
Ὠκεῖα γὰρ, οὐδ᾽ ἡ τανυπτερύγου μυίας
Οὕτως, ἁ μετάστασις.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Πάμπαν δ᾽ ἄμωμος οὔτις, οὐδ᾽ ἀκήριος.

Εἰς θάνατον.

Ὁ δ᾽ αὖ θάνατος ἔφηκε καὶ τὸν φυγόμαχον.

Παρηγορικόν.

Τοῦ μὲν θανόντος οὐκ ἂν ἐνθυμοίμεθα,
Εἴ τι φρονοῖμεν, πλεῖον ἡμέρας μιᾶς.

INVENIUNTUR ETIAM

hæ ejuſdem Simonidis ſententiæ.

IN MORTEM.

Nihil ad inferos quam ſonus tranſit inanis:
Silentium inter umbras eſt, & oculis offunduntur tenebræ.
Omnia perveniunt ad unam voraginem diram,
Et magnæ virtutes, & divitiæ.
Tempus enim eſt breve vivendi. Qui. v. *ſemel* conditus fuerit
Sub terra, jacet mortalis per omne ævum.

ET ILLA, EX THEOPHILI

lib. 2. adverſus gentes.

Non eſt malum quod præter expectationem obveniat hominibus,
Brevi momento viciſſitudinem inducit Deus.

Ejuſdem.

Nemo abſque diis virtutem accepit, neque urbs,
Nec homo, nec prudens Deus.
[illegible] integrum ineſt eis.

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΔΕ ΚΑΙ

ταῦτα τῦ αὐτῦ Σιμωνίδου γνωμικά.

Εἰς θάνατον.

ΤΟΥΤΟ κεν εἰς ἀΐδαν, κενεὰ διανήχεται ἀχώ,
Σιγὰ δ' ἐν νεκύεσσι, τὸ δὲ σκότος ὄσσε κα
ταῤῥεῖ.
Πάντα γὰρ ἐς μίαν ἱκνεῖται λασπίδα χάρυβδιν,
Αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ, καὶ ὁ πλῦτος,
Βιοτῆς μὲν γὰρ χρόνος ἐςὶ βραχὺς, κρυφθεὶς δὲ
Υπὸ γῆς, κεῖται θνητὸς τὸν ἅπαντα χρόνον.

ΚΑΙ ΤΑΥΤΑ, ΕΚ ΤΩΝ θεοφίλυ, β' καὶ ἔθν.

Οὐκ ἔςι κακὸν ἀνεπιδόκητον ἀνθρώποις,
Ολίγῳ δὲ χρόνῳ πάντα μεταρίπτει θεὸς πάλιν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Οὔτις ἄνευ θεῶν ἀρετὰν λάβεν, ὐ πόλις,
Οὐ βροτὸς ὐ παμμῆτις.
Απήμαντόν τε οὐδὲν ἐςιν ἐν αὐτοῖς.

E RHIANO

DE IMPRUDENTIA.

OMnes profecto erramus animis
Homines, ferimusque deorum variantia dona
Pectore insipiente. Nam qui victus inops
Observatur, diis gravem impingit culpam,
Mœstus: virtutem vero suam, animumque negligit,
Nec dicere quippiam audet, neque facere
Præ timore, ubi viri locupletes adfuerint:
Sed animum ejus absumunt pudor & mœror.
At qui fœliciter agit, cuique Deus opes tribuit,
Et regnum-in-multos, hic obliviscitur quod telluri
Pedibus insistat, & mortales ei sint parentes:
Sed arrogantia, animique vitiosa elatione
Instar Jovis tonat, & caput supra cervicem tollit,
Quamvis parvus: pulchrisque decoram cubitis Minervam ambit.
Denique viam aliquam requirit ad Olympum,
Ut diis annumeratus epulis eorum fruatur.
Ast Ate levibus accurrens pedibus,
In vertice capitis insperata, nullique visa,
Jam quidem vetulis ipsa juvenili forma, jam v. contra
Juvenibus senili insistit facie fraudulenter,
Jovi deorum principi & justitiæ gratum faciens.

ΕΚ ΤΩΝ ΡΙΑΝΟΥ.

ΠΕΡΙ ΑΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΗΑΡΑ δὴ μάλα πάντες ἁμαρτίνοοι πελόμεσθα
Ανθρωποι· φέρομεν δὲ θεῶν ἑτερόῤῥοπα δῶρα
Αφραδέει κραδίῃ. βιότοιο μὲν ὅς κ᾽ ἐπιδευὴς
Στρωφᾶται μακάρεσσιν ἐπιψόγον αἰτὸν ἰάπτει,
Αχνύμενος· σφετέρην δ᾽ ἀρετὴν καὶ θυμὸν ἀτίζει,
Οὐδέ τι θασαλέος νοέειν ἔπος, οὐδέ τι ῥέξαι,
Ερῤιγὼς ὅθι τ᾽ ἄνδρες ἐχεκτέανοι παρέωσιν·
Καί οἱ θυμὸν ἔδουσι κατηφίη καὶ ὀϊζύς.
Ος δέ κεν εὐοχθῆσι, θεὸς δ᾽ ἐπὶ ὄλβον ὀπάζῃ
Καὶ πολυκοιρανίην, ἐπιλήθεται οὕνεκα γαῖαν
Ποσσὶν ἐπιστείβει, θνητοὶ δέ οἱ εἰσὶ τοκῆες·
Αλλ᾽ ὑπεροπλίῃ καὶ ἁμαρτωλῇσι νόοιο,
Ισα Διῒ βρομέει κεφαλὴ δ᾽ ὑπὲρ αὐχένας ἴσχει,
Καίπερ ἐὼν ὀλίγος· μνᾶται δ᾽ εὔπηχυν Αθήνην,
Ηέ τιν᾽ ἀτραπιτὸν τεκμαίρεται οὔλυμπόν δε,
Ως κε μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἀρίθμιος εἰλαπινάζῃ.
Ηδ᾽ Ατη, ἁπαλοῖσι μετατρωχῶσα πόδεσσιν,
Ακρῃς ἐν κεφαλῇσιν ἀνώϊστος καὶ ἄφαντος,
Αλλοτε μὲν γραίῃσι νεωτέρη, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
Οπλοτέρῃσιν γρηῢς ἐφίσταται ἀμπλακίῃσι,
Ζηνὶ θεῶν κρείοντι δίκῃ τ᾽ ἐπίηρα φέρουσα.

EX MIMNERMO.

DE VITA QUOD BREVIS SIT.

NOs autem, velut folia producit floridum tempus
Veris, cum subito splendor solis augetur:
His similes ad breve tempus floribus juventutis
Delectamur, a diis neque malum edocti
Neque bonum. Parcæ autem nigræ nobis astant,
Altera gerens finem molestæ senectutis:
Altera mortis: breve autem tempus durat juventutis
Fructus, quamdiu supra terram spargitur Sol.
At postquam terminus temporis hujus præteriit,
Statim mori satius est, quam vivere.
Multis enim malis animus afficitur: aliquando res domestica
Laborat, & paupertatis opera tristifica fiunt.
Alius rursus desiderat liberos, quos maxime
Cupiens, tellurem subit ad inferos.
Alius morbo animum corrumpente tenetur: nec ullus est
Hominum, cui non multa Jupiter mala largiatur.

Ejus-

ΕΚ ΤΩΝ ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ,

ΠΕΡΙ ΒΙΟΥ ΟΤΙ ΒΡΑΧΥΣ

ΗΜΕΙΣ δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη
Ἦρος, ὅτ' αἶψ' αὐγῇ αὔξεται ἠελίου·
Τοῖς ἴκελοι, πήχυιον ἐπὶ χρόνον ἄνθεσιν ἥβης
Τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν,
Οὔτ' ἀγαθόν. κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι,
Η μὲν, ἔχουσα τέλος γήραος ἀργαλέου·
Η δ' ἑτέρη, θανάτοιο. μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
Καρπὸς, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἠέλιος.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
Αὐτίκα τεθνάναι βέλτιον, ἢ βίοτος.
Πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται. ἄλλοτε τ' οἶκος
Τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει.
Αλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδεύεται, ὧν τε μάλιστα
Ιμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
Αλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον. οὐδέ τίς ἐστιν
Ανθρώπων ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδῷ.

Ejusdem.

Vituperium senectutis.

Sed breve tempus durat, instar somnii,
Juventus preciosa. Difficilis autem, deformisque
Senectus statim imminet capiti,
Odiosa simul & contempta, quæ virum reddit obscurum,
Lædit autem oculos mentemque circumfusa.
Tithono Jupiter malum immortale dedit
Senectutem, quæ vel tristi morte magis est timenda.
Qui pulcherrimus erat olim: ubi forma præteriit,
Nec *ut* pater a filiis honoratur, nec ab amicis.

Ejusdem.

Qualisnam vita *foret*, aut quid jucundi sine aurea Venere?
Emoriar, quando ista mihi non amplius curæ fuerint:
Amor, *inquam*, occultus, & blanda domus, & lectus,
Si rapidi sunt juventutis flores
Viris & mulieribus: ubi vero molesta ingruerit
Senectus, quæ pulchrum etiam virum deformem reddit,
Semper tum graves animum rodunt curæ,
Nec solis aspectu delectatur senex:
Invisus est pueris, contemptusque mulieribus,
Adeo miseram Deus senectam fecit.

Ejus-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ψόγος γήρως.

Αλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται, ὥς περ ὄναρ,
Ηβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον κ̀ ἄμορφον
Γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται,
Εχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον, ὅ, τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα,
Βλάπτει δ' ὀφθαλμοὺς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.
Τιθωνῷ μὲν ἔδωκεν ἔχειν κακὸν ἄφθιτον ὁ Ζεύς,
Γῆρας ὃ κ̀ θανάτου ῥίγιον ἀργαλέου.
Τὸ πρὶν ἐὼν κάλλιστος· ἐπὴν παραμείψεται ὥρη,
Οὔτε πατὴρ παισὶν τίμιος, οὔτε φίλοις.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν, ἄτερ χρυσῆς Αφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι·
Κρυπταδίη φιλότης, καὶ μείλιχα δῶρα, καὶ εὐνή,
Ανθεα εἰ ἥβης γίγνεται ἁρπαλέα
Ανδράσιν ἠδὲ γυναιξίν. ἐπεὶ δ' ὀδυνηρὸν ἐπέλθη
Γῆρας ὅ, τ' αἰσχρὸν ὁμῶς καὶ καλὸν ἄνδρα τιθεῖ,
Αἰεὶ μὲν φρένας ἀμφὶ κακαὶ τείρουσι μέριμναι,
Οὐδ' αὐγὰς προσορῶν τέρπεται ἠελίου.
Αλλ' ἐχθρὸς μὲν παισὶν, ἀτίμαστος δὲ γυναιξίν.
Οὕτως ἀργαλέον γῆρας ἔθηκε θεός.

Ejuſdem.

De Fortitudine.

Non quidem illius robur, & fortem animum
Similem iis qui ante me fuerunt, credo: qui ipſum viderunt
Lydorum equitum confertas diſturbare turmas,
Hermi per campum virum haſtatum.
Ipſius quidem nunquam omnino culpavit Pallas Minerva
Acre robur pectore, quando in prima acie
Furebat, ac ſanguinarii in pugna belli,
Acerba per vim repellentis hoſtium tela,
Non enim illo hoſtium alius præſtantior vir
Erat, percurrendo pugnæ validæ
Opus, quamdiu luce fruebatur Solis velocis.

Ejuſdem jambica.

Inſigni cuipiam viro proni ſumus omnes
Invidere vivo, mortuum autem laudare.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Περὶ ἀνδρείας.

Οὐ μὲν δὴ κείνου γε μένος καὶ ἀγήνορα θυμὸν
  Τοῖον ἐμεῦ προτέρων πεύθομαι, οἵ μιν ἴδον,
Λυδῶν ἱππομάχων πυκινὰς κλονέοντα φάλαγγας,
  Ερμιον ἀμπέδιον φῶτα φερεμμελίην.
Τοῦ μὲν ἄρ' οὔ ποτε πάμπαν ἐμέμψατο Παλλὰς
    Αθήνη
  Δριμὺ μένος κραδίης εὖθ' ὅτ' ἀνὰ προμάχους
Σεῦ, ἠδ' αἱματόεντ' ἐν ὑσμίνῃ πολέμοιο
  Πικρὰ βιαζομένου δυσμενέων βέλεα.
Οὐ γάρ τις κείνου δηΐων ἔτ' ἀμεινότερος φὼς
  Εσκεν ἐποίχεσθαι φυλόπιδος κρατερῆς
Εργον, ὅτ' αὐγαῖσιν φέρετ' ὠκέος ἠελίοιο.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Ιάμβοι.

Δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ
Ζῶντι φθονῆσαι, κατθανόντα δ' αἰνέσαι.

EXCERPTA

EX INCERTIS AUCTORIBUS EMENDATA;
ET LATINIS VERSIBUS REDDITA

A B

HUGONE
GROTIO.

Non est amator, non amat qui perpetim.
Est ante servum servus, est herus ante herum.
Me quidem censente primum sanitas homini bonum.

Mortalia

Sapere par mortalem & æquum est, & non immortalia.

Si peregrinus es,

At ne magis peregrinus esto quam decet.
Quis gente in hominum tam supine est credulus,
Aut stultus adeo est, qui Deos existimet,
Seu bilis ustæ, sive crudorum ossium,
Projecta quæ vix tangat esuriens canis,
Gaudere donis, idque honori ducere,
Facientibusque gratiam reponere?
Cunctos ego homines moneo, hilariter vivere
In crastinum ne differant. raptus semel
A morte terram subter, est umbra & nihil.
Vita fruendum tam brevi dum vivimus.
Crescunt labore cuncta bona mortalibus.
Nolens beatus nullus aut sponte est miser.
Vir dives ipsis dulcius Musis sonat.
Seni senilis lingua jucundissima est.
Meminisse dura dulce, postquam evaseris.
Nullus profecto liber est mortalium.
Namque aut miseriæ aut opibus est obnoxius.
Clamosus instar circulatoris, rapax.
Mortalis odia ne gere immortalia.
Demittere animum debet is quem sors premit.
Felicitas namque hominis hac in re sita est,
Si mentis ejaculata qua voluit cadant.

For-

Οὐδεὶς ἐραστὴς ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ.
Δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης πρὸ δεσπότου.
Ἀνδρὶ δ' ὑγιαίνειν ἄριστόν ἐστιν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖ.
Θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνητὸν φρονεῖν.
Εἰ δ' εἶ ξένος,
οὐκ αὖ γένοιο μᾶλλον ἢ σε δεῖ ξένος.
Τίς ὧδε μωρὸς καὶ λίαν ἀνειμένως
ἄπιστος ἀνδρῶν, ὅστις ἐλπίζει θεοὺς
ὀστῶν ἀσάρκων καὶ χολῆς πυρουμένης,
ἃ καὶ κυσὶν πεινῶσιν οὐχὶ βρώσιμα,
χαίρειν ἀπαρχῇ, καὶ γέρας λαχεῖν τόδε,
τούτων τε τοῖσι δρῶσιν ἐκτίνειν χάριν;
Πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι
τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως· ὁ γὰρ θανὼν
τὸ μηδέν ἐστι καὶ σκιὰ κατὰ χθονός·
μικροῦ δὲ βιότου ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.
Ἐκ τῶν πόνων γὰρ τἀγάθ' αὔξεται βροτοῖς.
Οὐδεὶς ἑκὼν πόνηρος, οὐδ' ἄκων μάκαρ.
Κάλλιστα Μουσῶν φθέγγεται πλουτῶν ἀνήρ.
Γέρων γέροντι γλῶσσαν ἡδίστην ἔχει.
Ἀλλ' ἡδὺ τὸν σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων.
Οὐκ ἔστιν ἀνδρῶν ὅστις ἔστ' ἐλεύθερος,
ἢ χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν, ἢ τύχης.
Ἅρπαξ κεκραγὼς κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων.
Ἀθάνατον ὀργὴν μὴ φύλαττε, θνητὸς ὤν.
Μικρὸν φρονεῖν γὰρ τὸν κακῶς πεπραγότα.
Τόδ' ἐστὶ τὸ ζηλωτὸν ἀνθρώποις ὅτῳ
τόξον μερίμνης εἰς ὃ βούλεται πίσῃ.

Formidini sunt res Deûm sapientibus.
Amor intuendo nascitur mortalibus.
Pereat hosti simul amicus.
Nam suavius nil cuncta quam cognoscere.
Sibi quisque melius esse mavult quam alteri.
Multi bonis in rebus haud sapiunt bene.
Facias nihil tu turpe, ne discas quidem.
Qui sapit eundem non bis errabit modum.
Mali facinoris liberam servà manum.
Necessitati cuncta succumbunt cito.
Necessitate multa patramus mala.
Qui benefici non meminit, ingratum voca.
Debere vitam semper ingratos facit.
Simul miseritum est, ipsa moritur gratia.
Cunctis memoria est fluxa, queis factum bene est.
Benefacta bene locata, thesaurus gravis.
In tempore acceptum ipse redde in tempore.
Bene quære multis facere, sed pro viribus.
Beneficia justa confer & justa accipe.
Sumpti benefici sis memor, dati immemor.
Fac, lectus imperare, te dignum imperi.
Rex est imago viva viventis Dei.
Non fert honesta vita negligentiam.
Homo nullus ævum degit arbitrii sui.
Ea vera vita est vivere ex sententia.
Vi quia paratur vita, vita dicitur.
Tellus ut edit ita resorbet omnia.
Ut quimus haud ut volumus ævum ducimus.
Vacuam invenire non datur vitam malis.
Humana vita, cæcum & infelix iter.
Felicis hominis indolentem vivere.
Quam vita dulcis, vita quid sit, nescis?

Ser-

Φόβος τὰ θεῖα τοῖσι σώφροσι βροτῶν.
Ἐκ τοῦ γὰρ εἰσορᾷν γίνετ' ἀνθρώποις ἐρᾷν.
Ἐῤῥέτω φίλος σὺν ἐχθρῷ.
Οὐκ ἔστι γὰρ γλυκύτερον ἢ πάντ' εἰδέναι.
Φιλεῖ δ' ἑαυτοῦ πλεῖον οὐδεὶς οὐδένα.
Ἔνιοι κακῶς φρονοῦσι πράσσοντες καλῶς.
Αἰσχρὸν δὲ μηδὲν πράττε, μηδὲ μάνθανε.
Δὶς ἐξαμαρτεῖν ταὐτὸν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.
Ἔργων πονηρῶν χεὶρ ἐλευθέραν ἔχε.
Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δουλοῦται ταχύ.
Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πολλὰ ποιοῦμεν κακά.
Ἀχάριστος ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ.
Ἀεὶ δ' ὁ σωθεὶς, ἐστὶν ἀχάριστος φύσει.
Ἅμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.
Ἐπιλανθάνονται πάντες οἱ παθόντες εὖ.
Καλὸν δὲ θησαύρισμα, κειμένη χάρις.
Χάριν λαβὼν εὔκαιρον, εὔκαιρον δίδου.
Χάριν χαρίζου, καθ' ὅσον ἰσχύεις ὅμως.
Χάριτας δικαίας καὶ δίδου καὶ λάμβανε.
Χάριν λαβὼν μέμνησο, καὶ δοὺς ἐπιλάθου.
Ἀρχῆς τετυχὼς ἴσθι ταύτης ἄξιος.
Εἰκὼν δὲ βασιλεύς ἐστιν ἔμψυχος Θεοῦ.
Ἀμελοῦντα τοῦ ζῆν, οὐκ ἔνεστ' ἀσχημονεῖν.
Βιοῖ μὲν οὐδεὶς ὃν προαιρεῖται βίον.
Βίος ἐστὶν ἄν τις τῷ βίῳ χαίρῃ βιῶν.
Βίος κέκληται δ' ὅτι βίᾳ πορίζεται.
Γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.
Ζῶμεν καὶ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα.
Οὐκ ἔστι βίον εὑρεῖν ἄλυπον οὐδενί.
Τυφλὸν δὲ καὶ δύστηνον ἀνθρώποις βίος.
Τὸ ζῆν ἀλύπως ἀνδρός ἐστιν εὐτυχοῦς.
Ὡς ἡδὺς ὁ βίος ἄν τις αὐτὸν μὴ μάθῃ.

Servat virum vir, civitatem civitas.
Digitum lavabit digitus, & manum manus.
Frustra laborat cursus expers consili.
Consilii inopia maximas noxas nocet.
Improvido res propria, deliciis capi.
Nam tutior res nulla consilio bono.
Consilia noctu capere, mos sapientium est.
Tu non nisi a prudente consilium pete.
Sapientium consilia sunt sapientia.
Quæris maritus esse? vicinos vide.
Ex moribus non ære nupturam æstima.
Grave est malum homini risus haud in tempore.
Mens stulta ridet, quando ridendum est nihil.
Consilia tutiora sunt, quæ dant senes.
Bonum senectæ compara viaticum.
Veniet senectus omne crimen sustinens.
Res pulchra senium, pulchra non senescere.
Seniliores quære amicitias tibi.
Res tædiosa senior in juvenum grege.
Annos notat canitia, non prudentiam.
Metue senectam: quippe comitata advenit.
Homini senectus tædiosa est sarcina.
Reverens parentum sis, amicis beneficus.
Quisquis parentes bene colit, speret bene.
Numen parentes maximum prudentibus.
Senes parentes qui fovet, vivet bene.
Tu tibi parentes alteros credas Deos.
Salvam domum præstare matronæ est probæ.
Non ornat aurum fœminam, at mores probi.
Mulier probe morata, vitæ est sospita.
Certe invenire fœminam haud facile est bonam.
Scit quod cupiscit fœmina, ulterius nihil.
Ho-

Ανὴρ γὰρ ἄνδρα καὶ πόλις σώζει πόλιν.
Χεὶρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλός τε δάκτυλον.
Ανὴρ ἄβουλος εἰς κενὸν μοχθεῖ τρέχων.
Αβουλίᾳ γὰρ πολλὰ βλάπτονται βροτοί.
Ανὴρ ἄβουλος ἡδοναῖς θηρεύεται.
Βουλῆς γὰρ ὀρθῆς οὐδὲν ἀσφαλέστερον.
Εν νυκτὶ βουλὴ τοῖς σοφοῖσι γίγνεται.
Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς προσδέχου συμβουλίαν.
Σοφὴ σοφῶν γὰρ γίγνεται συμβουλία.
Γαμεῖν δὲ μέλλων βλέψον εἰς τοὺς γείτονας.
Ηθος προκρίνειν χρημάτων γαμοῦντα δεῖ.
Γέλως ἄκαιρος ἐν βροτοῖς δεινὸν κακόν.
Γελᾷ δ' ὁ μωρὸς κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ.
Γνῶμαι δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν γεραιτέρων.
Εφόδιον εἰς τὸ γῆρας αἰεὶ κατατίθου.
Ηξει τὸ γῆρας πᾶσαν αἰτίαν φέρον.
Καλὸν τὸ γηρᾶν, καὶ τὸ μὴ γηρᾶν καλόν.
Ομιλίας δὲ τὰς γεραιτέρας φίλει.
Οχληρὸς ἀνήρ ἐστιν, ἐν νέοις γέρων.
Πολιὰ χρόνου μήνυσις, οὐ φρονήσεως.
Φοβοῦ τὸ γῆρας οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον.
Χαλεπὸν τὸ γῆράς ἐστιν ἀνθρώποις βάρος.
Γονεῖς δὲ τίμα καὶ φίλους εὐεργέτει.
Ελπιζε τιμῶν τοὺς γονεῖς πράξειν καλῶς.
Θεοὶ μέγιστοι τοῖς φρονοῦσιν οἱ γονεῖς.
Ικανῶς βιώσεις γηροβοσκῶν τοὺς γονεῖς.
Νόμιζε σαυτῷ τοὺς γονεῖς εἶναι θεούς.
Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐστὶ σώζειν οἰκίαν.
Γυναικὶ κόσμος ὁ τρόπος, κ' οὐ χρυσία.
Γυνὴ δικαία τοῦ βίου σωτηρία.
Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐπιτυχεῖν οὐ ῥᾴδιον.
Γυνὴ γὰρ οὐδὲν οἶδε πλὴν ὃ βούλεται.

Honesta mulier est gubernaclum domus.
Natura quippe fœminæ imperium negat.
Mulier familiæ pestis est, mulier salus.
Mulier mulieri propemodum distat nihil.
Quære adjuvamen rebus uxorem tuis.
Muliebre telæ sunt opus, non concio.
Spectare mores dulce matronæ probos.
Sine dote nupta jus loquendi non habet.
Plebs nempe res est valida, sed mentis carens.
Opulentiæ antepone rumorem bonum.
Nihil est inani gloria infelicius.
Res nulla servo pejor est, etiam bono.
Unus familiæ servus ipse adeo est herus.
Quercu cadente, nemo lignatu abstinet.
Aliis necesse est bene sit, aliis sit male.
Miseri miseriæ nequid adfingas mali.
Nempe est voluptas mater infortunii.
Misero cave insultare: Fors hera omnium est.
Animum miseria urgente ne despondeas.
Commune cuivis crede, quod cuiquam accidit.
Eheu! ut homines subita dementant mala.
Felix amicus nullus infelicibus.
Ut quisque vanus, hoc magis spe pascitur.
Noli ipse laudis facere tibi præconium.
Celebrare amici quam tuas laudes velis.
Virtute summum ne voces ignobilem.
Dei tuenda memoria in rebus bonis.
Suo arbitratu nullus est felix satis.
Multis adest fortuna, non prudentia.
Fortuna famam sæpe dat prudentiæ.
Est patria tellus omnis, ubicumque est bene.

Fe-

Γυνὴ δὲ χρηστὴ πηδάλιον ἐς' οἰκίας.
Γυναικὶ δ' ἄρχειν ἐ δέδωκεν ἡ φύσις.
Γυνὴ γὰρ οἴκῳ πῆμα καὶ σωτηρία.
Γυνὴ γυναικὸς πώποτ' ἐδὲν διαφέρει.
Ζήτει γυναῖκα σύμμαχον τῶν πραγμάτων.
Ισοὶ γυναικῶν ἔργα, κἐκ ἐκκλησίαι.
Καλὸν γυναικὸς εἰσορᾶν καλοὺς τρόπες.
Νύμφη δ' ἄπροικος ἐκ ἔχει παῤῥησίαν.
Ισχυρὸν ὄχλος ἐςὶν, ἐκ ἔχει δὲ νοῦν.
Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλετεῖν θέλε.
Κενῆς γὰρ δόξης ἐδὲν ἀθλιώτερον.
Δούλου γὰρ χεῖρον ἐδὲν, ἐδὲ τῦ καλοῦ.
Εἷς ἐςὶ δοῦλος οἰκίας, ὁ δεσπότης.
Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.
Δεῖ τοὺς μὲν εἶναι δυςυχεῖς, τὲς δ' εὐτυχεῖς.
Επ' ἀνδρὶ δυςυχοῦντι μὴ πλάσῃς κακόν.
Εξ ἡδονῆς γὰρ φύεται τὸ δυςυχεῖν.
Μὴ ἔμβαινε δυςυχοῦντι. κοινὴ γὰρ τύχη.
Μηδέποτε σαυτὸν δυςυχῶν ἀπελπίσῃς.
Νόμιζε κοινὰ πάντα δυςυχήματα.
Οἴ μοι τὸ γὰρ ἄφνω δυςυχεῖν, μανίαν ποιεῖ.
Τῶν δυςυχούντων εὐτυχὴς ἐδεὶς φίλος.
Αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι τὲς κενὲς βροτῶν.
Υπὲρ σεαυτῦ μὴ φράσῃς ἐγκώμια.
Φίλων ἔπαινον μᾶλλον ἢ σαυτῦ λέγε.
Ανὴρ ἄριςος ἐκ ἂν εἴη δυςγενής.
Δίκαιον εὖ πράττοντα μεμνῆσθαι θεῦ.
Ιδίαν κατὰ φρόνησιν ἐδεὶς εὐτυχεῖ.
Πολλοὶ μὲν εὐτυχῦσιν, οὐ φρονοῦσι δέ.
Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.
Τῷ γὰρ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρίς.

Felicium se quisque cognatum vocat.
Fortuna splendens quam levi impulsu ruit?
Supra Deum ne sapito, mortalis satus.
Deum verere: cuncta sic facies bene.
Ea fator atque disce quæ pietas probat.
Nunquam Deus surdescit ad justas preces.
Senex amator, ultimum infortunium.
Ulcifcere hostem, non tamen damno tuo.
Minus dolebis, quo hostibus credes minus.
Sermonem ab hoste benevolum numquam puta.
Nil facito dignum morte, si adamas vivere.
Vita indecens, fortuna cum vitam invidet.
Bene vivere omnes volumus, at non possumus.
Quam vita dulce est, fata dum non invident?
Quam multa capimus ob voluptatem mala?
Felicis ævum sine malis agere, aut mori.
Mortalis ipse mortuum ne irrideas.
Queis fœda vita restat, his pulchrum est mori.
Numquam probarim sumptuosum mortuum.
Mors ipsa non est fœda, sed fœde mori.
Rem facile quamvis peragit adjutor Deus.
Deo volente naviges vel vimine.
Adest ubique, nilque non cernit Deus.
Dei absque nutu nemo fortunam invenit.
Obsistere est difficile fortunæ & Deo.
Sunt gratiora cuncta carpta in tempore.
Occasionis nosse res pulchra est modum.
Validior ipsa lege res occasio est.
Ad regna quoque vertenda valet occasio.
Mendicus etiam sæpe valet in tempore.
Ex parte rebus causa sæpe occasio est.
Occasione vir fit, is qui non fuit.

De-

Τῶν δυστυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς.
Ως δυσκόλως πίπτουσιν αἱ λαμπραὶ τύχαι.
Θνητὸς πεφυκὼς μὴ φρόνει ὑπέρθεα.
Θεὸν σέβου, καὶ πάντα πράξεις δι᾽θέως.
Ὑπὲρ δ᾽εὐσεβείας καὶ λάλει καὶ μάνθανε.
Εὐχῆς δικαίας οὐκ ἀνήκοος Θεός.
Γέρων ἐραστὴς, ἐσχάτη κακὴ τύχη.
Ἐχθροὺς ἀμύνου μὴ ἐπὶ τῇ σαυτοῦ βλάβῃ.
Ἐχθροῖς ἀπιστῶν οὔποτ᾽ ἂν λάβῃς βλάβην.
Λόγον παρ᾽ ἐχθροῦ μήποθ᾽ ἡγήσῃ φίλον.
Ζῆν βουλόμενος μὴ πράττε θανάτου ἄξια.
Ζῆν αἰσχρὸν οἷς ζῆν ἐφθόνησεν ἡ τύχη.
Πάντες καλῶς ζῆν θέλομεν, ἀλλ᾽ οὐ δυνάμεθα.
Ως ἡδὺ τὸ ζῆν μὴ φθονούσης τῆς τύχης.
Ως πολλὰ διὰ τὰς ἡδονὰς λυπούμεθα;
Ἢ ζῆν ἀλύπως ἢ θανεῖν, δ᾽δαίμονος.
Θνητὸς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα.
Καλὸν τὸ θνήσκειν οἷς ὕβριν τὸ ζῆν φέρει.
Οὐ πώποτ᾽ ἐζήλωσα πολυπλοῦν νεκρόν.
Τὸ γὰρ θανεῖν οὐκ αἰσχρὸν, ἀλλ᾽ αἰσχρῶς θανεῖν.
Θεὸς συνεργῶν πάντα ποιεῖ ῥᾳδίως.
Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις.
Πανταχῇ γάρ ἐστι, πάντα τε βλέπει Θεός.
Θεοῦ γὰρ οὐδεὶς δ᾽τυχεῖ βροτῶν ἄνευ.
Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχῃ.
Ἅπαντα καιρῷ χάριν ἔχει τρυγώμενα.
Καλὸν τὸ καιροῦ παντὸς εἰδέναι μέτρον.
Καιρὸς γάρ ἐστι τῶν νόμων κρείττων πολύ.
Καιροὶ δὲ καταλύουσι τὰς τυραννίδας.
Καιροῦ τυχὼν γὰρ πτωχὸς, ἰσχύει μέγα.
Πολλῶν ὁ καιρὸς γίγνεται παραίτιος.
Πολλοὺς ὁ καιρὸς ἄνδρας οὐκ ὄντας ποιεῖ.

Τάχιθ᾽ ι

Τάχισθ' ὁ καιρὸς μεταφέρει τὰ πράγματα.
Τὸν καιρὸν ἀεὶ ἔχου πάντοθ' ἵλεων ἔχειν.
Ως μέγα τὸ μικρὸν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν.
Ωρα τὰ πάντα τοῦ βίου κρίνει καλῶς.
Μὴ κρῖν' ὁρῶν τὸ κάλλος, ἀλλὰ τὸν τρόπον.
Ως ἡδὺ κάλλος ὅταν ἔχῃ νοῦν σώφρονα.
Βίον πορίζου πάντοθεν, πλὴν ἐκ κακῶν.
Βέλτιστε, μὴ τὸ κέρδος ἐν πᾶσι σκόπει.
Ζήτει συναγαγεῖν ἐκ δικαίων τὸν βίον.
Ηθος πονηρὸν φεῦγε καὶ κέρδος κακόν.
Κέρδος πονηρὸν μὴ λαβεῖν βούλου ποτέ.
Τὰ μικρὰ κέρδη μείζονας βλάβας φέρει.
Τὸ κέρδος ἡγοῦ κέρδος, ἂν δίκαιον ᾖ.
Τὰ δ' αἰσχρὰ κέρδη συμφορὰς ἐργάζεται.
Κατηγορεῖν οὐκ ἐστι καὶ κρίνειν ὁμοῦ.
Ανεξέταστον μὴ κόλαζε μηδένα.
Λήσειν διὰ τέλους μὴ δόκει πονηρὸς ὤν.
Αφεὶς τὰ φανερὰ μὴ δίωκε τἀφανῆ.
Η μὴ ποίει τὸ κρυπτὸν, ἢ μόνος ποίει.
Υπόνοια δεινόν ἐστιν ἀνθρώποις κακόν.
Λιμὸς μέγιστον ἄλγος ἀνθρώποις ἔφυ.
Λιμῷ γὰρ οὐδέν ἐστιν ἀντειπεῖν ἔπος.
Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.
Γαστὴρ ἄσακτος καὶ νεῶν εὑρεῖν δρόμον.
Ισχυρότερον δέ γ' οὐδέν ἐστι τοῦ λόγου.
Λόγος γὰρ ἐστὶ φάρμακον λύπης μόνον.
Χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὸ καίρια.
Λόγοις ἀμείβου τὸν λόγοις πείθοντά σε.
Λύπην γὰρ εὔνους οἶδεν ἰᾶσθαι λόγος.
Λόγῳ διοικεῖται βροτῶν βίος μόνῳ.
Ιατρὸς ὁ λόγος τοῦ κατὰ ψυχὴν πάθους.
Ρῆμα παρὰ καιρὸν ῥιφθὲν ἀνατρέπει βίον.

Ρίψας

Emissa ab ore verba revocare haud datur.
Sermo medela est animi ad ægrimonias.
Expelle vita quicquid ad luctum facit.
Mœrore nullum hominibus est pejus malum.
Satis beati est esse sine mœroribus.
Homo natus id quod instat ut videas age.
Quod destinatum sorte, non fuges pati.
Ne sit mihi quod cupio, sed quod expedit.
Hominem esse temet perpetim dicta tibi.
Aliis placere quære, non soli tibi.
In comitate magna vis est gratiæ.
Quamvis superior sorte, da te æquum omnibus.
Signum ad salutem grande morum comitas.
Hoc, Nosce temet, utile est per omnia.
Nulla est noverca pestis exitialior.
Nil flore differt vegetus ætatis vigor.
Juvenis memento te fore aliquando senem.
Dum floret ætas disce quod scitum juvet.
Juvenem magis tacere quam fari decet.
Audi libenter ipse adhuc juvenis senes.
Lex valida legem cum magistratus fovet.
Nil non fit aut dijudicatur legibus.
Res est honesta pro locis leges sequi.
Leges profecto nil valent, ubi vis valet.
Prætervidere pauperem externum cave.
Bene de extero quid meritus exspectes idem.
Cura hospitalis esse, nec in hoc sis piger.
Amicus esto fidus in fidum hospitem.
Bene se modeste gerere peregrinum decet.
Rerum abstine peregrinus, & vives bene.
Mos est hominibus anteferre extraneos.
Silere quam clamare peregrinum decet.

Ho-

Ρίψας λόγον τις οὐκ ἀναιρεῖται πάλιν.
Ψυχῆς νοσούσης ἐστὶ φάρμακον λόγος.
Ἀεὶ τὸ λυποῦν ἐκδίωκε τοῦ βίου.
Οὐκ ἔστι λύπης χεῖρον ἀνθρώποις κακόν.
Τὸ ζῆν ἀλύπως ἀνδρός ἐστιν εὐτυχοῦς.
Θνητὸς πεφυκὼς τοὐπίσω πειρῶ βλέπειν.
Μένει δ' ἕκαστον τοῦθ' ὅπερ μέλλει παθεῖν.
Μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομ', ἀλλ' ἃ συμφέρει.
Ἄνθρωπον ὄντα σαυτὸν ἀναμίμνησκ' ἀεί.
Βούλου δ' ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον.
Ἐν δ' εὐπροσηγόροισιν ἔστι τις χάρις.
Ἴσος μὲν ἴσθι πᾶσι κἂν προὔχῃς βίῳ.
Σωτηρίας σημεῖον ἥμερος τρόπος.
Τὸ, Γνῶθι σαυτὸν, πανταχοῦ 'στὶ χρήσιμον.
Δεινότερον οὐδὲν ἄλλο μητρυιᾶς κακόν.
Ἀκμὴ τὸ συνόλον οὐδὲν ἄνθους διαφέρει.
Μέμνησο νέος ὢν, ὡς γέρων ἔσῃ ποτέ.
Νέος πεφυκὼς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.
Νέῳ δὲ σιγᾷν μᾶλλον ἢ λαλεῖν πρέπει.
Νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραιτέρων θέλε.
Ἰσχυρὸς ὁ νόμος ἐστὶν ἣν ἄρχοντ' ἔχῃ.
Νόμῳ τὰ πάντα γίγνεται καὶ κρίνεται.
Νόμοις ἕπεσθαι τοῖσιν ἐγχωρίοις καλόν.
Βίας παρούσης οὐδὲν ἰσχύει νόμος.
Ξένους πένητας μὴ παραδράμῃς ἰδών.
Ξένοις ἐπαρκῶν τῶν ἴσων τεύξῃ ποτέ.
Ξενίας ἀεὶ φρόντιζε, μὴ καθυστέρει.
Ξένοισι πιστοῖς πιστὸς ὢν γίγνου φίλος.
Ξένῳ μάλιστα συμφέρει τὸ σωφρονεῖν.
Ξένος ὢν ἀπράγμων ἴσθι καὶ πράξεις καλῶς.
Ξένον προτιμᾶν μᾶλλον ἀνθρώποις ἔθος.
Ξένον δὲ σιγᾷν κρεῖττον ἢ κεκραγέναι.

Ξένος

Honorem habe, peregrine, susceptoribus.
Bene hospiti fac: tu quoque hospes fors eris.
Peregrina vitam vita prudentem facit.
Mortalis, iræ disce moderari impetum.
Ne propera ad iram. quam potes, tarde veni.
Nociva res est animus iræ traditus.
Vitam dat ire commode, ira cum modo.
Res pulchra & iram & cupiditatem vincere.
Ratione rem putando, vince iræ impetum.
Ad prava sæpe impellit iracundia.
Consilia sunt intuta, quibus ira adsidet.
Toleres amici & comitis iracundiam.
Fugiendus herus est semper ira percitus.
Spontalis est miseria, satio liberum.
Felicitas eximia, sapiens filius.
Vinclum est amoris grande, satio liberum.
Bonum est quod haud aufertur, eruditio.
Doctrina mores esse non patitur feros.
Prudentia opus est ubi didiceris litteras.
Qui literas didicere, bis tantum vident.
Doctrina hominibus optima est possessio.
Addiscere aliquid digna res etiam sene.
Cunctis hominibus gloria eruditio.
Qui literas didicere, mentis plus habent.
Qui sapit is in se cuncta circumfert sua.
Male eruditur ille qui non vapulat.
Illiterata vita cum oculis cæcitas.
Dat sapere consors vita cum sapientibus.
Plus opibus ipsis sunt opes sapientiæ.
Indigna multos facere paupertas jubet.
Honesta tenuis vita præ dite ac mala.
Res pauper est odiosa, donans diviti.

Per-

Ξένος πεφυκὼς τοὺς ξενηδόχους σέβε.
Ξένους ξένιζε, καὶ σὺ γὰρ ξένος γ᾽ ἔσῃ.
Πλάνη βίον τίθησι σωφρονέστερον.
Ἄνθρωπος ὢν γίνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν.
Γίγνε δ᾽ ἐς ὀργὴν μὴ ταχύς γ᾽ ἀλλὰ βραδύς.
Βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς εἰς ὀργὴν πεσών.
Ζήσεις βίον κράτιστον ἂν θυμοῦ κρατῇς.
Θυμοῦ κρατῆσαι κἀπιθυμίας καλόν.
Νίκησον ὀργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς.
Ὀργὴ δὲ πολλὰ δρᾶν ἀναγκάζει κακά.
Οὐδεὶς μετ᾽ ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται.
Ὀργὴν ἑταίρου, καὶ φίλου πειρῶ φέρειν.
Φεύγειν ἀεὶ δεῖ δεσπότας θυμουμένους.
Αὐθαίρετος λύπη ἐστὶν ἡ τέκνων σπορά.
Μακάριόν ἐστιν υἱὸν εὔτακτον τρέφειν.
Φιλίας μέγιστος δεσμὸς αἱ τέκνων γοναί.
Ἀναφαίρετον κτῆμ᾽ ἐστὶ παιδεία βροτοῖς.
Ἅπαντας ἡ παίδευσις ἡμέρους ποιεῖ.
Γράμματα μαθεῖν δεῖ καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.
Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.
Κάλλιστόν ἐστι κτῆμα παιδεία βίου.
Καλὸν δὲ καὶ γέροντι μανθάνειν σοφά.
Τιμὴ πέφυκε πᾶσι παιδεία βροτοῖς.
Ὁ γράμματ᾽ εἰδὼς καὶ περισσὸν νοῦν ἔχει.
Ὁ σοφὸς ἐν αὑτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.
Ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.
Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.
Σοφοῖς ὁμιλῶν κἀυτὸς ἐκβήσῃ σοφός.
Σοφία δὲ πλούτου κτῆμα τιμιώτερον.
Πενία γ᾽ ἀγνώμονάς γε τοὺς πολλοὺς ποιεῖ.
Λεπτῶς καλῶς ζῆν κρεῖσσον ἢ λαμπρῶς κακῶς.
Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον.

Perferre inopiam non nisi sapientium est.
Desidia nescit educare pauperem.
Tolerare inopiam cum senectute arduum est.
Homines profecto quantum habent, tantum valent.
Sat erit amicum, si sat est pecuniæ.
Opes tenere, non teneri opibus juvat.
Memento, dives, facere pauperibus bene.
Iniqua numquam facito opum fiducia.
Si dives es pigerque, mox inops eris.
Aurum omnia aperit, inferum portas quoque.
Ne curiose alterius inquire in mala.
Nil agere causa plurimis ut agant male.
Nimis agere multa putidum semper nimis.
Multa agere multis initium est mœroribus.
Malus quod est beatus hoc ipso est miser.
Hominis mali usquequaque congressus fuge.
Animus malignus vitium inemendabile est.
Misereſcere haud scit improbi cordis rigor.
Malim adeo turpis esse quam pulcher malus.
Per tota vitæ spatia fallacem fuge.
Nemo maleficus se fatetur maleficum.
Bonæ indolis venena sunt mores mali.
Crimen Deorum est improbi felicitas.
Facient malorum te malum commercia.
Vivisque mortuisque pœna instat malis.
Hominem malignum nec viæ comitem cape.
Tibi numquam amicum facito moratum male.
Bonos vocare pessimos, mos est malis.
Non vulneratur vir bonus verbo improbo.
Quantum est, bonum esse audere temporibus malis!
Ut cuncta nunc sunt cara, nisi mores mali.
Majora perdes minima nisi servaveris.

Sunt

Πενίαν φέρειν ἐ παντὸς, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφȢ.
Πένητας ἀργοὺς οὐ τρέφει ῥαθυμία.
Πενίαν φέρειν ϗ γῆράς ἐςι δύσκολον.
Δύναμις πέφυκε τοῖς βροτοῖς τὰ χρήματα.
Εαν δ' ἔχωμεν χρήμαθ', ἕξομεν φίλους.
Ηδιςόν ἐςι τῶν ὑπαρχόντων κρατεῖν.
Μέμνησο πλȣτῶν τοὺς πένητας ὠφελεῖν.
Πλούτῳ πεποιθὼς ἄδικα μὴ πειρῶ ποιεῖν.
Ράθυμος ὢν σὺ πλούσιος, πένης ἔσῃ.
Χρυσὸς δ' ἀνοίγει πάντα, κᾀΐδου πύλας.
Πολυπραγμονεῖν τἀλλότρια μὴ βούλου κακά.
Πολλοὶ σχολὴν ἄγουσιν εἰς τὰ χείρονα.
Τὰ πολλὰ πράττειν ἐςὶ πανταχοῦ σαπρόν.
Τὰ πολλὰ πράττειν κινδύνας πολλὰς ἔχει.
Ανὴρ πονηρὸς δυςυχεῖ κᾂν εὐτυχῇ.
Ανδρὸς πονηρȢ φεῦγε συνοδίαν ἀεί.
Ανȣθέτητόν ἐςιν ἡ πονηρία.
Ανδρὸς πονηροῦ σπλάγχνον ἐ μαλάσσεται.
Δύσμορφος εἴην μᾶλλον ἢ καλὸς κακός.
Τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον.
Εαυτὸν ἐδεὶς ὁμολογεῖ κακȢργος ὤν.
Ηθη πονηρὰ τὴν φύσιν διαςρέφει.
Θεῶν δ' ὄνειδος τȢς κακȢς εὐδαιμονεῖν.
Κακοῖς ὁμιλῶν κ' αὐτὸς ἐκβήσῃ κακός.
Καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται.
Κακῷ σὺν ἀνδρὶ μηδ' ὅλως ὁδοιπόρει.
Πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε ποίει φίλον.
Φασὶν κακίςȢς οἱ πονηροὶ τοὺς καλούς.
Χρηςὸς πονηροῖς οὐ τιτρώσκεται λόγοις.
Ως ἔργον εὖ ζῆν ἐν πονηροῖς ἤθεσιν.
Ως πάντα τιμῆς ἐςὶ πλὴν κακοῦ τρόπου.
Εἰ μὴ φυλάσσεις μικρ' ἀπολεῖς τὰ μείζονα.

Sunt cuncta ubique famula diligentiæ.
Quæ fit silendo, gravior accusatio est.
Multis tacere quam loqui utilius fuit.
Taciturna facile ingenia contemni solent.
Multis hominibus lingua perniciem attulit:
Silentium implet sæpe responsi vicem.
Malis initium lingua permultis dedit.
Meliora ni dicturus es dictis, tace.
Decet tacere quam loqui quæ non decet.
Est ubi loquela melius est silentium.
Pulchrum ubi decet silere & ubi oportet loqui.
Homini Deus sua cuique conscientia est.
Ars est hominibus portus infortunii.
Omnes enim homines sese honorari expetunt.
Qui sese amat, non facile se fert negligi.
Audentiam tibi sume, non audaciam.
Amice, non sapientis est res, temeritas.
Sæpe est malorum causa festinatio.
Peccet necesse est multa, qui multa audeat.
Homo es: ergo fortunæ esto communis memor.
Nihil, ut videtur, proprium in vita datur.
Fortuna perdifficile quiddam est assequi.
Fortuna multos spoliat, alios munerat.
Multos jacentes sæpe Fortuna erigit.
Sapientibus Fortuna se fert opiferam.
Meliora quam nos sæpe casus consulit.
Mortalium res plurimas capiunt vices.
Miser esse multo quam maledicus malis.
Transadigit ensis corpus, animum oratio.
Nil sanitate vita habet beatius.
Supplicia nemo fugiet insolentiæ.
Cum maxime es beatus, a fastu abstine.

Som-

Τῆς ἐπιμελείας πάντα δῦλα γίγνεται.
Διὰ δὲ σιωπῆς πικρότερον κατηγορεῖ.
Ενίοις τὸ σιγᾶν ἐςὶ κρεῖττον τῦ λέγειν.
Εὐκαταφρόνητόν ἐςι σιγηρὸς τρόπος.
Η γλῶσσα πολλὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν.
Πολλοῖς ἀπόκρισις ἡ σιωπὴ τυγχάνει.
Η γλῶσσα πολλῶν ἐςὶν αἰτία κακῶν.
Η δεῖ σιωπᾶν ἢ λέγειν ἀμείνονα.
Κρεῖττον σιωπᾶν ἢ λαλεῖν ἃ μὴ πρέπει.
Σιγή ποτ᾽ ἐςὶν αἱρετωτέρα λόγυ.
Οὐ δεῖ σιωπᾶν καὶ λαλεῖν ὅπυ χρεών.
Βροτοῖς ἅπασιν ἡ συνείδησις θεός.
Λιμὴν ἀτυχίας ἐςὶν ἀνθρώποις τέχνη.
Τιμώμενοι γὰρ πάντες ἥδονται βροτοί.
Αγαπῶν ἑαυτὸν ὗτις ἀμελεῖθ᾽ ἡδέως.
Εὔτολμος εἶναι κρῖνε, τολμηρὸς δὲ μή.
Εςὶν τὸ τολμᾶν, ὦ φίλ᾽, ἀνδρὸς ὐ σοφῦ.
Προπέτεια πολλοῖς ἐςιν αἰτία κακῶν.
Τὸ πολλὰ τολμᾶν, πόλλ᾽ ἁμαρτάνειν ποιεῖ.
Ανθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.
Βέβαιον ὐδὲν ἐν βίῳ δοκεῖ πέλειν.
Δυσπαρακολύθητον δὲ πρᾶγμ᾽ ἐςὶν τύχη.
Οἷς μὲν δίδωσιν, οἷς δ᾽ ἀφαιρεῖται τύχη.
Πολλὺς κακῶς πράσσοντας ὤρθωσεν τύχη.
Πᾶσιν γὰρ εὖ φρονῦσι συμμαχεῖ τύχη.
Ταυτόματον ἡμῖν κάλλιω βυλεύεται.
Τὰ θνητὰ πάντα μεταβολὰς πολλὰς ἔχει.
Δύσμοιρος ἴσθι μᾶλλον ἢ κακήγορος.
Ξίφος τιτρώσκει σῶμα, τὸν δὲ νοῦν, λόγος.
Οὐκ ἔσθ᾽ ὑγείας κρεῖττον ὐδὲν ἐν βίῳ.
Αλαζονείας ὗτις ἐκφεύγει δίκην.
Οτ᾽ εὐτυχεῖς μάλιςα μὴ μέγα φρόνει.

Somnus futuræ mortis eſt meditatio.
Sopor eſt hominibus ipſa vitæ ſanitas.
Incolumitas eſt corporis noſtri ſopor.
Inopia ſomno vincitur, ſummum malum.
Damna ac dolores diſce generoſe pati.
Fiet levis fortuna ſi leviter feras.
Ratione ſubjuganda præſens calamitas.
Tolerare caſus nobilem animoſe decet.
Æquo potentum imperia diſce animo pati.
Sapientis opus eſt, facile jacturam pati.
Homini neceſſe ferre fortunæ impetum.
Noli ipſe pauper invidere habentibus.
Livoris eſt mos mortuos omittere.
Injuſta res eſt ſponte amicos lædere.
Habere amicos aveo queis res ſint bonæ.
Fugiunt amici quem fugit felicitas.
Conſtans ubique ſis, amicus maxime.
Non bene ſtat intra verba amicorum fides.
Amicus in re ancipite plus auro valet.
Opta aliquid habeas: qui habet is & amicos habet.
Bene fac amicis res habent quorum male.
Ita cole amicos ut ſecundos a Deo.
Tuas amicus crede amici miſerias.
Aurum probatur igne, amicus tempore.
Pulcherrimum peccare in amicos nihil.
Felix amicus optimum ſpectaculum.
Malo ex amico fructus oritur peſſimus.
Qui te odit, odio habeto: amantem plus amat
Amans ſui ipſe nimis, amicus nemini.
Fugias amicum fugere dejectum malis.
Generoſa amicus mente, felicis bonum.
Ne recipe amicos inter arbitrium duos.

Ve-

Ὕπνος δὲ θανάτου τις προμελέτησις πέλει.
Ὕπνος δὲ πᾶσιν ἐστὶν ὑγιεία βίου.
Ὕπνος πέφυκε σώματος σωτηρία.
Ὕπνος δὲ πενίαν τὴν κακέσχατον δαμᾷ.
Ἔνεγκε λύπην καὶ βλάβην ἐῤῥωμένως.
Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεστώσας τύχας.
Νικᾷ λογισμῷ τὴν παροῦσαν συμφοράν.
Στεῤῥῶς φέρειν χρὴ συμφορὰν τὸν εὐγενῆ.
Τὴν τῶν κρατούντων φέρε μαθεῖν ἐξουσίαν.
Φρονοῦντός ἐστι ζημίαν ῥᾷον φέρειν.
Φέρειν ἀνάγκη θνητὸν ὄντα τὴν τύχην.
Αὐτὸς πενωθεὶς τοῖς ἔχουσι μὴ φθόνει.
Οὐδεὶς δὲ πρὸς τοὺς ἐκποδὼν φύεται φθόνος.
Ἄδικον τὸ λυπεῖν τοὺς φίλους ἑκουσίως.
Ἅπασιν εὖ πράττουσιν ἥδομαι φίλοις.
Ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι.
Βέβαιος ἴσθι καὶ βεβαίως χρῶ φίλοις.
Δεῖ τοὺς φιλοῦντας πίστιν οὐ λόγους ἔχειν.
Ἐν τοῖς δὲ δεινοῖς χρημάτων κρείττων φίλος.
Εὔχου δ' ἔχειν τι, κἂν ἔχῃς, ἕξεις φίλους.
Ἐν τοῖς κακοῖς δὲ τοὺς φίλους εὐεργέτει.
Ἴσον θεῷ σοῦ τοὺς φίλους τιμᾶν θέλε.
Ἰδίας νόμιζε τῶν φίλων τὰς συμφοράς.
Κρίνει φίλους ὁ καιρὸς, ὡς χρυσὸν τὸ πῦρ.
Καλὸν τὸ μηδὲν εἰς φίλους ἁμαρτάνειν.
Καλὸν θέαμα δ' ἐστὶν εὖ πράττων φίλος.
Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι.
Μισοῦντα μίσει, καὶ φιλοῦνθ' ὑπερφίλει.
Λίαν φιλῶν σεαυτὸν, οὐχ ἕξεις φίλον.
Μὴ φεῦγ' ἑταῖρον ἐν κακοῖσι κείμενον.
Μακάριος ὅστις ἔτυχε γενναίου φίλου.
Μηδέποτε πειρῶ δύο φίλων εἶναι κριτής.

Veros amicos, alteros fratres puta.
Nemo est, amicus ipse qui non sit sibi.
Arcana præ ira ne alteri evulgaveris.
Nulla est amico pulchrior possessio.
Cura esse amicus, verum amicis non malis.
Re non amant plerique, sed mensa tenus.
Dans operam amico amicus operam dat sibi.
Mores amici noveris, non oderis.
Lædens amicus distat inimico nihil.
Tibi si est amicus, esse thesaurum puta.
Tutius habetur justa amicitia nihil.
Fidelem amicum ne time in rebus malis.
Esto opere, non sermone solo industrius.
Si non laboris te piget, vives bene.
Meminisse dulce est, quæ fuit durum pati.
Quam multa hominibus otium excudit mala!
Per se ipsa vitæ sat docent negotia.
Natura donat ac resorbet omnia.
Natura generi cuique tanquam patria est.
Haud facile commutatur ingenium malum.
In lucis oras protrahit verum dies.
Mala multa secum longa ferre ætas solet.
Dies hominibus ipsa consilium optimum.
Capias ut iterum, redde quod jam ceperas.
Vox prava non pertingit ad mores bonos.
Calumniæ mos vincere id quod rectius.
Hominis mali est culpare quem laudaverit.
Ita tempera animum, ut rebus assuescat bonis.

Νόμιζ' ἀδελφοὺς τοὺς ἀληθινοὺς φίλους.
Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις οὐχ αὑτὸν φιλεῖ.
Οργῆς χάριν τὰ κρυπτὰ μὴ ἐκφαίνῃς φίλῳ.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα κάλλιον φίλου.
Πειρῶ φίλοισι μὴ κακοῖς εἶναι φίλος.
Πολλοὶ τραπέζης, οὐκ ἀληθείας φίλοι.
Φίλος φίλῳ γὰρ συμπονῶν αὑτῷ πονεῖ.
Φίλου τρόπους γίνωσκε, μισήσῃς δὲ μή.
Φίλος με βλάπτων οὐδὲν ἐχθρῷ διαφέρει.
Φίλους ἔχων νόμιζε θησαυροὺς ἔχειν.
Φιλίας δικαίας κτῆσις ἀσφαλεστάτη.
Φίλον βέβαιον ἐν κακοῖσι μὴ φοβοῦ.
Εργοις φιλόπονος ἴσθι, μὴ λόγοις μόνον.
Φιλόπονος ἴσθι καὶ βίον κτήσῃ καλόν.
Ως ἡδὺ τοῖς σωθεῖσι μεμνῆσθαι πόνων;
Ως πολλὰ θνητοῖς ἡ σχολὴ ποιεῖ κακά;
Αὐτά σε διδάσκει τοῦ βίου τὰ πράγματα.
Η δοῦσα πάντα καὶ κομίζεται φύσις.
Η φύσις ἑκάστου γὰρ γένους ἐστὶν πατρίς.
Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον.
Αγει δὲ πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος.
Μακρὸς γὰρ αἰὼν συμφορὰς πολλὰς ἔχει.
Σύμβουλος οὐδείς ἐστι βελτίων χρόνου.
Λαβὼν ἀπόδος ἄνθρωπε καὶ λήψῃ πάλιν.
Ηθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος.
Νικᾷ γὰρ αἰεὶ διαβολὴ τὰ κρείττονα.
Τὸν αὐτὸν αἰνεῖν καὶ ψέγειν ἀνδρὸς κακοῦ.
Ψυχὴν ἔθιζε πρὸς τὰ χρηστὰ πράγματα.

EPIGRAMMATA
MORALIA
EX
ANTHOLOGIA SELECTA,
A variis Auctoribus latine reddita.

Αδηλον.

Γυμνὸν ἰδῦσα λάκαινα παλίντροπον ἐκ πολέμοιο
Παῖδ' ἑὸν ἐς πάτραν ὠκὺν ἰόντα πόδα,
Αντίη ἀΐξασα, δι' ἥπατος ἤλασε λόγχίω
Αρρενα ῥηξαμένη φθόγγον ἐπὶ κταμάνῳ.
Αλλότρειον Σπάρτας, εἶπεν, γένος, ἔῤῥε πόθ' ἄδαν
Ερῤ ἐπεὶ ἐψεύσω πατρίδα, καὶ γενέταν.

Mori.

In patriam amiſſis celeri pede dum redit armis;
Conſpiciens gnatum ſæva Lacæna ſuum;
Obvia ſublata corpus tranſverberat haſta
Hæc ſuper occiſum maſcula verba loquens:
Deneger ò Spartes genus, ito in tartara tandem,
Ito, degeneras, & patriâ, & genere.

Αντιπάτρυ.

Αὔίω με πλατάνισον ἐφερπύζουσα καλύπτει
Αμπελος, ὀθνείῃ δ' ἀμφιτέθηλα κόμῃ,
Η πρὶν ἐμοῖς θαλέθουσιν ἐνιθρέψασ' ὀροδάμνοις
Βότρυας ἡ ταύτης ἐκ ἀπειηλοτέρη
Τοίίω μέντοι ἔπειτα τιθίωείθω τις ἑταίρίω
Η τις ἀμείψαθαι καὶ νέκυν οἶδε μόνη.

Antipatri.

Mortuam me platanum rependo adſcendens tegit
Vitis, aliena circumfloreo coma,

Quæ

Quæ prius meis virentibus enutrivi ramis
Uvas, quæ hac ipsa non minus foliis carui.
Talem sane etiam postea vicissim aliquis nutriat amicam,
Quæ remunerare etiam mortuam novit sola.

Ἄδηλον.

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδίκων τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

Incerti.

Perfer leo intoleranda passus toleranti animo.
Nemo hominum injuriam faciens vindictam non sustinebit.

Μουσικίου.

Ἁ Κύπρις μούσαισι, κοράσια τὰν ἀφροδίταν
Τιμᾶτ', ἢ τὸν ἔρον ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Χ'αἱ μοῦσαι ποτὶ Κύπριν, ἄρει τὰ ςωμύλα ταῦτα
Ημῖν οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον.

Bentini.

Hæc Venus ad Musas: Venerem exhorrescite nymphæ
In vos armatus aut Amor insiliet.
Cui contra Musæ: lepida hæc joca tolle precamur;
Aliger huc ad nos non volat ille puer.

Πάυ-

Πάυλου Σιλεντιαρίου.

Μήτε βαθυκτεάνοιο τύχης κουφίζεο ῥοίζῳ,
Μήτε σέο γνάμψῃ φροντὶς ἐλευθερίην.
Πᾶς γὰρ ὑπ' ἀσταθέεσσι βίος πολεμίζεται αὔραις
Τῇ καὶ τῇ θαμινῶς ἀντιμεθελκόμενος.
Ἡ δ' ἀρετὴ, σαθερόν τι, καὶ ἄτροπον· ἧς ἔπι μούνης,
Κύματα θαρσαλέως ποντοπόρει βιότου.

Pauli Silentiarii.

Neque opulentæ fortunæ attollaris æſtu,
Neque tuam flectat cura libertatem.
Tota enim ab inſtabilibus vita oppugnatur ventis
Hinc & inde ſubinde in diverſum agitata.
Virtus autem ſtabile aliquid, & inconcuſsum: a qua ſola
Fluctus confidenter perrumpas vitæ.

Παλλαδᾶ.

Πολλοί τοι ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε Βάκχοι.

Eraſmi Rot.

Plures thyrſigeros, paucos eſt cernere Bacchos.

Huic affine eſt hoc.

Πολλοὶ θελοβόλοι, παῦροι δέ τε μάντιες ἄνδρες.

Ejuſ-

Ejusdem Eras.

Plures thriobolos, paucos est cernere vates.

Et illud.

Πολλοὶ βουκένται, Παῦροι δέ τε γῆς ἀροτῆρες.

Ejusdem.

Qui tauros stimulent multi, sed rarus arator.

Παρμενίωνος Μακεδόνος.

Αρκεῖμοι χλαίνης λιτὸν σκέπας· ὐδὲ τραπέζαις
Δουλεύσω, μουσέων ἄνθεα βοσκόμενος.
Μισῶ πλῦτον ἄνουν, κολάκων τροφόν· ὐδὲ παρ᾽ ὀφρυῶ,
Στήσομαι. οἶδ᾽ ὀλίγης δαιτὸς ἐλευθερίην.

Parmenionis Macedonis.

Sufficit mihi lænæ vile tegmen; neque mensis
Inserviam, Musarum flores depascens.
Odi divitias stultas, assentatorum cibum, neque ad supercilium
Constituar [*intell.* divitum] Novi tenuis cibi libertatem.

Αλφείου Μιτυληναίου.

Οὐ στέργω βαθυληίους ἀρούρας
Οὐκ ὄλβον πολύχρυσον οἷα Γύγης.

Αὐτάρ-

Αὐτάρκους ἔραμαι βίου Μακρῖνε
Τὸ μηδὲν ἄγαν, ἄγαν με τέρπει.

Mori.

Agros ego haud porrectiores appeto
Non auream aut Gygis beatitudinem;
Quæ sit satis sibi vita, sat eadem est mihi;
Illud: nihil nimis, nimis mihi placet.

Αδηλον.

Ελθὼν εἰς αἴδην ὅτε δὴ σοφὸν ἤνυσε γῆρας
Διογένης ὁ κύων, Κροῖσον ἰδὼν ἐγέλα.
Καὶ στρώσας ὁ γέρων τὸ τριβώνιον ἐγγὺς ἐκείνου,
Τοῦ πολλοῦ ἐκ ποταμοῦ χρυσὸν ἀφυσαμένου
Εἶπεν, ἐμοὶ καὶ νῦν πλείων τόπος· ὅσσα γὰρ εἶχον,
Πάντα φέρω σὺν ἐμοὶ Κροῖσε· σὺ δ' οὐδὲν ἔχεις.

Ausonii.

Effigiem rex Crœse tuam ditissime regum
Vidit apud manes Diogenes Cynicus.
Constitit, utque procul solito majore cachinno
Concussus, dixit, quid tibi divitiæ
Nunc prosunt regum rex o ditissime cum sis
Sicut ego solus me quoque pauperior.
Nam quæcunque habui mecum fero, cum nihil ipse
Ex tantis tecum Crœse feras opibus.

Παλ-

Παλλαδᾶ.

Ελπίδος, οὐδὲ τύχης ἔτι μοι μέλει, οὐδ' ἀλεγίζω
  Λοιπὸν, τῆς ἀπάτης, ἤλυθον εἰς λιμένα.
Εἰμὶ πένης ἄνθρωπος. ἐλευθερίῃ δὲ συνοικῶ.
  Υβριστὴν πενίης πλοῦτον ἀποστρέφομαι.

Soteri.

Non ſpes, non fortuna mihi eſt, nil denique curæ;
  Tutum a fraude locum nacta carina mea eſt.
Sum pauper, fateor; ſed libera contigit uxor:
  Pauperibuſque graves ſperno ego divitias.

Λουκιανοῦ.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς,
  Ην δὲ μὴ, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

Joannis Benedicti.

Omnia mortales fugiunt mortalia cum ſint:
  Et ſi non fugiunt, nos tamen hæc fugimus.

Λου-

Λουκιλλίȣ.

Μὴ σύ γ' ἐπ' ἀλλοτρίης, ὦ 'νθρωφ', ἵζοιο τραπέζης
Ψωμὸν ὀνείδειον γαςρὶ χαριζόμενος.
Α'λλοτε μὲν κλαίοντι, καὶ ἐςυγνωμένῳ ὄμμα
Συγκλαίων, καὖθις συγγελόωντι γελῶν
Οὔτε σύγε κλαυθμοῖο κεχρημένος, ὅτε γέλωτος,
Καὶ κλαίω Μιλίῃ, καὶ γελόω Μιλίῃ.

Lucillii.

Ne tu alienis, o homo, aſſideas menſis
Fruſtum panis contumelioſum ventri indulgens:
Interdum quidem flenti, & contriſtato in vultu
Collacrumans, & rurſus tecum ridenti arridens,
Neque tu ejulatu uſus, neque riſu.
Et fleo Miliæ, & rideo Miliæ

Παλλαδᾶ.

Βέλτερόν ἐςι τύχης καὶ θλιβομένης ἀνέχεσθαι,
Ἤ τῶν πλȣτούντων τῆς ὑπερηφανίης.

Palladæ.

Melius eſt fortunam vel opprimentem perferre,
Quam divitum inſolentiam.

Ἄδηλον.

Ζῆσον λογισμῷ, καὶ μενεῖς ἀνενδεής.

Incerti.

Vive cum ratione, & manebis nulla re indigus.

Ἀρχίου.

Θρήϊκας αἰνείτω τις, ὅτι στοναχεῦσι μὲν υἷας
Μητέρος ἐκ κόλπων πρὸς φάος ἐρχομένους.
Ἔμπαλι δ' ὀλβίζουσιν, ὅσους αἰῶνα λιπόντας
Ἀπροϊδὴς κηρῶν λάτρις ἔμαρψε μόρος.
Οἱ μὲν γὰρ ζώοντες ἀεὶ παντοῖα περῶσιν
Ἐς κακὰ, τοὶ δὲ κακῶν εὗρον ἄκος φθίμενοι.

Luſcinii.

Laudantur Thraces, natos quod viſcera matrum
Egreſſos gemitu protinus excipiunt:
Quod relinquentes vitam ſine fine beatos
Credunt, incautos dum fera parca rapit.
Illos vita malis quia deſtinat omnibus: hinc hos
Pharmaca quod mortem tot reperere malis.

Λουκιανοῦ.

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε.
Ὡς δὲ βιωσόμενος φείδεο σῶν κτεάνων.
Ἔστι δ' ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ, καὶ δαπάνῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

Venatorii.

Utere divitiis veluti jam jam moriturus:
Ceu sis victurus, tu quoque parce tuis.
Ille sapit vere, qui res perpendit utrasque:
Parcus erit certo tempore, largus erit.

Ἄδηλον.

Τὸν βίον Ἡράκλειτε πολὺ πλέον ἤπερ ὅτ' ἔζης
Δάκρυε· νῦν ὁ βίος ἐςʼ ἐλεεινότερος.
Τὸν βίον ἄρτι γέλα Δημόκριτε τὸ πλεον ἢ πρίν.
Νῦν ὁ βίος πάντων ἐςὶ γελοιότερος.
Εἰς ὑμέας δὲ καὶ αὐτὸς ὁρῶν τὸ μεταξὺ μεριμνῶ,
Πῶς ἅμα σοὶ κλαύσω, πῶς ἅμα σοὶ γελάσω.

Luscinii.

Tempora vix credas Heraclitus sua quondam ut
Planxerit, at nostra hæc sunt puto, fausta minus.
Contra perpetuo vitam Democritus olim
Ridebat, quam nunc rideat ille magis.
Sic ego dum nostræ scrutor mala, vanaque vitæ,
Jam fleo si liceat, jamque cachinno magis.

Μενεκράτες.

Γῆρας ἐπὰν μὲν ἀπῇ, πᾶς εὔχεται· ἢν δέ ποτ' ἔλθῃ
Μέμφεται. ἔςι δ' ἀεὶ κρεῖσσον ὀφειλόμενον.

Menecratis.

Senectus cum abest, quivis eam optat. Ubi vero venit,
Reprehendit: est autem semper melior cum adhuc debetur

Αδέσποτον.

Α'ν περιλειφθῇ μικρὸν ἐν ἄγγεσιν ἡδέος οἴνου,
Εἰς ὄξυ τρέπεται τοῦτο τὸ λειπόμενον.
Οὕτως αὐτλήσας τὸν ὅλον, βίον εἰς βαθὺ δ' ἐλθὼν·
Γῆρας ὁ πρεσβύτης, γίγνεται ὀξύχολος.

Incerti.

Si relictum sit pauxillum in vasis dulcis vini,
In acetum mutatur hoc, quod relictum est.
Sic qui exantlavit totam vitam, ubi ad profundam venit
Senectutem aliquis senior, fit austerus & morosus.

Λουκιανοῦ.

Τοῖσι μὲν εὖ πράττουσιν πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐστι.
Τοῖς δὲ κακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐστι χρόνος.

Joannis Benedicti.

Felici brevis est etiam longissima vita:
Tempus at immensum est unica nox misero

Ἐπι-

Ἐπιγούνου Θετταλοῦ.

Ἡ πάρος εὐπετάλοισιν ἐν οἰνάνθαις νεάσασα,
Καὶ τετανῶν βοτρύων ῥᾶγα κομισαμένη,
Νῦν οὕτω γραιοῦμαι· ἴδ' ὡς χρόνος οἷα δαμάζει.
Καὶ σαφυλὴ γήρως αἰσθάνεται ῥυτίδων.

Epiguni Theſſali.

Quæ antea foliis decoris in vitis floribus juveneſcens
Et extenſis botris acinum producebam,
Jam ſic ſeneſco: vide quomodo, & qualia tempus domat.
Et uva ſenectutis ſentit rugas.

Φίλωνος.

Αἱ πολιαὶ σὺν νῷ γεραρώτεραι· αἱ γὰρ ἄτερ νοῦ,
Μᾶλλον τῶν πολλῶν ἐστὶν ὄνειδος ἐτῶν.
Αἱ τρίχες, ὧ σιγᾶς, εἰσὶ φρένες· ὧ δὲ λαλήσῃς,
Ὡς αἱ τῆς ἥβης, οὐ φρένες, ἀλλὰ τρίχες.

Arnol. Veſalien.

Si mentem ſociam teneant in vertice cani,
Oblectant: alias ſanna perennis erunt.
Si taceas, cani mentis ſunt ſigna diſertæ,
Sunt pilus, ut juvenum, ſi blaterare velis.

Ἰουλίου Πολυαίνου.

Ἐλπὶς ἀεὶ βιότου κλέπτει νόον· ἡ πυμάτη δὲ
Ἠὼς τὰς πολλὰς ἔφθασεν ἀσχολίας.

Julii Polyæni.

Semper futuræ vitæ ſpes aufert mentem ; ultima vero
Lux multas præoccupat moleſtias.

Ἀδέσποτον.

Τὸν λύκον ἐξ ἰδίων μαζῶν τρέφω οὐκ ἐθέλουσα
Ἀλλὰ μ' ἀναγκάζει ποιμένος ἀφροσύνη.
Αὐξηθεὶς δ' ὑπ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ πάλι θηρίον ἔσται·
Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν οὐ δύναται.

Incerti.

Lupum ex propriis uberibus nutrio nolens.
Sed me cogit paſtoris ſtultitia ;
Ubi vero adoleverit per me , contra me rurſus fera erit.
Beneficium mutare naturam non poteſt.

Λουκιανοῦ.

Ὠκεῖαι χάριτες γλυκερώτεραι· ἢν δὲ βραδύνῃ,
Πᾶσα χάρις κενεή, μηδὲ λέγοιτο χάρις.

Lu-

Luſcinii.

Munificus gratare cito; quo dulcior adſit
Gratia: nam longa mox perit illa mora.

Ἄδηλον.

Τίπτε με τὸν φιλέρημον ἀναιδέϊ ποιμένες ἄγρῃ
Τέττιγα δροσερῶν ἕλκετ᾽ ἀπ᾽ ἀκρεμόνων,
Τὴν νυμφῶν παροδῖτιν ἀηδόνα, καύματι μέσσῳ
Οὔρεσι καὶ σκιεραῖς ξουθὰ λαλεῦντα νάπαις;
Ἠνὶ δὲ καὶ κίχλην, καὶ κόσσυφον, ἠνὶ δὲ τόσσους
Ψᾶρας ἀρουραίης ἅρπαγας εὐπορίης.
Καρπῶν δηλητῆρας ἑλεῖν θέμις· ὄλλυτ᾽ ἐκείνους.
Φύλλων καὶ χλοερῆς τίς φθόνος ἐστὶ δρόσου;

Incerti.

Quid me ſolitudine lætam impudenti paſtores venatione
Cicadam roridis abſtrahitis a ramis
Nympharum juxta viam cantatricem, calore medio
In montibus & umbroſis argute canentem ſaltibus?
En vero & turdum, & merulam: ecce autem tot
Sturnos agreſtium raptores fructuum.
Fructuum vaſtatores capere oportet: perdite *illos*.
Foliorum autem, & viridis quænam eſt invidia roris.

Ἀγαθίου.

Τὸν θάνατον τί φοβεῖσθε, τὸν ἡσυχίης γενετῆρα
  Τὸν παύοντα νόσους, καὶ πενίης ὀδύνας;
Μοῦνος ἅπαξ θνητοῖς παραγίγνεται· οὐδέποτ' αὐτὸν
  Εἶδέν τις θνητῶν δεύτερον ἐρχόμενον
Αἱ δὲ νόσοι πολλαὶ, καὶ ποικίλαι· ἄλλοτ' ἐπ' ἄλ-
  λον
  Ἐρχόμεναι θνητῶν, καὶ μεταβαλλόμεναι.

Mori.

Num ſtultum eſt mortem matrem timuiſſe quietis
  Quam fugiunt morbi, mœſtaque pauperies?
Sola ſemel miſeris ſe ſe mortalibus offert;
  Nec quiſquam eſt ad quem mors iterum re-
    diit.
At reliqui morbi varii, multique viciſſim.
  Nunc hunc, nunc illum terque quaterque pre-
    munt,

Λουκιανοῦ.

Φαῦλος ἀνὴρ πίθος ἐστὶ τετρημένος, εἰς ὃν ἁπά-
  σας
  Ἀντλῶν τὰς χάριτας, εἰς κενὸν ἐξέχεας.

Luſcinii.

Rimarum plenus perdit tua dona ſceleſtus:
  Si ſapis, integro vina reconde cado.

Ἀδη-

Α'δήλου.

Κάτθανον, ἀλλὰ μένω σε· μένεις δέ τε κ᾽ σύ τίν' ἄλλον.
Πάντας ὁμῶς θνητοὺς εἷς ἀΐδης δέχεται.

Incerti.

Mortuus ſum, ſed expecto te; expectas vero & tu quendam alium.
Omnes ſimul mortales unus infernus capit.

Α'δήλου.

Οἶνος κ᾽ τὰ λοετρὰ, κ᾽ ἡ περὶ Κύπριν ἐρωὴ
Ο'ξυτέρην πέμπει τὴν ὁδὸν εἰς ἀΐδην.

Mori.

Si quis ad infernos properet deſcendere manes
Huc iter accelerant, balnea, vina, Venus.

Α'ντιπάτρου.

Εὔκολος Ε'ρμείας, ὦ ποιμένες, ἐν δὲ γαλακτι
Χαίρων, καὶ δρυΐνῳ σπενδόμενος μέλιτι.
Α'λλ' οὐχ Η'ρακλέης. ἕνα δὲ κτίλον ἢ παχὺν ἄρνα
Αἰτεῖ, καὶ πάντως ἕνθυος ἐκλέγεται.
Α'λλὰ λύκους εἴργει. τί δὲ τὸ πλέον, εἰ τὸ φυλαχθὲν
Ο'λλυται, εἴτε λύκοις, εἴθ' ὑπὸ τοῦ φύλακος.

An-

Antipatri.

Non fastidiosus Mercurius, o pastores, & lacte
Gaudens, & querno placatus melle.
Sed non Hercules, unum vervecem, aut pinguem ovem
Poscit, & omnino unam victimam eligit.
Sed lupos arcet: quid autem prodest si quod servatur
Perit, sive a lupis, sive a custode?

Βισαντίνου.

Εἴτις ἀνὴρ ἄρχων ἐθέλει κολάκων ἀνέχεσθαι,
Πολλοὺς ἐκδώσει τοῖς μιαροῖς στόμασιν.
Ὥστε χρὴ τὸν ἄριστον ἀπεχθαίροντα δικαίως,
Ὡς κόλακας μισεῖν τοὺς κολακευομένους.

Bisantini.

Si quis vir imperans cupiat adulatores tolerare,
Multos tradet impuris oribus.
Unde fas est illum, qui optimus, iratum juste
Tanquam adulatores odisse illos, qui adulatores ferunt.

Παλλαδᾶ.

Οὐχ οὕτω βλάπτει μισεῖν ὁ λέγων ἀναφανδὸν
Ὥσπερ τὴν καθαρὰν ψευδόμενος φιλίαν.
Τὸν μὲν γὰρ μισοῦντα προειδότες ἐκτρεπόμεσθα.

Τὸν

Τὸν δὲ λέγοντα φιλεῖν, ἐ προφυλασσόμεθα
Ἐχθρὸν ἐγὼ κεῖνον κρίνω Βαρὺν ὅς ποτε λάθρη
Τὴν ἀπὸ τῆς φιλίης πίστιν ἔχων ἀδικεῖ.

G. Lilii.

Non is tam lædit, liquide qui dixerit, odi;
Quam qui ſinceram fingit amicitiam.
Vitabis certe quem noveris eſſe nocentem;
Aſt illum nunquam, qui tibi dixit, amo:
Ille mihi gravis eſt hoſtis, qui clam nocuiſſe
Gaudet, quique fidem fert in amicitia.

Βασσȣ.

Μήτεμε χείματι πόντος ἄγοι θρασὺς ἐδὲ γαλήνης
Ἀργὴν ἠσπασάμην τὴν πολυηνεμίην.
Αἱ μεσότητες ἄρισαι· ὅπη δέγε πρήξιες ἀνδρῶν,
Καὶ μάλα ἐγὼ μέτρον πάρκιον ἠσπασάμην.
Τȣτ᾽ ἀγάπα φίλε Λάμπι κακὰς δ᾽ ἔχθαιρε θυέλλας.
Εἰσί τινες πρήεις καὶ βίοτε ζέφυροι.

Baſſi:

Nec me hyeme pontus agat audax; neque tranquillitatem.
Otioſam prætulerim admodum tranquillam.
Mediocritates optimæ: ubi vero opera ſunt hominum.

Et

Et maxime mediocritatem ego sufficientem laudo.
Hanc ama amice Lampi, malasque aversare tempestates:
Sunt quædam dulces & vitæ occupationes.

Α᾿δηλον.

Η῎ν νέος ἀλλὰ πένης, νῦν γηρῶν πλούσιός εἰμι.
Ω῎ μόνος ἐκ πάντων οἰκτρὸς ἐν ἀμφοτέροις
Ο῞ς τότε μὲν χρῆσθαι δυνάμην ὁπότ᾿ οὐδὲν εἶχον.
Νῦν δ᾿ ὁπότε χρῆσθαι μὴ δύναμαι, τότ᾿ ἔχω.

C. Urs. Velii.

Pauper eram juvenis, natu modo grandis abundo,
Hei, quia sum e cunctis solus utroque miser.
Cum mihi nulla foret, poteram feliciter uti:
Nunc ubi res large suppetit, usus abest.

Λουκιανοῦ.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ἐστὶν ἀληθής.
Τἄλλα δ᾿ ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.
Τόνδε πολυκτέανον καὶ πλούσιόν ἐστι δίκαιον
Κλήζειν, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.
Εἰ δέ τις ἐν ψήφοις κατατήκεται ἄλλον ἐπ᾿ ἄλλῳ
Σωρεύειν αἰεὶ πλοῦτον ἐπειγόμενος,
Οὗτος ὁποῖα μέλισσα πολυτρήτοις ἐνὶ σίμβλοις
Μοχθήσει, ἑτέρων δρεψομένων τὸ μέλι.

Mo-

Mori.

Divitias animi ſolas ego judico veras;
Qui rebus pluris ſe facit ipſe ſuis.
Hunc adeo ditem, hunc opulentum rite vocamus,
Magnarum quis ſit qui videt uſus opum.
Calculus at ſi quem miſere numerandus adurit;
Qui miſere ſemper divitias cumulet;
Hic ut apes parvo, crebroque foramine foſſo,
Sudat in alveolo, mel alii comedunt.

Τȣ̃ αὐτȣ̃.

Ἀνθρώπȣς μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας
Οὐ λήσεις δὲ Θεȣ̀ς ȣ̓δὲ λογιζόμενος.

Joannis Benedicti.

Mortales ſi forte latent tua crimina nequam:
Quod tecum reputas non latet hocce Deos.

Παλλαδᾶ.

Πλȣτεῖς; ϰ̀ τί τὸ λοιπόν; ἀπερχόμενος, μετὰ σαυτȣ̃
Τὸν πλȣ̃τον σύρεις εἰς σορὸν ἑλκόμενος;
Τὸν πλȣ̃τον συνάγεις, δαπανῶν χρόνον· ȣ̓ δύνασαι
Ζωῆς σωρεῦσαι μέτρα περισσότερα.

Jo:

Jo: Sleidani.

Quo tibi divitiæ? num post quoque fata sepulcro
  Ingeris? & socias putre cadaver habes.
Ne tenuis videare, perit male temporis ingens
  Portio, nam vitæ nil potes adjicere.

Παλλαδᾶ.

Μηδέποτε ζήσας ὁ πένης βροτὸς ὐδ' ἀποθνήσκει
  Καὶ ζῶν γὰρ δοκέων ὥσπερ νεκὺς ἦν ὁ τάλας.
Οἱ δὲ τύχας μεγάλας, καὶ χρήματα πολλὰ λαχόντες
  Οὗτοι τὸν θάνατον πτῶσιν ἔχοσι βίυ.

Mori.

Numquam vixisti, o pauper, nunquam morieris,
  Nempe miser, visus vivere, mortuus es.
At quibus immensa est fortuna, pecunia multa,
  His vitæ finem mors aliquando facit.

Παύλυ Σιλεντιαρίου.

Οὐ τὸ ζῆν χαρίεσσαν ἔχει φύσιν ἀλλὰ τὸ ῥῖψαι
  Φροντίδας ἐκ στέρνων τὰς πολιοκροτάφυς.

Πλυ-

Πλοῦτον ἔχειν ἐθέλω τὸν ἐπάρκιον. ἡ δ᾽ ἐπέκεινα
 Θυμὸν ἀεὶ κατέδει χρυσομανὴς μελέτη.
Ἔνθεν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρείονα πολλάκι δήεις
 Καὶ πενίην πλούτου καὶ θάνατον βιότου.
Ταῦτα σὺ γιγνώσκων κραδίης ἴθυνε κέλευθους:
 Εἰς μίαν εἰσορόων ἐλπίδα τὴν σοφίην.

Jo: Sleidani.

Ni quis ab immodicis animum fubduxerit omnem
 Curis, jam vitæ gratus abibit honos.
Quod fatis eft cupio, mihi porro difplicet auri
 Sævus amor, mentem lædere nanque folet.
Divitiifque fere (nimium peccatur utrinque)
 Pauperies, vita morfque petenda magis.
Propterea, quovis demum fortuna vocarit,
 Confilio prudens res moderare tuas.

Παλλαδᾶ.

Παίγνιόν ἐστι τύχης μερόπων βίος, οἰκτρὸς, ἀλήτης,
 Πλούτου, καὶ πενίης μεσσόθι ῥεμβόμενος.
Καὶ τοὺς μὲν κατάγουσα, πάλιν σφαιρηδὸν ἀείρει.
 Τοὺς δ᾽ ἀπὸ τῶν νεφελῶν, εἰς ἀΐδην κατάγει.

Jo: Sleidani.

Ludit in humanis rebus fortuna, & ab omni
 Parte repentinus nafcitur ufque dolor.

Ευς-

Evehit hæc rursum, misere quos presserat ante;
Præcipitatque solo, quos modo ad astra tulit.

Ἄδηλον.

Ὁ φθόνος ἐστὶ κάκιστον, ἔχει δέ τι καλὸν ἐν αὐτῷ,
Τήκει γὰρ φθονερῶν ὄμματα, καὶ κραδίην.

Soteri.

Pessima res livor, solamen quoddam habet in se,
Livido enim exagitat lumina, corque simul.

Ἄδηλον.

Θησαυρὸς μέγας ἐστ' ἀγαθὸς φίλος ἡλιόδωρε,
Τῷ καὶ τηρῆσαι τοῦτον ἐπισταμένῳ.

Jo: Sleidani.

Si quis amicitiæ legum perdoctus, amicum
Deligat, haud parvum repperit ille bonum.

Ἄδηλον.

Γνήσιός εἰμι φίλος. καὶ τὸν φίλον ὡς φίλον οἶδα.
Τοὺς δὲ κακοὺς διόλου πάντας ἀποστρέφομαι.
Οὐδένα θωπεύω πρὸς ὑπόκρισιν. οὓς δ' ἄρα τιμῶ,
Τούτους ἐξαρχῆς μέχρι τέλους ἀγαπῶ.

Jo:

Jo: Sleidani.

Ipſe ego, qui fidum novi tractare ſodalem,
  Ne qua commaculer parte, repello malos.
In ſpeciem nulli palpor, ſed quiſquis amatur
  Vel ſemel, ad cineres hic mihi amicus erit.

Ἄδηλον.

Ἐκ πυρὸς ἰλιακοῦ, δοράτων μέσον ἥρπασεν ἥρως
  Αἰνείας ὅσιον παιδὶ βάρος πατέρα.
Ἔκλαγε δ' Ἀργείοις, μὴ ψαύετε. μικρὸν ἐς ἄρη
  Κέρδος ὁ γηραλέος· τῷ δὲ φέροντι, μέγα.

Marulli.

Cum ferret medios proles Cytherea per hoſtes
  Impoſiti collo languida membra patris:
Parcite, ait, Danai, levis eſt ſene gloria rapto;
  At non, erepto, gloria, patre, levis.

Λουκιανοῦ.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
  Ἀνθρώπου καθαρὰν ψευδομένου φιλίην.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἐχθρόν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
  Ὡς φίλον· ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

O Obſo-

Obsopœi.

Nil homine invenit natura nocentius illo,
Quam qui sinceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis ultra, sed habetur amicus
Talis: & hac ista lædimur arte crebrò.

Πλάτωνος.

Αἰὼν πάντα φέρει· δολιχὸς χρόνος οἶδεν ἀμείβειν,
Οὔνομα καὶ μορφὴν, καὶ φύσιν, ἠδὲ τύχην.

Jo: Sleidani.

Omnia fert ætas, mutant quoque sæcula nomen,
Et genus & formam divitiasque simul.

Παλλαδᾶ.

Νυκτὸς ἀπερχομένης γεννώμεθα ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ
Τοῦ προτέρου βιότου μηδὲν ἔχοντες ἔτι.
Ἀλλοτριωθέντες τῆς ἐχθεσινῆς διαγωγῆς·
Τοῦ λοιποῦ δὲ βίου σήμερον ἀρχόμενοι.
Μὴ τοίνυν λέγε σαυτὸν ἐτῶν πρεσβῦτα περισσῶν,
Τῶν γὰρ ἀπελθόντων σήμερον οὐ μετέχεις.

Palladæ.

Nocte recedente nascimur quotidie,
Prioris vitæ nihil habentes adhuc:

Spo-

Spoliati hesterno vitæ statu
Et reliquum vitæ hodie incipientes.
Ne igitur dicas teipsum annorum senem multorum,
Illorum enim quæ abierunt hodie non es particeps.

Λουκιανοῦ.

Ἀῤῥήτων ἐπέων γλώσση σφρηγὶς ἐπικείσθω.
Κρείσσων γὰρ μύθων ἢ κτεάνων φυλακή.

Obsopœi.

Fac arcana premat tacitæ custodia linguæ:
Sermonum custos est mihi major opum.

Ἄδηλον.

Τὸ ῥόδον ἀκμάζει βαιὸν χρόνον. ἢν δὲ παρέλθῃ,
Ζητῶν εὑρήσεις οὐ ῥόδον, ἀλλὰ βάτον.

Incerti.

Rosa senescit brevi tempore; ubi vero transierit,
Inquirens invenies non rosam, sed rubum.

Λουκιανοῦ.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος ἐστὶν ἀληθής,
Τἄλλα δ' ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.

Jo: Sleidani.

Nobilis est animi thesaurus, nobilis ille
Postrema quisquis parte locabit opes.

Λουκιλλίου.

Εἴ με φιλεῖς, ἔργῳ με φίλει, καὶ μή μ' ἀδίκει σὺ
Ἀρχὴν τοῦ βλάπτειν τὴν φιλίην θέμενος
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐγὼ πολὺ κρέασονα φημὶ
Τὴν φανερὰν ἔχθραν τῆς δολερῆς φιλίης
Φασὶ δὲ καὶ νήεσιν ἁλιπλανέεσι χερείους
Τὰς ὑφάλους πέτρας τῶν φανερῶν σπιλάδων.

Jo: Sleidani.

Officio mecum certes, ac desine fraudes
Nectere, si vere sum tibi amicus ego.
Perniciosus enim, quisquis simulabit amorem,
Et minus ille nocet, qui nocet usque palam.
Quique latent pelago scopuli plus navibus obsunt,
Quam, quos extantes navita cernit aquis.

Λουκιανοῦ.

Μὴ πταίων, φίλος εἶ θνητοῖς, φίλος εἶ μακάρεσσι,
Καί σου ῥηϊδίως ἔκλυον εὐξαμένου.
Ἂν πταίσῃς, οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα

Ἐχθρά,

Ἐχθρὰ, τύχης τε ῥοπαῖς συμμεταβαλλόμενα

Viti Apermachii.

Si non delinques, tibi diique, hominesque favebunt,
Præstabunt faciles quæque precatus eris.
Ast ubi peccaris, cessat favor, omnia plena
Sunt odii, facta & sors aliena tibi.

Παλλαδᾶ.

Ὑβρείζεις; τί τὸ θαῦμα; τί δυσχερὲς; ἀλλὰ φέρω σε
Τῶν γὰρ ὑβειζόντων ἡ θρασύτης κόλασις.

Palladæ.

Injurius es? quid mirum? quid molestum? sed fero te;
Nam injuriosorum audacia pœna est.

Τοῦ αὐτοῦ.

Πολλὰ λαλεῖς, ἄνθρωπε, χαμαὶ δὲ τίθῃ μετὰ μικρόν.
Σίγα, καὶ μελέτα ζῶν ἔτι τὸν θάνατον.

Ejusdem.

Multa dicis homo; verum mortuus humi poneris brevi.
Tace, & considera vivens adhuc mortem.

Τῦ αὐτῦ.

Ἥλιος ἀνθρώποις αὐγῆς θεός. εἰ δὲ καὶ αὐτός
Ὕβριζεν φαίνων, ἐδὲ τὸ φῶς ἐπόθουν

Ejusdem.

Sol hominibus splendoris Deus; si vero & ipse
Injuriam inferret dum splendet, ne lucem quidem desiderarem

Τῦ αὐτῦ.

Οὐκ ἐμὲ, τὴν πενίην δὲ καθύβρισας. εἰ δὲ καὶ
Ἦν ἐπὶ γῆς πτωχὸς, κ᾽αὐτὸς ἔπασχεν ὕβριν ὁ Ζεύς.

Ejusdem.

Non me, paupertatem vero injuria affecisti: si vero & Jupiter
Esset in terra pauper, & ipse pateretur contumeliam.

Τοῦ αὐτῦ.

Εἰ πένομαι, τί πάθω; τί με μισεῖς ἐκ ἀδικῦντα;
Παῖσμα τόδ᾽ ἐςὶ τύχης, ἐκ ἀδίκημα τρόπων.

Ejus-

Ejusdem.

Si mendico, quid patior? quid me odisti non injurium?
Peccatum hoc est fortunæ, non injuria morum.

Τοῦ αὐτοῦ.

Αἰνίζειν μὲν ἄριστον· ὁ δὲ ψόγος ἔχθεος ἀρχή.
Ἀλλὰ κακῶς εἰπεῖν, Ἀττικόν ἐστι μέλι.

Ejusdem.

Laudare quidem optimum: vituperium vero inimicitiæ principium.
Sed bene dicere Atticum est mel.

Λουκιανοῦ.

Ἡ βραδύπους βουλὴ μετ' ἀμείνων, ἡ δὲ ταχεῖα
Αἰὲν ἐφελκομένην τὴν μετάνοιαν ἔχει.

Jo: Sleidani.

Sit mora consiliis. Nam si moderamine tractes,
Prosunt: ut stulte præcipitata nocent.

Ἄδηλον.

Πλουτεῖν φασί σε πάντες. ἐγὼ δέ σε φημὶ πένεσθαι
Χρῆσις γὰρ, πλούτου μάρτυς, Ἀπολλόφανες.
Ἂν μετέχῃς αὐτῶν σὺ, σὰ γίγνεται. ἂν δὲ φυλάττῃς
Κληρονόμοις, ἀπὸ νῦν γίγνεται ἀλλότρια.

Mori.

Te ditem appellant omnes; ego plane inopem te
Namque est usus, opum testis, Apollophanes.
Si tu utare tuis, tua fiunt; sin tua serves
Hæredi, tu jam nunc aliena facis.

Παλλαδᾶ.

Πλοῦτον μὲν πλουτοῦντος ἔχεις, ψυχὴν δὲ πένητος,
Ὦ τοῖς κληρονόμοις πλούσιε, σοὶ δὲ πένης.

Mori.

Divitias locupletis habes, inopis tibi mens est,
O miser hæredi dives inopsque tibi.

Λουκιανοῦ.

Ἓξ ὧραι μόχθοις ἱκανώταται, αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Γράμμασι δεικνύμεναι, ζῆθι λέγουσι βροτοῖς

Volaterrani.

Sex horæ tantum rebus tribuuntur agendis:
Viveque post illas, littera ζῆθι monet.

Γερμανικοῦ εἰς Θεμιστοκλέα.

Ἀντὶ τάφου λιτοῖο θὲς Ἑλλάδα, θὲς δ' ἐπὶ ταύτᾳ,
Δούρατα βαρβαρικᾶς σύμβολα ναυφθορίας.
Καὶ τύμβῳ κρηπῖδα περίγραφε Περσικὸν Ἄρη,
Καὶ Ξέρξην. τούτοις θάπτε Θεμιστοκλέα.
Στάλα δ' ἁ Σαλαμὶς ἐπικείσεται, ἔργα λέγουσα
Τ'αμά. τίμε σμικροῖς τὸν μέγαν ἐντίθετε.

Germanici in Themistoclem.

Pro sepulcri lapide pone Greciã:pone vero super hanc
Hastas barbaricæ symbola cladis navium:

Et

Et tumulo fundamentum circumſcribe Perſicum
Martem,
Et Xerxem: his ſepeli Themiſtoclem.
Columna vero Salamin ſubponatur, opera dicens
Hæc mea: quid me parvis magnum imponitis.

Μαριανοῦ Σχολαστικοῦ.

Ποῦ σοι τόξον ἐκεῖνο παλίντονον, οἵ τ' ἀπὸ σεῖο
Πηγνύμενοι μεσάτην ἐς κραδίην δόνακες;
Ποῦ πτερά; ποῦ λαμπὰς πολυώδυνος; ἐς τί δὲ τρισσὰ
Στέμματα χερσὶν ἔχεις, κρατὶ δ' ἐπ' ἄλλο φέρεις;
Οὐκ ἀπὸ πανδήμου ξένε Κύπριδος, οὐκ ἀπὸ γαίης
Εἰμὶ καὶ ὑλαίης ἔκγονος εὐφροσύνης.
Ἀλλ' ἐγὼ ἐς καθαρὴν μερόπων φρένα πυρσὸν ἀνάπτω
Εὐμαθίης, ψυχὴν δ' οὐρανὸν εἰσανάγω.
Ἐκ δ' ἀρετῶν στεφάνους πισύρων πλέκω· ὧν ἀφ' ἑκάστης
Τούσδε φέρων, πρώτῳ τῷ σοφίης στέφομαι.

Mariani Scolaſtici.

Ubi tibi arcus ille reflexus, & a te
Fabricatæ medium in cor ſagittæ?
Ubi alæ, ubi fax lamentabilis. Quid autem triplices
Coronas manibus habes, & in capite aliam fers?
Non ſum vulgatæ, hoſpes, Veneris filius: nec a
terra
Sum, vel materialis filius lætitiæ;
Sed ego in puram hominum mentem facem accendo
Bonæ doctrinæ, animam vero in cœlum in-
duco.
Ex virtutibus autem coronas quatuor necto quarum
ab unaquaque
Has fero, prima autem ſapientiæ coronor.

Λου-

Λουκιανοῦ.

Εἰ ταχὺς ἐς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις
Τοῖς ποσί σου τρῶγε, καὶ τρέχε τῷ στόματι.

Jo: Benedicti.

Si propere comedis, si tardo poplite curris,
Ore velim curras, & pedibus comedas.

Παύλου Σιλεντιαρίου.

Ἑζόμενος μὲν τῆδε παρ' εὐλάϊγγι τραπέζῃ
Παίγνια κινήσεις τερπνὰ βολοκτυπίης
Μήτε δὲ νικήσας μεγαλίζεο: μήτ' ἀπολειφθεὶς
Ἄχνυσο, τὴν ὀλίγην μεμφόμενος βολίδα.
Καὶ γὰρ ἐπὶ σμικροῖσι νόος διαφαίνεται ἀνδρός.
Καὶ γὰρ κύβος ἀγγέλλει βένθος ἐχεφροσύνης.

Pauli Silentiarii.

Sedens hic apud pulcris lapidibus structam mensam,
Ludicra movebis jucunda cum tesseris.
Ne vero vincens efferre, neque victus
Dole, parvum reprehendens jaculum.
Etenim in parvis animus apparet viri:
Et cubus indicat fundamentum sapientiæ.

Τοῦ αὐτοῦ.

Παίγνια μὲν τάδε πάντα. τύχης δ' ἑτερότροπος ὁρμὴ

Ταῖς ἀλόγοις ταύταις ἐμφέρεται βολίσιν.
Καὶ βροτέου βιότου σφαλερὸν μίμημα νοήσεις,
Νῦν μὲν ὑπερβάλλων, νῦν δ' ἀπολειπόμενος.
Αἰνέομεν δὴ κεῖνον, ὃς ἐν βιότῳ τε, κύβῳ τε,
Χάρματι, καὶ λύπῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

Ejusdem.

Ludicra quidem omnia hæc: fortunæ autem diversus impetus
Irrationalibus his fertur in jactibus.
Et mortalis vitæ lubricam imitationem cognosces,
Nunc quidem vincens, nunc vero victus.
Laudamus autem ipsum, qui & in vita, & in cubo
Lætitiæ, & dolori modum constituit.

Τοῦ αὐτοῦ.

Τοῖς μὲν σωφρονόμοις τάδε παίγνια· τοῖς δ' ἀκολάστοις
Λύσσα, καὶ ἀμπλακίη, καὶ πόνος αὐτόματος.
Ἀλλὰ σὺ μὴ λέξῃς τι θεημάχον ὕστατος ἕρπων,
Μηδ' ἀναροιβδήσῃς ῥινοβόλῳ πατάγῳ.
Δεῖ γὰρ μήτε πονεῖν ἐν ἀθύρμασι, μήτε τι παίζειν.
Ἐν σπουδῇ· καιρῷ δ' ἴσθι νέμειν τὸ πρέπον.

Ejusdem.

Placidis quidem hæc ludrica; sed immoderatis
Rabies & peccatum, & labor sponte attractus.
Sed tu ne dixeris aliquam blasphemiam ultimo loco repens
Neque latrabis naribus impulso sono.

Opor-

Oportet enim neque laborare in ludis, neque aliquid ludere
In ſeriis, tempori verò ſcito tribuere ſuum decorum.

Λουκιανȣ̃.

Εἰς τι μάτlω νίπτεις δέμας Ἰνδικόν; ἴϛχεο τέχνης,
Οὐ δυύασαι δνοφερlω νύκτα καθηλιάσαι.

Jo. Sleidani.

Æthiopem quid ſtulte lavas? Nam ſplendida nunquam
Nox fuerit, lumen ſole negante ſuum.

Τοῦ αὐτȣ̃.

Πολλὰ τὸ δαιμόνιον δυύαται, κἂν ᾖ παράδοξα·
Τȣ̀ς μικρȣ̀ς ἀνάγει, τȣ̀ς μεγάλȣς κατάγει.
Καί σȣ̃ τlὼ ὀφρυὼ, καὶ τὸν τύφον καταπαύσει
Κἂν ποταμὸς χρυσȣ̃ νάματά σοι παρέχῃ.
Οὐ θρύον, ȣ̓ μαλάχlω ἄνεμος ποτὲ, τὰς δ' μεγίϛας
Η͗ δρύας, ἢ πλατάνȣς οἶδε χαμαὶ κατάγειν.

Jo: Sleidani.

Multa poteſt fortuna, vel inſperata, potentes
Dejicit, ac tenues ſubvehit illa viros:
Illa ſupercilium tibi protinus auferet, & ſi
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim malva, limoſaque abſtinet ulva;
Sed veteres ornos exagitare ſolet.

Ἀγαθίȣ Σχολαςικȣ̃ εἰς εἰκόνα
Πλȣτάρχου.

Σεῖο πολυκλήεντα τύπον ςήσαντο, Χερωνεῦ
Πλȣ́ταρχε, κρατερῶν υἷες Αὐσονίων.
Ὅττι παραλλήλοισι βίοις Ἕλληνας ἀρίςȣς.
Ῥώμης εὐπολέμοις ἥρμοσας ἐνναέταις.
Ἀλλὰ τεȣ̃ βιότοιο παράλληλον βίον ἄλλον
Οὐδὲ σύγ᾽ ἂν γράψαις. ȣ̓ γὰρ ὅμοιον ἔχεις.

Agathii Scholaſtici in imaginem
Plutarchi.

Tuam nobilem imaginem ſtatuerunt, Chæronenſis
Plutarche, fortium liberi Auſoniorum:
Quia reſpondentibus vitis Græcos optimos
Romæ fortibus in bello conjunxiſti cum inhabitatoribus.
Sed tuæ vitæ reſpondentem vitam aliam
Non tu ſcriberes: non enim ſimilem habes.

Λȣκιανȣ̃.

Παῖδά με πενταέτηρον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντα
Νηλειὴς ἀΐδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά με μὴ κλαίοις· καὶ γὰρ βιότοιο μετέσχον
Παύρȣ, καὶ παύρων τῶν βιότοιο κακῶν.

Urſ. Velii.

Quinquennem rapuit puerum immiſerabilis orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed me flere cave; nam paucos ut brevis annos
Vi-

Vixi, sic vitæ pauca sinistra tuli.

Γάλλου εἰς Τάνταλον.

Οὗτος ὁ πρὶν μακάρεσσι συνέστιος, οὗτος ὁ νηδὺν
  Πολλάκι νεκταρέου πλησάμενος πόματος,
Νῦν λιβάδος θνητῆς ἱμείρεται. ἡ φθονερὴ δὲ
  Κρᾶσις ἀεὶ χείλευς ἐστὶ πανπυνοτέρη.
Πῖνε, λέγει τὸ τόρευμα, καὶ ὄργια μάνθανε σιγῆς.
  Οἱ γλώσσῃ προπετεῖς ταῦτα κολαζόμεθα.

V. Cl. de la Monnoye.

Ille ego, qui quondam mensis accumbere Divum,
  Nectare qui potui sæpe levare sitim,
Nunc egeo vilis potus, fugitivaque semper
  Illudit labris invida lympha meis.
Disce, monet crater, quisquis bibis, inde tacere;
  Quam subeat pœnam garrula lingua, vides.

Venustissimum Pulicis Vicentini Epigramma de Hermaphrodito, quod in Anthologia locum mereri Doctorum virorum Græcæ versiones ostendunt.

Cum mea me genitrix gravida gestaret in alvo,
  Quid pareret, fertur consuluisse Deos.
Mas est, Phœbus ait. Mars, fœmina. Junoque neutrum.
  Cumque forem natus, Hermaphroditus eram.
Quærenti lethum, Dea sic ait: occidet armis,
  Mars, cruce, Phœbus, aquis. Sors rata quæque fuit.
Arbor obumbrat aquas: ascendo: decidit ensis
  Quem tuleram, casu labor & ipse super.
Pes hæsit ramis; caput incidit amne: tulique

Fœ-

Fœmina, vir, neutrum, flumina, tela, crucem.

Sic Græcè Politianus.

Ε῎γκυος οὖσα γυνὴ, τέκεος πέρι Φοῖβον, Α῎ρηα
Η῞ρίω, τὰς ἅμα τρεῖς ἐξερέεινε θεούς.
Α῎ρσενα Φοῖβος, Α῎ρης θῆλυν φάτο, κ' οὐδέτερον σύ
Η῞ρη. Παῖθ' ὑγιῶς, ἀνδρόγυνος δὲ ἔφυ.
Εἰρομένη δὲ μόρον, μόρος οἱ ξίφος, ἔχραεν Η῞ρη.
Σταυρὸς, Α῎ρης. Φοῖβος, κύματα. Παῦτ' ἀπέβη.
Δένδρῳ ἐφεστήκει, πέσε δ' οἱ ξίφος, αὐτὸς ἐπ' αὐτῷ
Η῞ριπεν εἰς ποταμὸν κυμβαχὸς, ἐκ δὲ ποδοῖιν
Η῎ρθη ἀπ' ἀκρεμόνων. Θάνε γὰρ θῆλύς τε, καὶ ἄρσην
Κ' οὐδέτερον, σταυρῷ, κύμασι, καὶ ξίφεϊ.

Jo: Lascaris.

Γαστρί με βαστάζουσα, θεῶν νόον εἴρετο μήτηρ
Ποῖον ἀπ' ὠδίνων ὄψε τ' ἔχουσα γόνον;
Α῎ρρενα φοῖβος ἔειπεν, Α῎ρης δὲ θυγάτερον. Η῞ρα
Οὐδέτερον. Τεχθεὶς δ' Ε῾ρμαφρόδιτος ἔην.
Οἶτον διζεμένη δὲ, θεὰ ξίφος, εἶπεν, ἐλεῖ νιν,
Σταυρὸς, Α῎ρης· ὕδωρ, Φοῖβος. Α῞παντ' ἀπέβη.
Δένδρον ἐπαμβαίνοντι παράκτιον, ὥστε πρόκωπον.
Τὸ ξίφος ὤλισθεν, κ' αὐτὸς ὕπερθ' ἔπεσεν.
Ε῎σχετο ποὺς ὄζοις, κάρα θ' ὕδατι. Θῆλυς ἀνέτλην,
Α῎ρρην, κ' οὐδέτερον, σταυρὸν, ὕδωρ, χάλυβα.

De la Monnoye.

Πρίν με τέκει μήτηρ, ἔτι γαστέρος ὄγκον ἔχουσα
Η῾ρώτησε θεοὺς τί βρέφος ἔνδον ἔοι.

Α῎ρσεν

Ἄρσεν, φησὶν Ἄρης, θῆλυ Χρόνος, ὐδέτερον Ζεύς.
  Ἐς δὲ φόως ἐλθὼν Ἑρμαφρόδιτος ἔφυν.
Πευθομένη τῆς κηρὸς ὕδωρ οἱ κὴρ Κρόνος εἶπε,
  Ζεὺς βρόχος, ὅπλον Ἄρης. Πάντα τέλεσσε τύχη.
Δρυῶ παρ' ὕδωρ ἀνέβλω, ὃ φέρον ξίφος ἤριπε, τῷ
  Ἔμπεσον, οἱ δὲ πόδα κλῶνες ἀπεκρέμασαν.
Βίπτε ῥόῳ κεφαλὴ, κ'ἀγὼ δ' ὔπω βρόχον, ὕδωρ,
  Ὅπλον, θῆλυς, ἀνὴρ, ὐδέτερόν τε, πάθον.

F I N I S.